

SENIOŘI V KARLOVARSKÉM KRAJI - 2015

Lidé a společnost

Karlovy Vary, 30. 10. 2015

Kód publikace: 330139-15

Č. j.: 10 / 2015 – 7501

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Karlových Varech

Ředitel odboru: Jaroslava Šenitková

Kontaktní osoba: Martina Soukupová, e-mail: martina.soukupova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	5
Shrnutí hlavních poznatků.....	6
1. Demografické charakteristiky populace seniorů	7
Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří	7
Rodinný stav, národnost, víra	9
Dlouhodobá migrace, stěhování	13
Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití.....	16
Projekce obyvatelstva	18
2. Vzdelanost a ekonomická aktivita seniorů	21
Vzdelanost	21
Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS)	22
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání.....	23
3. Domácnosti a bydlení seniorů	27
Struktura domácností	27
Domácnosti jednotlivců	28
Bydlení seniorů	30
4. Zdravotní péče	33
Zdravotní stav	33
Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)	35
Geriatrická péče.....	38
Domácí zdravotní péče	39
5. Důchody a sociální služby.....	42
Důchodci, důchody.....	42
Pobytové sociální služby.....	44
Pečovatelská služba	46
6. Aktivity seniorů.....	47
Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014	47
Senioři a informační technologie.....	51
Celoživotní vzdělávání (univerzity 3. věku apod.).....	52
7. Institucionální péče o seniory	53
Rada vlády pro seniory a stárnutí populace	53
Péče o seniory v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o seniory)	53

Seznam přílohových tabulek

Kartogramy

Seznam přílohových tabulek

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Karlovarského kraje

Dlouhodobý vývoj Karlovarského kraje - obyvatelstvo a ekonomická aktivita

Dlouhodobý vývoj Karlovarského kraje - sociální péče a zdravotnictví

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Karlovarského kraje

Obyvatelstvo Karlovarského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti v Karlovarském kraji v roce 2014

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti v Karlovarském kraji v roce 2014

Základní výsledky projekce obyvatelstva Karlovarského kraje

Kartogramy

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle obcí a SO ORP Karlovarského kraje k 31. 12. 2014

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Osoby ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 20–59 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Věfící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Pracující důchodci ve věku 60–69 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 – muži

Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014 – ženy

Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé na počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Osoby ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Úvod

V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž se neustále zvyšuje počet seniorů a roste jejich podíl na populaci kraje. Je tedy velmi potřebné se otázkami života seniorů a péče o tuto významnou část obyvatelstva zabývat. Proto jsme se této problematice začali podrobněji věnovat a pokusili shromáždit disponibilní statistické údaje, a to pokud možno i v územním detailu, a zároveň najít základní vývojové tendence a vazby v této oblasti.

Předkládaný materiál je v podstatě prvním komplexnějším statistickým obrazem postavení seniorů v Karlovarském kraji a jeho vývoje v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Tato analýza navazuje na materiály vydávané ústředím ČSÚ, především na publikaci Senioři v ČR – 2014 nebo Senioři v krajích – 2014. S těmito publikacemi se můžete seznámit na speciálně vytvořené stránce na webu ČSÚ na adrese <https://www.czso.cz/csu/czso/senioři>.

Pojem „senior“ není v této analýze striktně věkově vymezen. Jako základ jsme však zvolili přístup, že za seniory jsou obecně považovány osoby ve věku 65 a více let. V případě, že se některé jevy týkají i mladších věkových skupin, například otázky zaměstnanosti a nezaměstnanosti nebo zdravotní problémy, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj úmrtnosti a příčiny úmrtí, dlouhodobá migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností seniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o seniory. Zabývali jsme se však také aktivitami seniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi seniory a jejich zapojení do celoživotního vzdělávání.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o seniorech a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2014. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2013. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat o seniorech jak z obsahového, tak z územního hlediska je sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ v analýze najdete také poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Karlovarského kraje v rámci České republiky v roce 2014. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje vybrané ukazatele v členění podle krajů, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Karlovarského kraje.

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2015. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- V Karlovarském kraji žilo k 31. 12. 2014 celkem 52 285 seniorů, což je 17,5 % z celkového počtu obyvatel kraje. Za posledních 10 let došlo v kraji k poklesu celkového počtu obyvatel o 1,6 % a s tímto poklesem dochází i k podstatnému stárnutí populace. Podíl věkové kategorie 65 a více let se za 10 let zvýšil z 12,6 % na 17,5 %.
- Tak jak stárne populace v kraji, zvyšuje se ročně i počet zemřelých. Od roku 2005 do roku 2014 se zvýšil celkový počet zemřelých celkem o 5,6 % a u seniorů dokonce o 13,1 %. Zajímavá je skutečnost, že podíl zemřelých ve věku 65 a více let v Karlovarském kraji na celkovém počtu zemřelých (76,1 %) byl v celorepublikovém srovnání nejmenší ze všech krajů ČR.
- Nejvíce seniorů v kraji umírá na nemoci oběhové soustavy (48,6 %), tato hodnota je třetí nejnižší mezi kraji ČR. Z celkového počtu zemřelých jich nejvíce (72,3 %) umírá ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, z toho seniorů dokonce 74,7 %. Naděje dožití obyvatel kraje ve věku 65 let se neustále zvyšuje. V roce 2014 se zvýšila jejich naděje dožití na 80,2 let u mužů a na 83,6 let u žen.
- Vzdělanost obyvatel kraje roste, ale senioři již na tento vývoj nemají žádný vliv. Právě senioři se podílí více než 26 % na obyvatelích se základním a neukončeným vzděláním.
- Význam starších osob na trhu práce se bude v budoucnu nadále zvyšovat. V kraji vyjádřilo úmysl pracovat i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu 40 % osob ve věku 50–69 let. V rámci ČR vykazují senioři v kraji vysokou míru ekonomické aktivity, která u mužů ve věku 65 a více let vykazuje dokonce druhou nejvyšší hodnotu (10,6 %) po Hl. městě Praze.
- Z celkového počtu hospodařících domácností v kraji tvořily 22,8 % domácnosti seniorů. Nerodinné domácnosti tvořily v kraji převážně domácnosti jednotlivců (85,0 %), z čehož domácnosti seniorů jednotlivců činily 32,5 %. Převážná většina domácností seniorů je situována do bytů v bytových domech (69,9 %), což platí zvláště u seniorů žijících jednotlivě (75,4 %).
- S trendem stárnutí populace roste i počet pacientů seniorů s chronickým onemocněním, kteří jsou v evidenci praktického lékaře. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán u hypertenzních nemocí (o 20,2 %). S tím, jak se lidé dožívají vyššího věku se zvyšuje i riziko nádorového onemocnění.
- Počty hospitalizovaných osob v nemocnicích se v zásadě v průběhu sledovaných let 2009–2013 výrazně neměnily. Přesto je zjevné, že ženy své problémy hospitalizací řeší daleko častěji než muži. Podíl operovaných osob z hospitalizovaných v nemocnicích byl v Karlovarském kraji v posledních pěti letech nižší než republikový průměr.
- V Karlovarském kraji bylo v roce 2013 pět léčených dlouhodobě nemocných se 455 lůžky. Při pohledu na počet hospitalizovaných osob na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let zjišťujeme, že 36,8 % bylo hospitalizováno v léčebnách dlouhodobě nemocných, což je třetí nejvyšší podíl ze všech krajů ČR.
- V roce 2013 navštívili zdravotničtí pracovníci každého pacienta domácí zdravotní péče v kraji v průměru 51,7krát. To představuje třetí nejvyšší počet návštěv na jednoho pacienta po Hl. městě Praze a po Plzeňském kraji.
- V Karlovarském kraji v roce 2014 pobíralo starobní důchod (bez souběhu) celkem 49 943 osob, což představuje nárůst oproti roku 2010 o 5,8 %. Do předčasného důchodu odešlo v roce 2014 celkem 15 339 osob a ve srovnání s rokem 2010 tak došlo ke zvýšení jejich počtu o 29,4 %. Průměrná výše starobního důchodu (bez souběhu) v roce 2014 činila u mužů 11 948 Kč a u žen 9 833 Kč. Pro obě pohlaví v kraji platí, že pobírali v roce 2014 čtvrtý nejnižší starobní důchod ve srovnání se všemi kraji ČR.
- V kraji funguje celkem 60 vybraných zařízení sociální péče, nejvyšší podíl tvoří Domy s pečovatelskou službou (61,7 %), kde je k dispozici téměř 1 500 bytů. Za posledních osm sledovaných let došlo v Karlovarském kraji k nárůstu počtu osob, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba o 51,1 %.
- Senioři se aktivně účastní i veřejného života, kdy do obecních zastupitelstev v roce 2014 kandidovalo 10,8 % osob 65letých a starších. Úspěšnost seniorů v těchto volbách dosáhla 7,5 %, v mezikrajském srovnání tak zaujímá Karlovarský kraj druhé místo společně s Hl. městem Prahou.
- V roce 2014 použilo počítač v posledních třech měsících alespoň jednou celkem 26,8 %, což je o 12,5 procentního bodu více, než v roce 2010. V celorepublikovém srovnání to představuje třetí nejvyšší podíl po Hl. městě Praze a po Pardubickém kraji. Ve stejném období vzrostlo i použití internetu seniory, a to o 2,7 procentního bodu na 27,5 %.

1. Demografické charakteristiky populace seniorů

Vývoj počtu seniorů, změny věkové struktury, index stáří

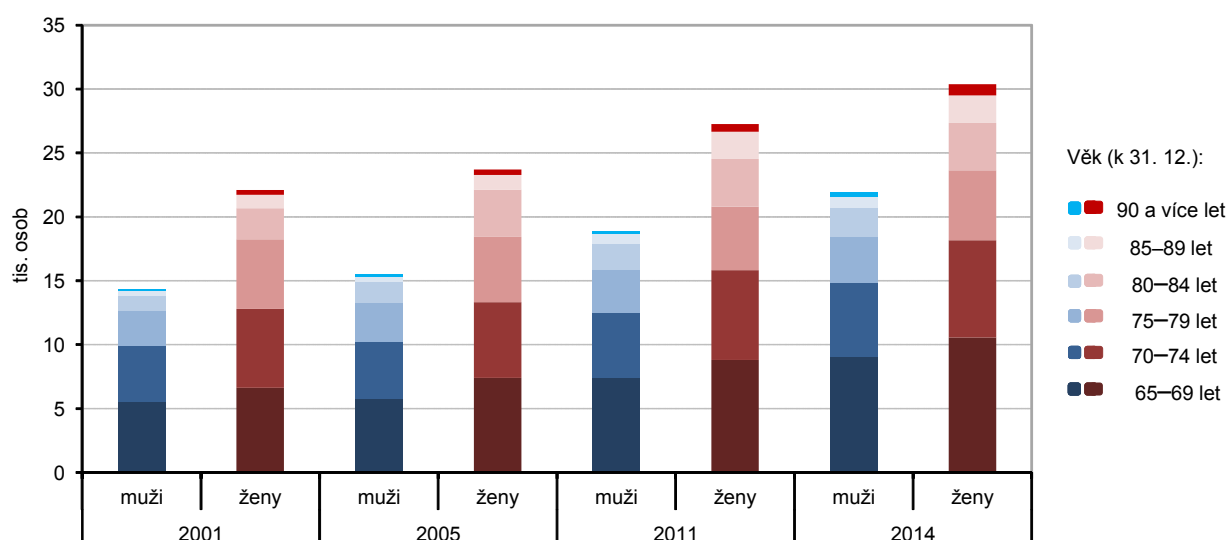
V Karlovarském kraji žilo k 31. 12. 2014 celkem 299 293 obyvatel a z toho senioři s počtem 52 285 činili 17,5 %. S přibývajícím věkem narůstá podíl žen oproti mužům. Z celkového počtu obyvatel v kraji byl podíl žen 50,6 %, z celkového počtu seniorů tento podíl činil 58,1 % a u obyvatel ve věku 85 a více let dosáhl tento podíl dokonce 71,6 %.

Tab. 1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku (% z počtu 65 a více let)						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Muži										
Karlovarský kraj	147 767	21 899	14,8	41,4	26,4	16,4	10,3	4,2	1,2	0,1
v tom okres:										
Cheb	45 193	6 546	14,5	42,5	26,4	15,2	10,4	3,9	1,3	0,2
Karlovy Vary	57 575	9 010	15,6	40,0	25,7	16,4	11,2	5,0	1,5	0,1
Sokolov	44 999	6 343	14,1	42,2	27,4	17,5	8,9	3,2	0,7	0,0
Ženy										
Karlovarský kraj	151 526	30 386	20,1	34,8	25,0	18,0	12,2	7,1	2,6	0,2
v tom okres:										
Cheb	46 826	9 198	19,6	35,5	24,8	17,0	12,0	7,6	2,9	0,3
Karlovy Vary	59 441	12 605	21,2	33,8	24,3	18,4	13,2	7,4	2,7	0,2
Sokolov	45 259	8 583	19,0	35,4	26,3	18,7	10,9	6,3	2,2	0,2

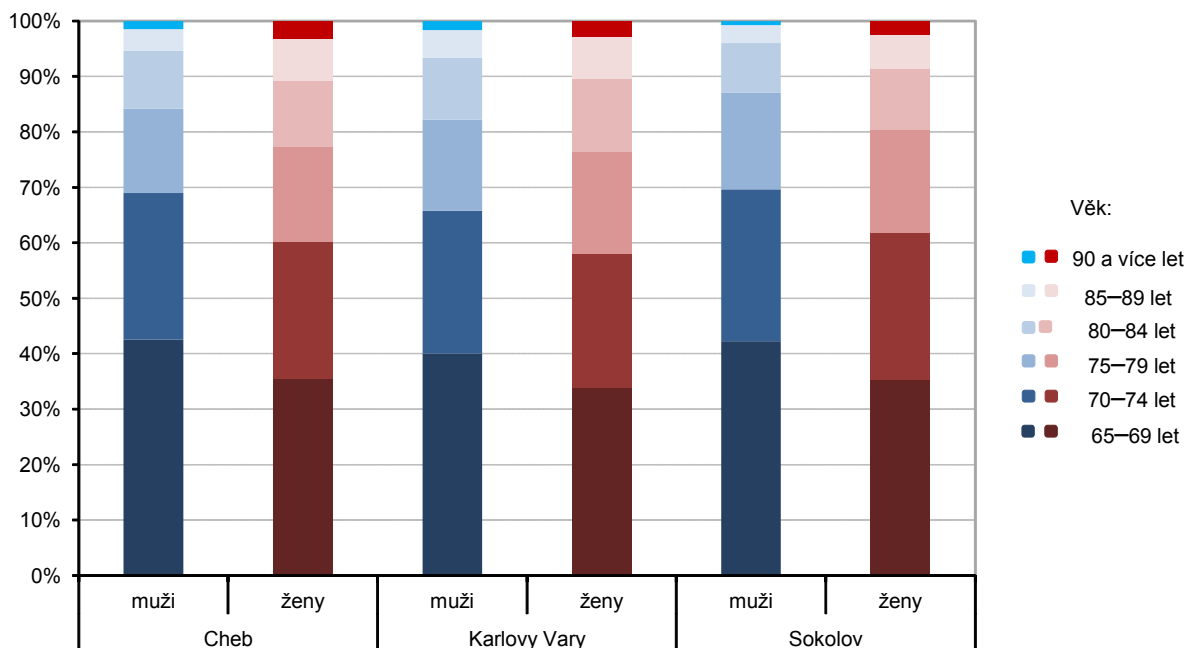
Z celkového počtu seniorů v jednotlivých okresech jejich největší podíl žije v okrese Karlovy Vary (18,5 %), dále následuje okres Cheb (17,1 %) a okres Sokolov (16,5 %). Počty seniorů žijících v jednotlivých okresech nezávisí pouze na celkovém počtu obyvatel, ale také na rozmístění a množství zařízení pro seniory, do kterých se tyto lidé mohou v rámci kraje stěhovat.

Graf 1 Obyvatelstvo Karlovarského kraje ve věku 65 a více let podle věku a pohlaví v letech 2001 až 2014

Za posledních 10 let došlo v Karlovarském kraji k poklesu celkového počtu obyvatel o 1,6 %. S poklesem počtu obyvatel dochází i k podstatnému stárnutí populace. Zatímco v roce 2004 žilo na území kraje 15,6 % dětí ve věku 0–14 let, v roce 2014 tento podíl činil již jen 14,9 %. Naopak podíl věkové kategorie 65 a více let se za 10 let zvýšil z 12,6 % na 17,5 %. Tím se výrazně zvyšuje i index stáří (počet osob starších 65 let připadajících na 100 dětí ve věku 0–14 let) z 80,7 v roce 2004 na 117,5 v roce 2014.

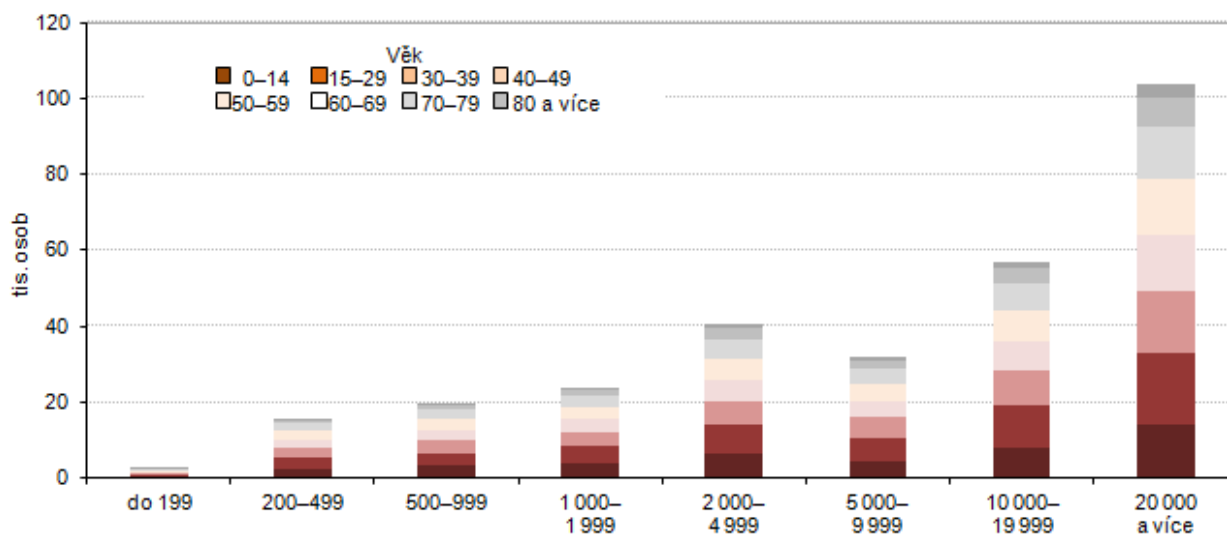
Graf 2 Obyvatelstvo Karlovarského kraje ve věku 65 a více let podle okresů, pohlaví a věku k 31. 12. 2014

Také index ekonomického zatížení, který udává počet dětí a počet osob starších 65 let na 100 osob ve věku 15–64 let, stále roste. V roce 2004 dosahoval hodnoty 39,2 a za 10 let již 47,8. Uvedené hodnoty potvrzují nejen nižší přírůstek počtu dětí a vyšší přírůstek počtu osob starších 65 let, ale i pokles podílu osob v produktivním věku. V roce 2004 činil podíl osob ve věku 15–64 let celkem 71,8 % a v roce 2014 již jen 67,7 %. Při porovnání hodnoty indexu ekonomického zatížení všech krajů ČR zjišťujeme, že v Karlovarském kraji vykazoval v roce 2014 druhou nejnižší hodnotu po Moravskoslezském kraji a zároveň byla jeho hodnota o 1,6 procentního bodu nižší než v ČR (49,3).

Graf 3 Obyvatelstvo Karlovarského kraje podle věku a velikostních skupin obcí podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB

Tab. 1.2 Věková struktura obyvatelstva podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2014

	Celkem	v tom s počtem obyvatel						
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000 a více
Počet obcí	132	14	44	32	16	15	8	3
Počet obyvatel	299 293	2 006	15 292	22 057	24 334	46 050	83 660	105 894
z toho ženy (%)	50,6	48,8	48,2	48,8	49,8	50,3	51,0	51,4
z celku ve věku (%):								
0–14 let	14,9	15,7	15,1	16,0	16,4	14,9	15,0	14,1
15–64 let	67,7	68,7	70,3	68,6	68,8	68,2	67,2	66,9
65 a více let	17,5	15,6	14,6	15,4	14,8	17,0	17,8	18,9
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	52 285	313	2 236	3 401	3 610	7 818	14 892	20 015
v tom ve věku (%):								
65–69 let	37,5	45,7	42,4	41,7	41,7	36,4	37,4	36,0
70–74 let	25,6	22,4	26,3	24,5	24,7	27,1	26,1	25,0
75–79 let	17,3	17,6	14,9	17,1	15,8	18,4	17,3	17,5
80–84 let	11,4	7,3	10,2	10,3	10,1	11,2	11,5	12,0
85–89 let	5,9	5,1	4,7	4,7	5,7	5,1	5,6	6,8
90–94 let	2,0	1,9	1,5	1,6	1,8	1,7	2,0	2,4
95 a více let	0,2	-	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
z toho ženy (%)	58,1	55,0	53,5	55,2	57,3	57,7	58,7	59,1
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	4 239	22	139	220	279	541	1 162	1 876
z toho ženy (%)	71,6	81,8	71,9	69,1	73,5	75,2	71,3	70,6
Index stáří ¹⁾	117,5	99,4	97,0	96,6	90,7	114,3	118,7	133,6
Index ekonomického zatížení ²⁾	47,8	45,6	42,2	45,7	45,3	46,7	48,8	49,4

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Karlovarský kraj má 132 obcí a podle velikostních skupin obcí tvoří nejčetnější skupinu obcí obce s 200–499 obyvateli. Největší podíl obyvatel (35,4 %) žije ve třech okresních městech. Také podíl seniorů na obyvatelích bydlících v jednotlivých velikostních skupinách obcí kopíruje celkový počet obyvatel, čím větší obec, tím více obyvatel a tím více seniorů. Podle pětiletých věkových skupin zaznamenáváme největší podíly nejmladších seniorů v nejmenších obcích a s rostoucím věkem je vidět posun do větších obcí.

Rodinný stav, národnost, víra

Údaje o struktuře obyvatelstva podle rodinného stavu jsou převzaty z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011, jelikož mezi cenzy nejsou podrobnější data k dispozici. V roce 2011 byly výsledky Sčítání zpracovány poprvé podle místa obvyklého pobytu osob.

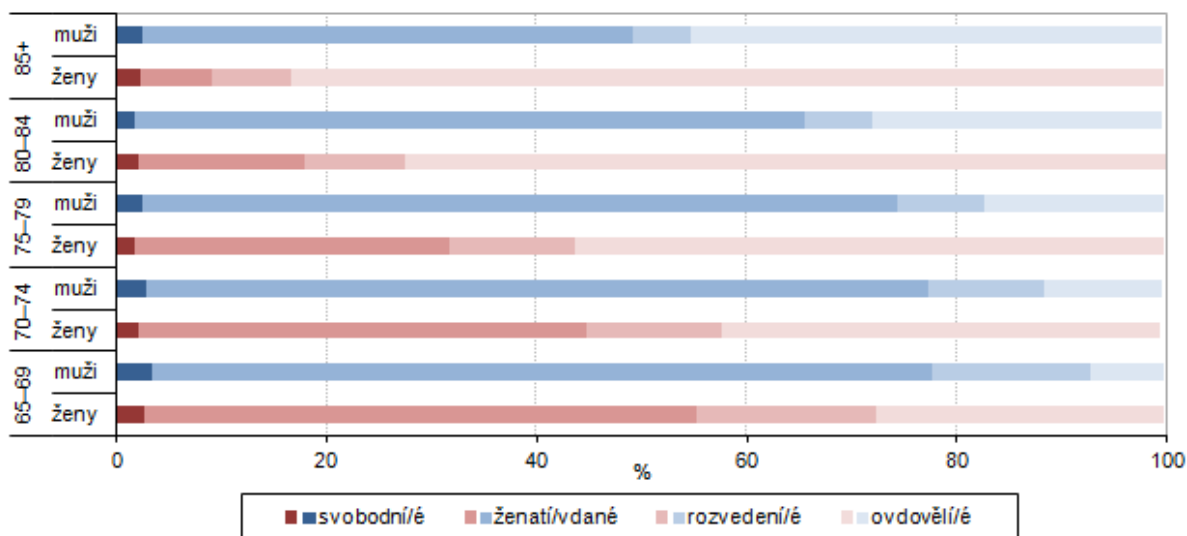
Tab. 1.3 Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a podle věku

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	145 483	67 238	56 712	17 321	3 635	150 112	54 372	56 557	21 707	17 041
v %	100,0	46,2	39,0	11,9	2,5	100,0	36,2	37,7	14,5	11,4
z toho ve věku										
65 a více let	18 133	503	12 943	2 034	2 586	26 405	600	9 520	3 428	12 753
v %	100,0	2,8	71,4	11,2	14,3	100,0	2,3	36,1	13,0	48,3
v tom ve věku:										
65–69	7 015	3,3	74,4	14,9	7,1	8 358	2,7	52,6	17,0	27,4
70–74	4 839	2,8	74,5	11,0	11,2	6 769	2,2	42,6	12,7	41,8
75–79	3 386	2,4	71,9	8,2	17,2	4 957	1,8	29,9	11,9	56,1
80–84	1 943	1,6	63,9	6,4	27,6	3 699	2,2	15,8	9,6	72,3
85–89	770	2,5	49,5	5,2	42,5	2 094	2,4	7,7	7,7	82,0
90–94	150	1,3	37,3	7,3	52,7	438	2,5	2,5	8,0	86,5
95 a více let	30	6,7	23,3	3,3	66,7	90	1,1	3,3	4,4	91,1

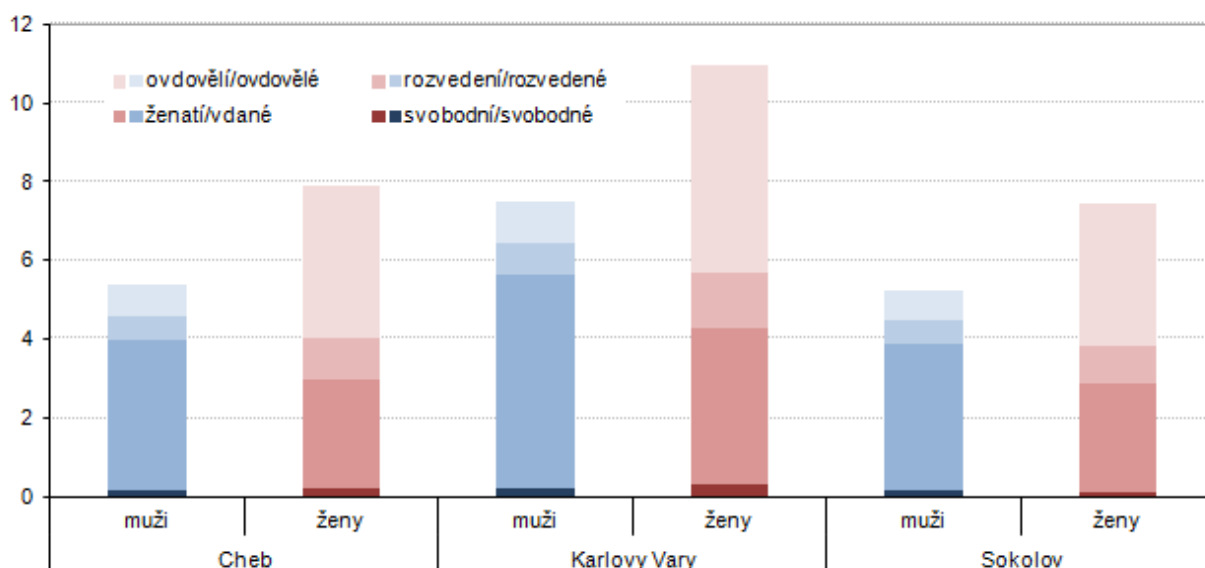
Pokud se díváme na údaje o struktuře podle rodinného stavu u celkového počtu mužů a žen, nejsou údaje tak dramaticky rozdílné. Například ženatých mužů bylo 39,0 % a vdaných žen 37,7 %, jen u svobodných je větší rozdíl mezi muži a ženami, a to 10 procentních bodů. Ale při pohledu na seniory a jejich podíly podle rodinného stavu se nám nůžky mezi muži a ženami začínají značně rozevírat, a to zvláště u ženatých/vdaných a ovdovělých. Zatímco ženatých je 71,4 % mužů starších 65ti let, podíl vdaných žen seniorek činí 36,1 %. Veliký rozdíl mezi pohlavími můžeme pozorovat také u ovdovělých. Mužů vdovců ve věku 65 a více let je o 34 procentních bodů méně než vdov stejného věku, s přibývajícím věkem přitom podíl ovdovělých žen narůstá mnohem více, což je logické vzhledem k tomu, že ženy se dožívají vyššího věku než muži.

Graf 4 Zastoupení mužů a žen ve věku 65 a více let v Karlovarském kraji podle věku a rodinného stavu podle SLDB 2011

U počtu sňatků obyvatel v Karlovarském kraji je možno z dlouhodobého hlediska sledovat klesající trend. Od roku 2000 poklesl jejich počet z 1 847 na 1 249 v roce 2014 (o 32,4 %). U seniorů byl na vdavky a ženitbu nejúspěšnější rok 2013, kdy podíl sňatků nevěst ve věku 65 a více let na sňatcích celkem činil 1,3 % a u ženichů stejného věku byl tento podíl dokonce 3,3 %.

Graf 5 Obyvatelstvo v okresech Karlovarského kraje ve věku 65 a více let podle rodinného stavu a pohlaví podle SLDB 2011

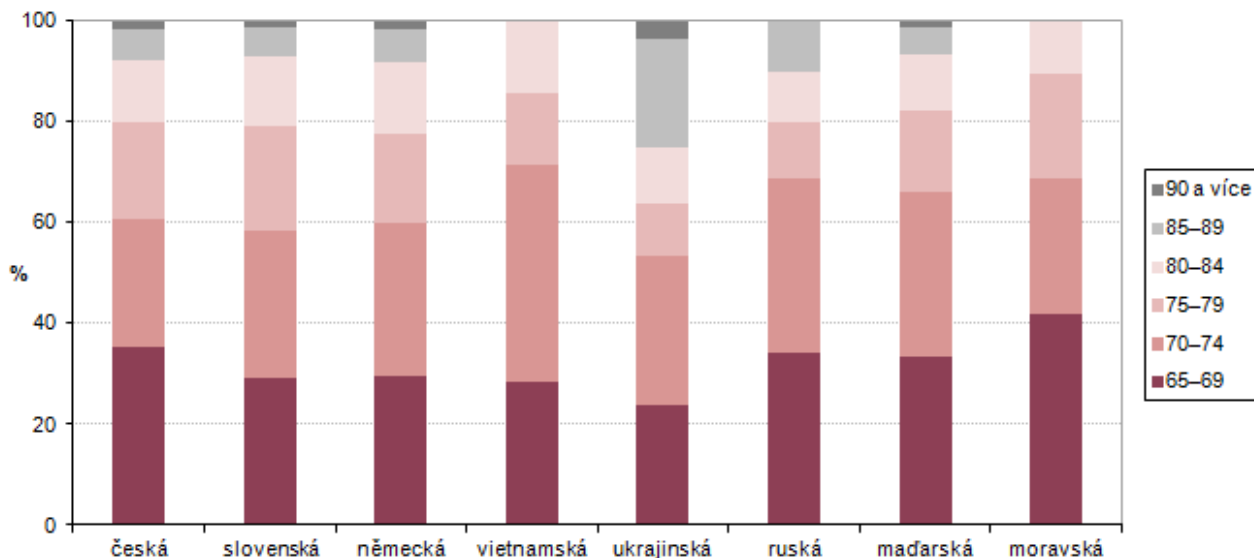
Také počty rozvodů dlouhodobě klesají, v roce 2000 bylo rozvedeno 1 161 manželství a v roce 2014 jen 777, což znamená snížení o 33,1 %. U seniorů tento klesající trend neplatí, počet rozvodů kolísá. Právě rok 2014 byl však u seniorů na rozvody nejčetnější a zaznamenal ve srovnání s předcházejícím rokem nárůst o 43,5 % na 33 rozvodů u mužů a o 42,9 % na 20 rozvodů u žen. Naopak nejméně se muži senioři rozváděli v roce 2007 (9 rozvodů) a ženy seniorky v roce 2012 (7 rozvodů).

Tab. 1.4 Sňatky a rozvody obyvatel kraje v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Sňatky podle bydliště ženicha									
Celkem	1 583	1 573	1 737	1 514	1 336	1 280	1 238	1 297	1 300	1 249
z toho ve věku ženicha 65 a více let	29	34	18	37	22	24	22	22	43	25
v %	1,8	2,2	1,0	2,4	1,6	1,9	1,8	1,7	3,3	2,0
z toho ve věku nevěsty 65 a více let	8	16	8	18	8	6	5	9	17	16
v %	0,5	1,0	0,5	1,2	0,6	0,5	0,4	0,7	1,3	1,3
	Rozvody									
Celkem	1 192	1 108	1 111	1 155	1 110	1 028	891	880	879	777
z toho ve věku muže 65 a více let	13	17	9	20	23	20	16	17	23	33
v %	1,1	1,5	0,8	1,7	2,1	1,9	1,8	1,9	2,6	4,2
z toho ve věku ženy 65 a více let	11	9	11	9	9	11	10	7	14	20
v %	0,9	0,8	1,0	0,8	0,8	1,1	1,1	0,8	1,6	2,6

Ve Sčítání 2011 byl údaj o národnosti dobrovolný a každý mohl tento ukazatel vyplnit podle svého rozhodnutí, včetně uvedení dvou národností nebo neuvedení žádné. Největší podíl seniorů z celkového počtu lidí hlásících se k příslušné národnosti byl vykázán u národnosti německé (43,0 %), dále moravské (41,3 %), maďarské (41,4 %) a slovenské (35,4 %). U převažující české národnosti činil podíl seniorů 15,6 %. Zajímavým zjištěním je výrazně nejnižší podíl osob ve věku 65 a více let u národnosti vietnamské, kde bylo seniorů pouze 0,2 % z celkového počtu obyvatel vietnamské národnosti, ačkoli podíl obyvatel hlásících se k vietnamské národnosti celkem na počtu obyvatel kraje činil 1,2 %.

Graf 6 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let v Karlovarském kraji podle věku a národnosti podle SLDB 2011

Většina osob starších 65ti let, která uvedla při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 svou národnost, byla národnosti české (82,8 %), významněji byly zastoupeny ještě národnosti slovenská (7,1 %) a německá (5,3 %). S výjimkou národnosti moravské, romské a rusínské vykazovaly vždy vyšší podíl u seniorů ženy. Podle pětiletých věkových skupin seniorů v pohledu na hlásící se k jednotlivým národnostem zjišťujeme, že se jich ve věkové skupině 65–69 let hlásilo nejvíce (41,8 %) k moravské národnosti, ve věkové skupině 70–74 let k vietnamské národnosti (42,9 %), v následující 5leté věkové skupině se nejvíce osob (33,3 %) hlásilo k romské národnosti a u věkové skupiny 80 a více let se hlásilo nejvíce (46,9 %) k národnosti polské.

Tab. 1.5 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle národnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	44 538	40,7	59,3	34,5	26,1	18,7	20,7
z toho národnost:							
česká	29 656	41,3	58,7	35,5	25,3	18,9	20,3
maďarská	316	35,4	64,6	33,2	32,9	16,1	17,7
moravská	141	65,2	34,8	41,8	27,0	20,6	10,6
německá	1 904	36,1	63,9	29,6	30,3	17,9	22,2
polská	64	12,5	87,5	25,0	14,1	14,1	46,9
romská	15	53,3	46,7	33,3	26,7	33,3	6,7
rusínská	18	50,0	50,0	27,8	33,3	11,1	27,8
ruská	99	23,2	76,8	34,3	34,3	11,1	20,2
slovenská	2 553	39,4	60,6	29,1	29,3	20,9	20,7
ukrajinská	88	39,8	60,2	23,9	29,5	10,2	36,4
vietnamská	7	28,6	71,4	28,6	42,9	14,3	14,3
neuvedeno	8 722	40,1	59,9	34,3	25,6	18,1	22,0

Také údaj o náboženské víře byl ve Sčítání 2011 dobrovolný. Karlovarský kraj je krajem s druhým nejmenším podílem věřících obyvatel po kraji Ústeckém. Jenom 12,8 % obyvatel se přihlásilo k náboženskému vyznání. Celkem 39,7 % obyvatel uvedlo, že jsou bez náboženské víry a 47,4 % obyvatel využilo svobodné vůle tento údaj neuvést. U seniorů byla situace jiná, k víře se přihlásilo 28,0 % seniorů a jen 26,3 % jich uvedlo, že jsou bez náboženské víry. Celkem 45,6 % seniorů využilo možnost na tuto otázku neodpovídat.

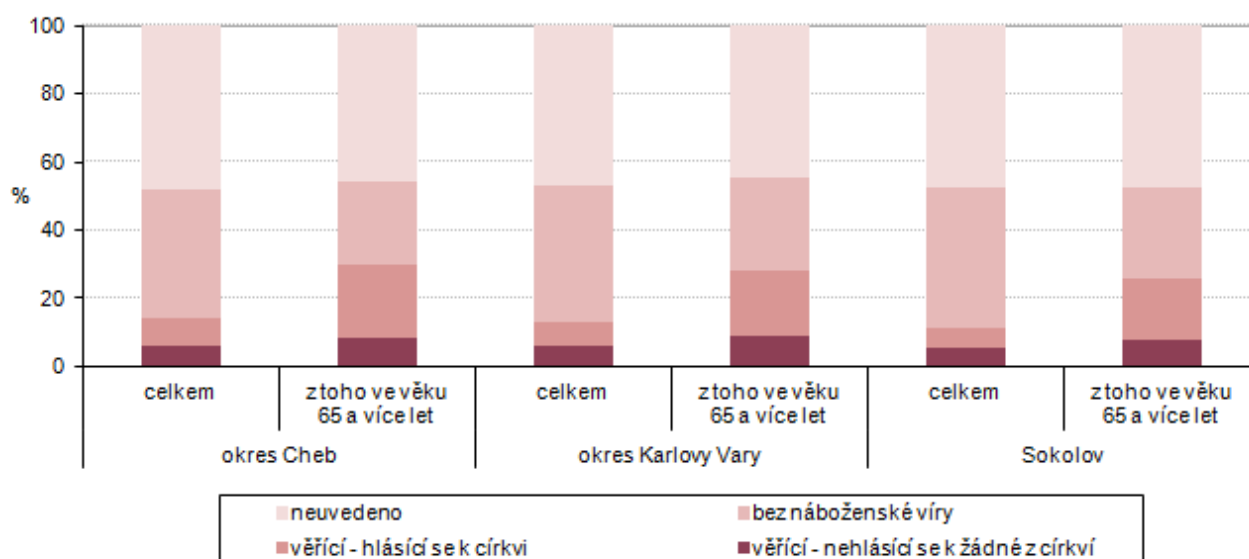
Tab. 1.6 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle náboženské víry, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	44 538	40,7	59,3	34,5	26,1	18,7	20,7
z toho:							
věřící - nehlásící se k církvi	3 824	37,9	62,1	35,6	26,7	18,5	19,2
věřící - hlásící se k církvi	8 670	35,6	64,4	25,4	28,3	21,7	24,6
z toho:							
Bratrská jednota baptistů	74	27,0	73,0	21,6	33,8	27,0	17,6
Církev československá husitská	260	35,4	64,6	17,7	30,8	23,1	28,5
Církev řeckokatolická	133	32,3	67,7	20,3	23,3	24,8	31,6
Církev římskokatolická	5 913	36,4	63,6	25,3	28,7	21,7	24,3
Českobratrská církev evangelická	513	37,4	62,6	27,1	25,5	24,8	22,6
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	139	31,7	68,3	23,0	25,9	23,0	28,1
Pravoslavná církev v českých zemích	202	35,6	64,4	19,3	33,2	18,8	28,7
Jiné	214	38,3	61,7	33,6	27,6	17,3	21,5
Ruská pravoslavná církev, podvorje patriarchy moskevského a celé Rusi v České republice	29	31,0	69,0	27,6	44,8	10,3	17,2
katolická víra (katolík)	811	31,6	68,4	27,0	27,4	20,1	25,5
protestantská/evangelická víra (protestant, evangelík)	162	29,6	70,4	24,7	29,6	25,9	19,8
bez náboženské víry	11 730	47,1	52,9	40,4	23,8	17,7	18,1
neuvedeno	20 314	39,7	60,3	34,8	26,3	18,1	20,8

Graf 7 Obyvatelstvo v okresech Karlovarského kraje podle věku a náboženské víry podle SLDB 2011

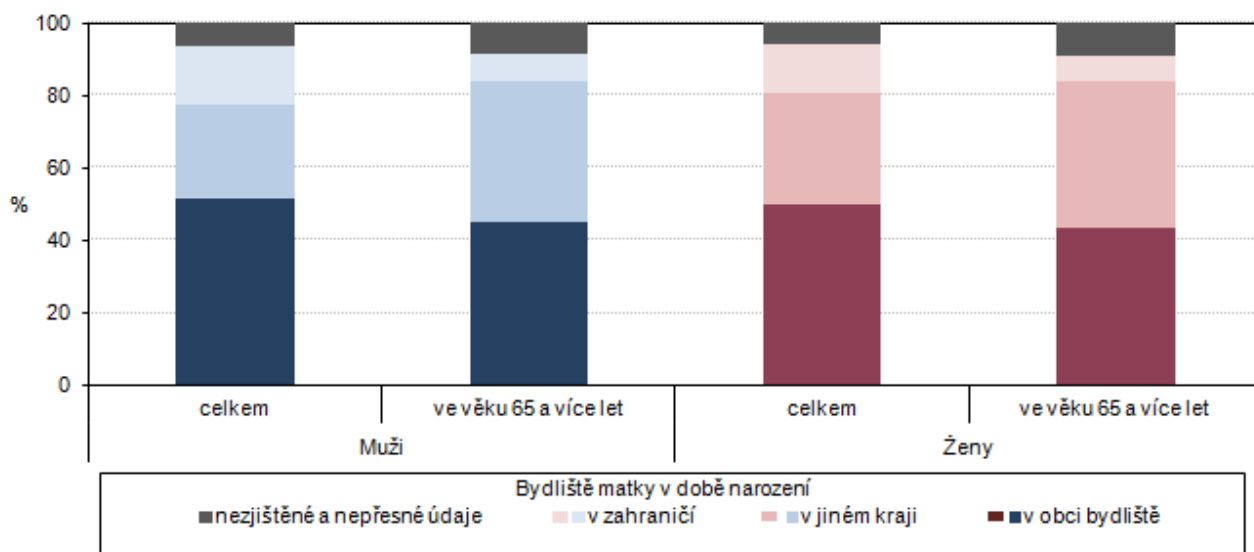
Při pohledu na jednotlivé okresy Karlovarského kraje zjišťujeme, že nejvíce věřících seniorů žije v okrese Cheb, kde se k víře přihlásilo téměř 30 % obyvatel ve věku 65 a více let (z toho více než 20 % tvoří skupina osob, které se hlásí k některé z církví, ostatní jsou věřící, kteří se přitom k žádné církvi nehlásí). Naopak nejnižší podíl věřících seniorů žije v okrese Sokolov, kde také nejvíce osob využilo možnosti svou víru neuvést.

Dlouhodobá migrace, stěhování

V Karlovarském kraji v roce 2011 žilo v obci svého rodiště 38,8 % z celkového počtu obyvatel Karlovarského kraje, u seniorů tento podíl činil již pouze 4,1 %, což znamená, že s rostoucím věkem se snižuje podíl osob žijících v obci svého rodiště.

Graf 8 Obyvatelstvo Karlovarského kraje podle místa narození, podle pohlaví a věku podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB 2011

Tab. 1.7 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku

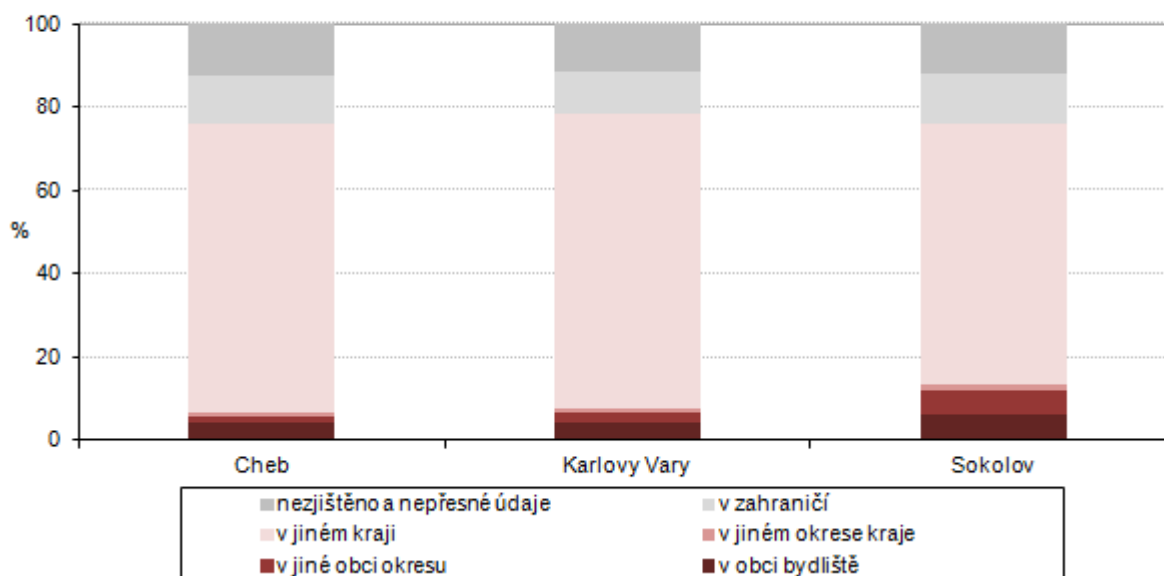
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	44 538	40,7	59,3	34,5	26,1	18,7	20,7
v tom (%):							
narození v České republice	33 487	41,5	58,5	36,3	25,3	18,3	20,1
z toho:							
v obci bydliště	1 827	35,7	64,3	35,5	24,9	17,6	22,0
v jiné obci okresu	1 152	35,0	65,0	34,4	28,0	18,5	19,1
v jiném okrese kraje	454	34,1	65,9	32,8	31,7	17,4	18,1
v jiném kraji	25 871	42,4	57,6	36,8	25,1	18,3	19,7
narození v zahraničí	10 733	38,2	61,8	29,2	28,3	20,2	22,3
z toho ve Slovenské republice	5 355	36,9	63,1	27,1	28,6	21,3	23,0
nezjištěno	318	38,7	61,3	29,6	30,2	17,6	22,6

Při pohledu na mezikrajské srovnání v přílohové tabulce zjišťujeme, že podíl osob, žijících v obci svého narození (tzv. rodáků) je v Karlovarském kraji nejnižší ze všech krajů ČR a pohybuje se hluboko pod republikovým průměrem. Mužů rodáků ve věku 65 a více let žije v kraji 3,6 %, zatímco průměrná hodnota za ČR činí 30,8 %, velký rozdíl vykazuje také podíl rodaček žen v seniorském věku v kraji (4,4 %) a v ČR (28,7 %).

Graf 9 Obyvatelstvo v okresech Karlovarského kraje ve věku 65 a více let podle místa narození

Zdroj: SLDB 2011

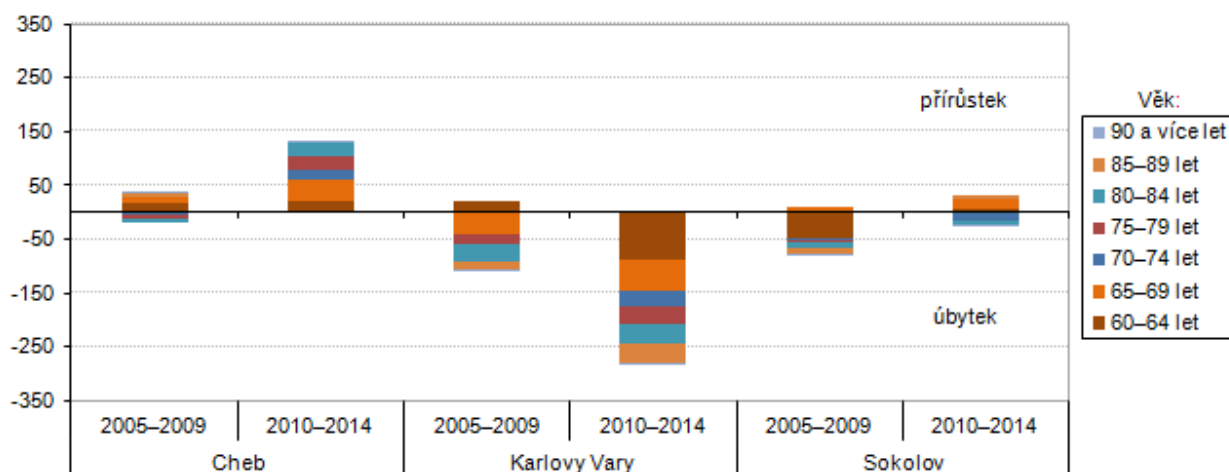

V Karlovarském kraji dochází k celkovému úbytku obyvatelstva, a to nejen přirozenou měnou (více zemřelých než narozených), ale i záporným saldem migrace. U seniorů migrace kopíruje celokrajský trend a také v průběhu sledovaných let nedochází k žádným velkým výkyvům, z čehož vyplývá, že senioři již velké změny bydliště nepreferují. Z grafu 10 lze vyčíst, že nejvíce seniorů se stěhuje z okresu Karlovy Vary, přičemž v posledních pěti letech byl zaznamenán úbytek stěhování u všech věkových kategorií nad 60 let. Naopak do okresu Cheb se v letech 2009–2014 více osob starších 60ti let přistěhovalo, než kolik se z něj vystěhovalo.

Tab. 1.8 Stěhování obyvatel kraje podle věku v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Přistěhovalí										
Celkem	3 211	3 476	6 108	4 871	3 056	2 971	2 402	2 408	2 697	2 984
z toho ve věku 65 a více let	134	135	178	197	171	169	155	195	197	179
v %	4,2	3,9	2,9	4,0	5,6	5,7	6,5	8,1	7,3	6,0
v tom ve věku:										
65–69 let	43	48	65	71	56	66	48	71	73	71
70–74 let	29	24	36	53	40	39	38	47	47	28
75–79 let	26	28	40	33	21	23	31	30	26	35
80–84 let	24	27	26	21	30	20	20	28	18	22
85–89 let	7	4	8	17	20	19	13	13	21	11
90 a více let	5	4	3	2	4	2	5	6	12	12
Vystěhovalí										
Celkem	3 556	3 373	3 779	4 456	4 098	3 379	2 975	3 595	3 754	3 613
z toho ve věku 65 a více let	192	207	187	197	163	160	183	223	222	186
v %	5,4	6,1	4,9	4,4	4,0	4,7	6,2	6,2	5,9	5,1
v tom ve věku:										
65–69 let	47	61	59	82	53	52	62	81	74	59
70–74 let	43	37	40	37	33	36	33	51	54	46
75–79 let	43	39	37	30	29	24	34	35	32	29
80–84 let	40	51	24	37	24	24	27	25	30	21
85–89 let	10	17	23	6	21	19	18	27	18	23
90 a více let	9	2	4	5	3	5	9	4	14	8
Přírůstek (úbytek) stěhováním										
Celkem	-345	103	2 329	415	-1 042	-408	-573	-1 187	-1 057	-629
z toho ve věku 65 a více let	-58	-72	-9	-	8	9	-28	-28	-25	-7
v tom ve věku:										
65–69 let	-4	-13	6	-11	3	14	-14	-10	-1	12
70–74 let	-14	-13	-4	16	7	3	5	-4	-7	-18
75–79 let	-17	-11	3	3	-8	-1	-3	-5	-6	6
80–84 let	-16	-24	2	-16	6	-4	-7	3	-12	1
85–89 let	-3	-13	-15	11	-1	-	-5	-14	3	-12
90 a více let	-4	2	-1	-3	1	-3	-4	2	-2	4
Vnitrokrájské stěhování										
Celkem	5 373	5 516	6 517	6 344	5 916	6 084	5 721	5 696	5 917	5 933
z toho ve věku 65 a více let	300	246	285	247	232	313	293	309	319	308
v %	5,6	4,5	4,4	3,9	3,9	5,1	5,1	5,4	5,4	5,2

Graf 10 Přírůstek (úbytek) stěhováním obyvatel Karlovarského kraje podle okresů a věku v letech 2005–2009 a 2010–2014

Úmrtnost, příčiny smrti, naděje dožití

Tak jak stárne populace kraje, zvyšuje se ročně i počet zemřelých. Od roku 2005 do roku 2014 se zvýšil celkový počet zemřelých o 5,6 % a u seniorů dokonce o 13,1 %. Převažující podíl žen je dán jejich vyšším celkovým stavem v populaci seniorů.

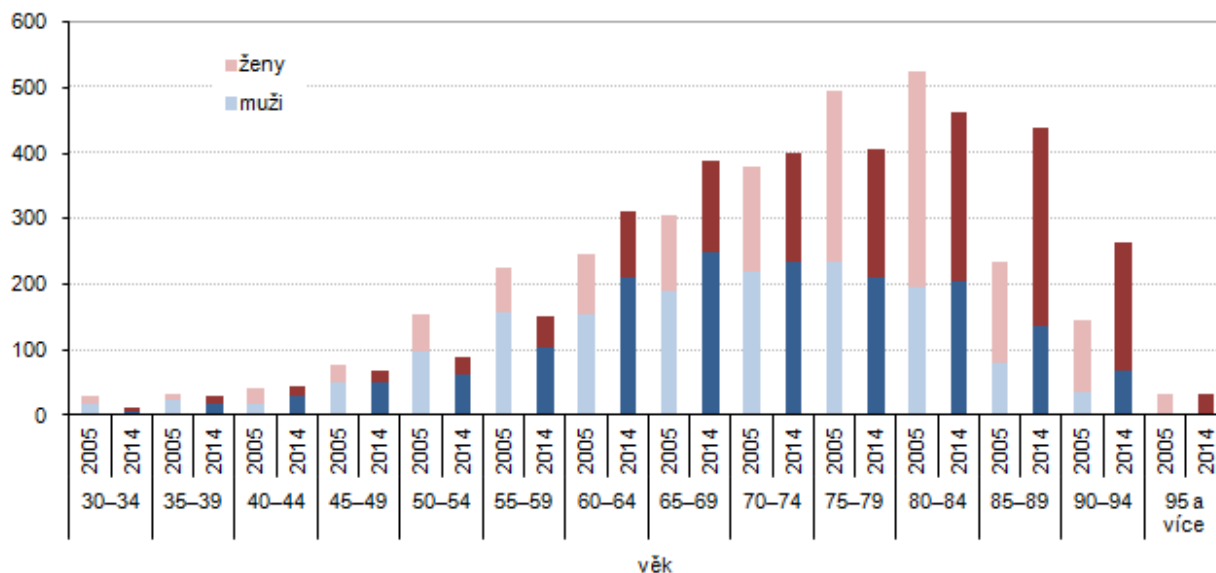
Tab. 1.9 Zemřelí ve věku 65 a více let podle věku v letech 2005 až 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zemřelí ve věku 65 a více let	2 120	2 114	2 065	2 179	2 263	2 193	2 243	2 285	2 401	2 397
v tom (%):										
muži	45,2	45,8	44,0	46,5	45,9	45,7	45,3	44,9	46,0	46,1
ženy	54,8	54,2	56,0	53,5	54,1	54,3	54,7	55,1	54,0	53,9
v tom ve věku (%):										
65–69 let	14,4	13,2	13,2	14,2	15,1	14,1	14,2	14,9	15,2	16,3
70–74 let	18,0	18,1	17,6	16,0	16,8	16,7	15,2	16,5	16,6	16,7
75–79 let	23,3	23,1	23,3	20,7	20,1	20,2	18,9	17,2	18,1	16,9
80–84 let	24,8	24,4	24,5	23,6	22,5	21,9	23,5	21,3	22,1	19,4
85–89 let	11,1	13,9	14,2	18,1	19,0	19,9	19,5	19,7	17,4	18,4
90 a více let	8,4	7,4	7,2	7,3	6,6	7,2	8,7	10,5	10,7	12,4

Při pohledu na mezikrajské srovnání zjišťujeme, že Karlovarský kraj má 17,5 % seniorů z populace kraje a s tímto podílem se pohybuje na 3. až 4. místě mezi kraji s nejmenším podílem seniorů. Nejnižší podíl (16,7 %) má Středočeský kraj a největší (19,0 %) kraj Královéhradecký.

Průměrný věk obyvatel kraje činil v roce 2014 v Karlovarském kraji 41,8 roku. Mezi kraji ČR tak obsadil 5. až 6. místo mezi kraji s nejnižším průměrným věkem. Nejvyšší průměrný věk byl zaznamenán v Královéhradeckém kraji (42,3 roku) a naopak nejnižší ve Středočeském kraji (40,7 roku).

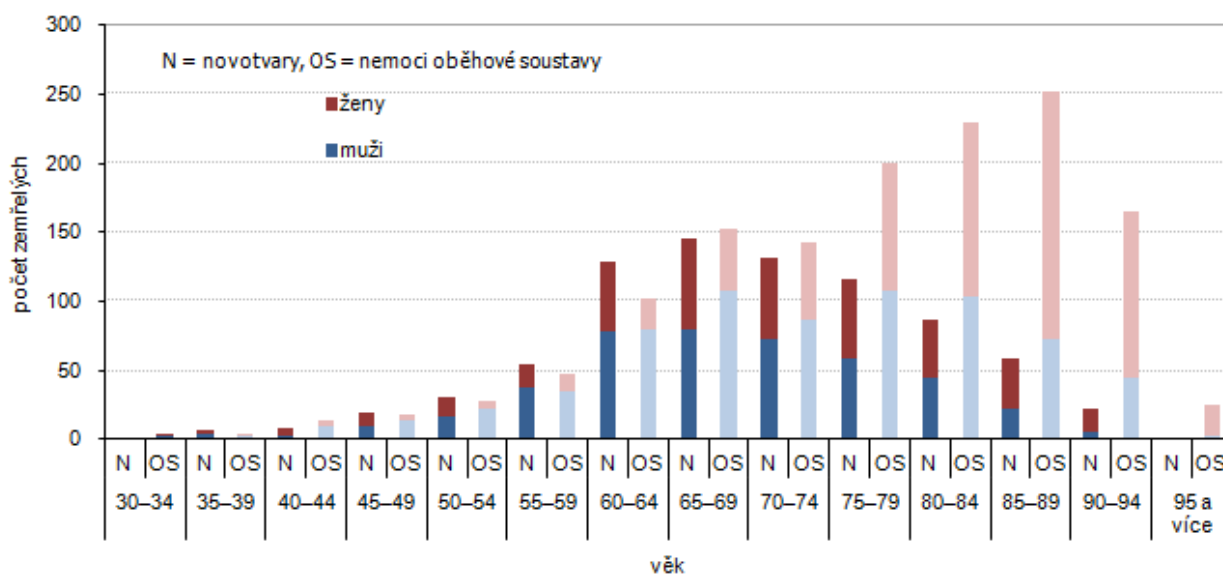
Graf 11 Zemřelí obyvatelé Karlovarského kraje podle věku a pohlaví v roce 2005 a 2014

Zajímavým zjištěním je skutečnost, že podíl zemřelých ve věku 65 a více let v Karlovarském kraji na celkovém počtu zemřelých v kraji (76,1 %) byl v celorepublikovém srovnání nejmenší ze všech krajů. Naopak nejvyšší podíl zemřelých seniorů na zemřelých celkem byl zaznamenán v Hl. městě Praze (83,1 %).

Graf 12 Zemřelí obyvatelé Karlovarského kraje na novotvary a nemoci oběhové soustavy podle věku v roce 2014

V Karlovarském kraji umírá nejvíce seniorů na nemoci oběhové soustavy (48,6 %). Tato skutečnost se prolíná do všech krajů ČR. V mezikrajském srovnání umírá na nemoci oběhové soustavy nejvíce seniorů ve Zlínském kraji (55,1 %) a nejméně v kraji Jihočeském (46,4 %). Karlovarský kraj zaujímá třetí nejlepší místo. Opačná situace je u novotvarů, kde Karlovarský kraj stojí na 5. nejhorším místě pomyslného žebříčku. U novotvarů zaujímá nejhorší místo s 25,2 % HI. město Praha, nejlépe je na tom s 21,3 % Pardubický kraj. Podle počtu zemřelých na nemoci dýchací soustavy by mělo být nejlepší ovzduší v kraji Libereckém, Královéhradeckém a Jihomoravském, kde zemřelo v roce 2014 na tyto nemoci 5,4 % seniorů. V Jihočeském kraji zemřelo na nemoci dýchací soustavy dokonce 8,9 % seniorů a následoval kraj Moravskoslezský se 7,2 % zemřelých seniorů. Karlovarský kraj s 6,6 % zemřelých na tyto nemoci překročil republikový průměr o 0,4 procentního bodu.

Tab. 1.10 Zemřelí podle věku, příčin smrti a velikostních skupin obcí v roce 2014

	Celkem	v tom s počtem obyvatel						
		do 199	200–499	500–999	1 000– –1 999	2 000– –4 999	5 000– –19 999	20 000 a více
Zemřelí	3 151	25	139	225	248	495	877	1 142
z toho ve věku 65 a více let	2 397	12	101	166	188	371	659	900
v %	76,1	48,0	72,7	73,8	75,8	74,9	75,1	78,8
v tom ve věku:								
65–69 let	390	2	18	33	27	67	101	142
70–74 let	400	3	22	25	40	64	115	131
75–79 let	406	2	18	32	28	72	110	144
80–84 let	464	2	21	27	36	75	129	174
85–89 let	440	1	11	26	42	57	132	171
90 a více let	297	2	11	23	15	36	72	138
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (%):								
novotvary	24,3	25,0	27,7	23,5	23,9	24,3	23,8	24,4
nemoci oběhové soustavy	48,6	50,0	39,6	44,0	50,0	46,6	49,5	50,3
nemoci dýchací soustavy	6,6	16,7	6,9	6,0	6,9	8,6	7,1	5,3
vnější příčiny	3,9	-	1,0	4,8	2,7	5,1	3,0	4,4

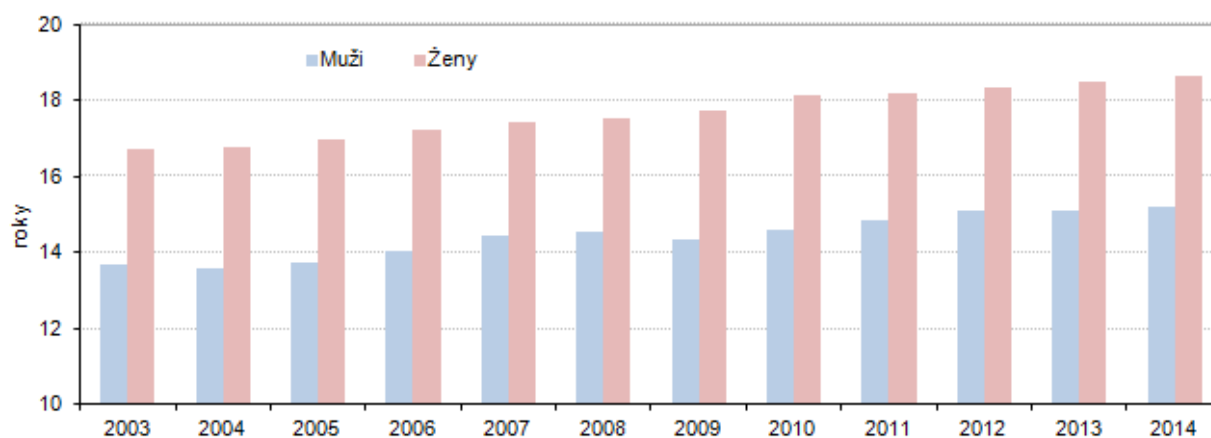
Z celkového počtu zemřelých seniorů jich 37,5 % zemřelo ve městech větších než 20 000 obyvatel, což je dáno nejen množstvím obyvatel těchto měst, ale také existencí velkých nemocnic a dalších zařízení pro seniory. Podle vybraných příčin úmrtí v jednotlivých velikostních skupinách obcí zemřel nejvyšší podíl seniorů v obcích s 200–499 obyvateli, na nemoci oběhové soustavy nejvíce v obcích s 20 000 a více obyvateli.

Tab. 1.11 Zemřelí podle místa úmrtí a velikostních skupin obcí v roce 2014

	Celkem	v tom podle místa úmrtí (%)							
		doma	ve zdrav. zařízení lůžkové péče	ve zdrav. zařízení poskyt. jiné formy zdr. péče	na ulici, veřejném místě	při převozu do zdrav. zařízení	v zařízení sociálních služeb	jinde	nezjištěno
Zemřelí	3 151	16,5	72,3	1,2	2,0	0,5	3,6	1,8	2,2
z toho ve věku 65 a více let	2 397	15,0	74,7	1,4	0,8	0,5	4,5	1,3	1,9
v tom muži	1 106	16,3	73,7	1,3	1,3	0,5	3,1	1,5	2,4
ženy	1 291	13,9	75,6	1,5	0,4	0,5	5,7	1,0	1,5
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	12	16,7	83,3	-	-	-	-	-	-
200–499 obyvatel	101	15,8	75,2	3,0	-	-	3,0	1,0	2,0
500–999 obyvatel	166	22,3	68,7	1,8	0,6	1,2	3,6	0,6	1,2
1 000–1 999 obyvatel	188	13,8	77,1	1,6	1,6	0,5	2,1	1,6	1,6
2 000–4 999 obyvatel	371	14,3	69,8	1,6	0,8	0,5	9,2	0,8	3,0
5 000–19 999 obyvatel	659	15,3	75,9	1,8	0,6	0,3	3,3	0,9	1,8
20 000 a více obyvatel	900	13,9	76,3	0,7	0,9	0,4	4,2	1,8	1,8

Z celkového počtu zemřelých jich nejvíce (72,3 %) umírá ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče. Seniorů v těchto zařízeních umírá dokonce 74,7 %. Doma zemřelo v roce 2014 celkem 16,5 % osob, seniorů 15,0 %. Přitom ve zdravotnických zařízeních umírají ve srovnání s muži častěji ženy, naopak doma umírají více muži.

Graf 13 Naděje dožití obyvatel Karlovarského kraje ve věku 65 let v letech 2003 až 2014 (dvouleté průměry)

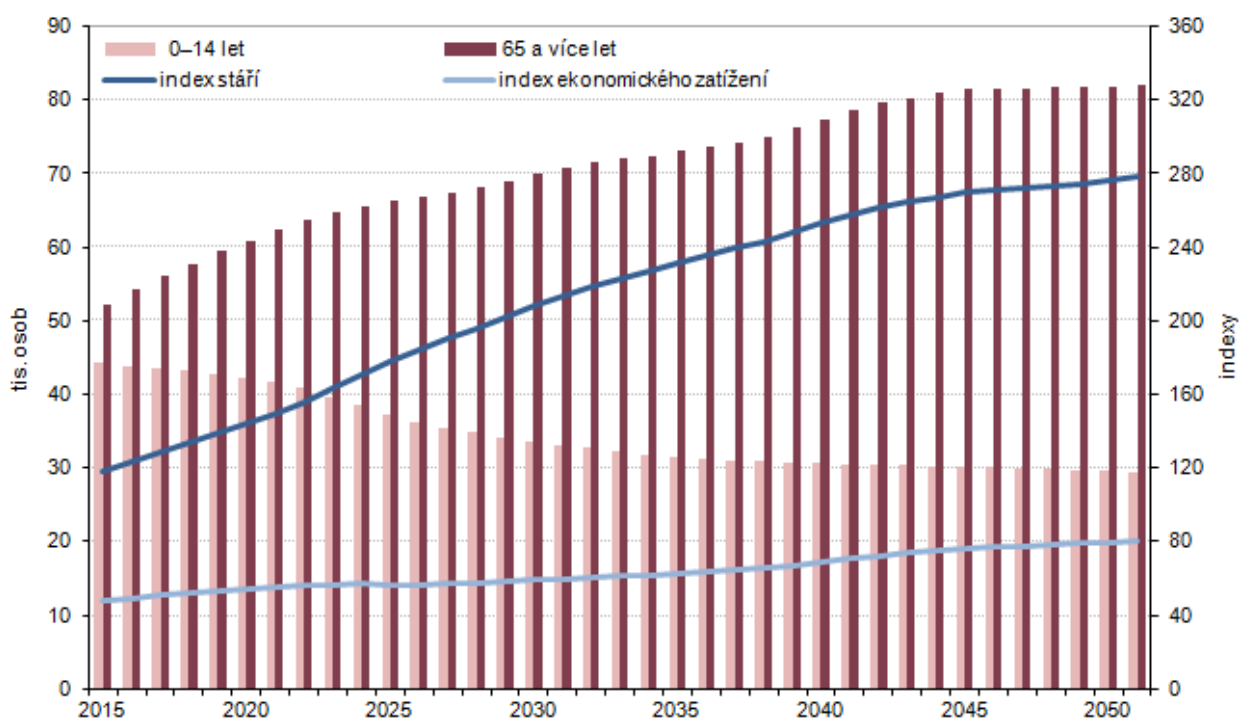
Naděje dožití obyvatel Karlovarského kraje ve věku 65 let se neustále zvyšuje. V roce 2003 měl 65letý senior muž naději, že se dožije 78,7 let a stejně stará žena 81,7 let. V roce 2014 se zvýšila jejich naděje dožití na 80,2 let u mužů a dokonce na 83,6 let u žen. Podle srovnání jednotlivých okresů měli v období let 2010–2014 největší naději dožít se vysokého věku senioři v okrese Karlovy Vary (ženy 84,0 let, muži 80,4 let) a naopak nejnižšího v okrese Sokolov (ženy 82,9 let, muži 79,6 let).

Projekce obyvatelstva

Český statistický úřad na základě sčítání lidu 2001 a 2011 zpracoval projekci obyvatel ČR do roku 2050. Z výsledků projekce vyplývá, že by se měl počet obyvatel Karlovarského kraje snižovat, do roku 2020 má dojít ke snížení o 2,3 %. V roce 2050 proti roku 2014 má dojít ke snížení celkového počtu obyvatel dokonce o 16,0 %.

Graf 14 Projekce počtu obyvatel Karlovarského kraje ve věku 0–14 a 65 a více let, vývoj indexů stáří a ekonomického zatížení do roku 2050

S poklesem počtu obyvatel bude docházet i k podstatnému stárnutí populace. Zatímco v roce 2014 činil podíl seniorů na celkové populaci kraje 17,5 %, v roce 2050 to bude již 32,6 %. Tyto předpokládané nepříznivé změny věkové struktury obyvatel se v konečném důsledku negativně projeví ve vzrůstajících nárocích na státní rozpočet, a to zejména v oblasti důchodového zabezpečení, zvýšení nákladů na zdravotnictví a ostatní sociální dávky a služby pro seniory.

Tab. 1.12 Věková struktura obyvatelstva podle projekce

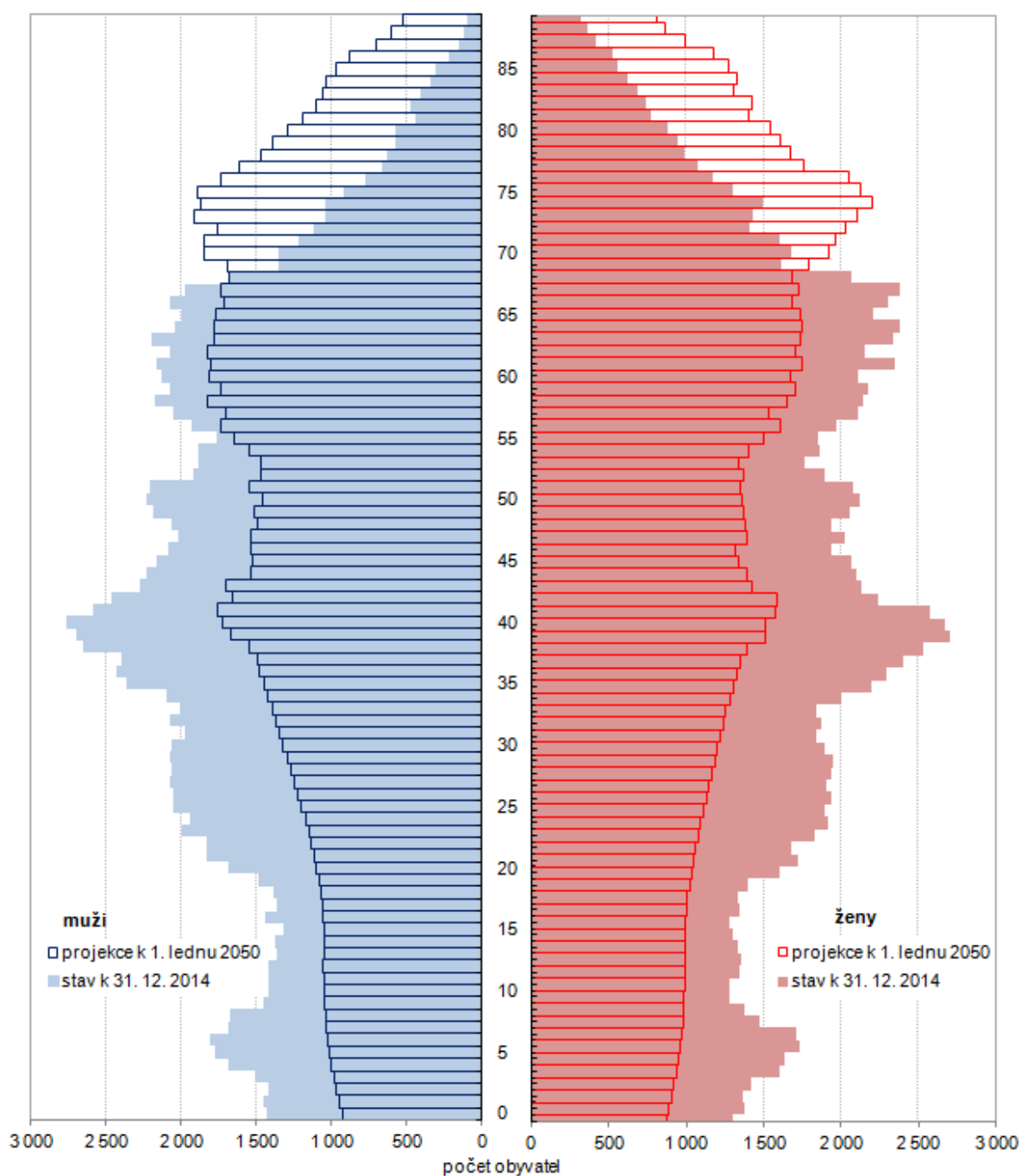
Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)	292 556	285 959	279 222	272 133	264 870	257 893	251 437
z toho ve věku 65 a více let	60 906	66 246	70 010	73 033	77 398	81 418	81 880
v %	20,8	23,2	25,1	26,8	29,2	31,6	32,6
v tom ve věku (%):							
65–69 let	33,2	27,1	24,8	24,3	26,2	25,3	21,0
70–74 let	28,7	27,6	23,6	22,1	21,4	23,4	23,8
75–79 let	18,6	22,7	22,8	20,0	18,7	18,4	21,2
80–84 let	11,2	13,2	17,0	17,7	15,5	14,9	15,5
85–89 let	5,8	6,5	8,2	11,1	11,6	10,5	10,8
90 a více let	2,5	2,9	3,7	4,8	6,6	7,6	7,7

Poznámka: Základní výsledky projekce jsou ve větším detailu uvedeny v tabulkové příloze

Věková struktura obyvatel se bude podle projekce do roku 2050 vyvíjet směrem k růstu podílu stále starších věkových ročníků. U nejmladších seniorů ve věku 65–69 dojde od roku 2020 do roku 2050 k poklesu jejich podílu o 12,2 procentního bodu. Ke snížení dochází ještě u věku 70–74 let (o 4,9 procentního bodu), ale u dalších pětiletých věkových skupin dochází již jen k nárůstu, a to u 90ti a víceletých dokonce o 5,2 procentního bodu. V roce 2050 bude v Karlovarském kraji druhý nejvyšší index stáří (276,3) po Zlínském kraji (287,8). Také průměrný věk bude podle projekce obyvatel v Karlovarském kraji v roce 2050 třetí nejvyšší (49,5 let) ze všech krajů ČR po kraji Zlínském (50,2 let) a po kraji Vysočina (49,8 let).

Graf 15 Současné a předpokládané věkové složení obyvatelstva Karlovarského kraje

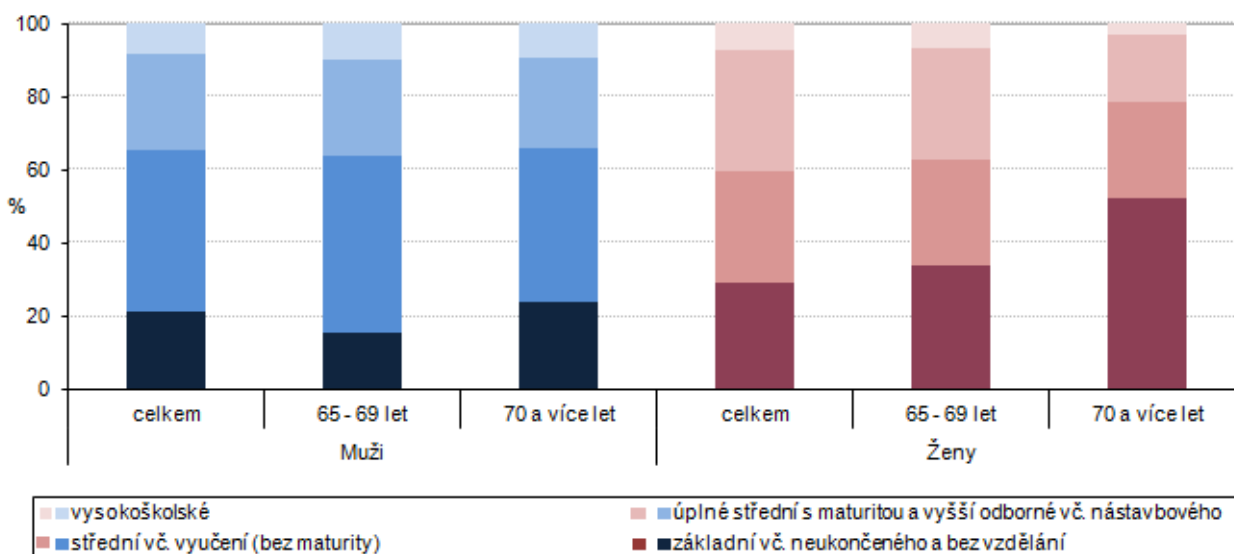

2. Vzdelanost a ekonomická aktivita seniorů

Vzdelanost

Významnou charakteristikou, zjišťovanou při Sčítání lidu, je dosažené vzdělání osob starších 15 let. Vzdelanost obyvatel kraje roste, ale senioři na tento vývoj již nemají žádný vliv. Právě senioři se podílí více než 26 % na obyvatelích se základním a neukončeným vzděláním. (Věková skupina 15–19 let zaujímá 21,6 %, na tuto skupinu má značný vliv nízký věk osob, u kterých zatím nemohlo dojít k dosažení zamýšleného vzdělání). Na počtu středoškoláků bez maturity se senioři podílejí 16,8 %, na maturantech 13,3 %, na absolventech nástavbového studia 21,0 % a na vysokoškolácích 15,3 %.

Graf 16 Obyvatelstvo Karlovarského kraje ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011

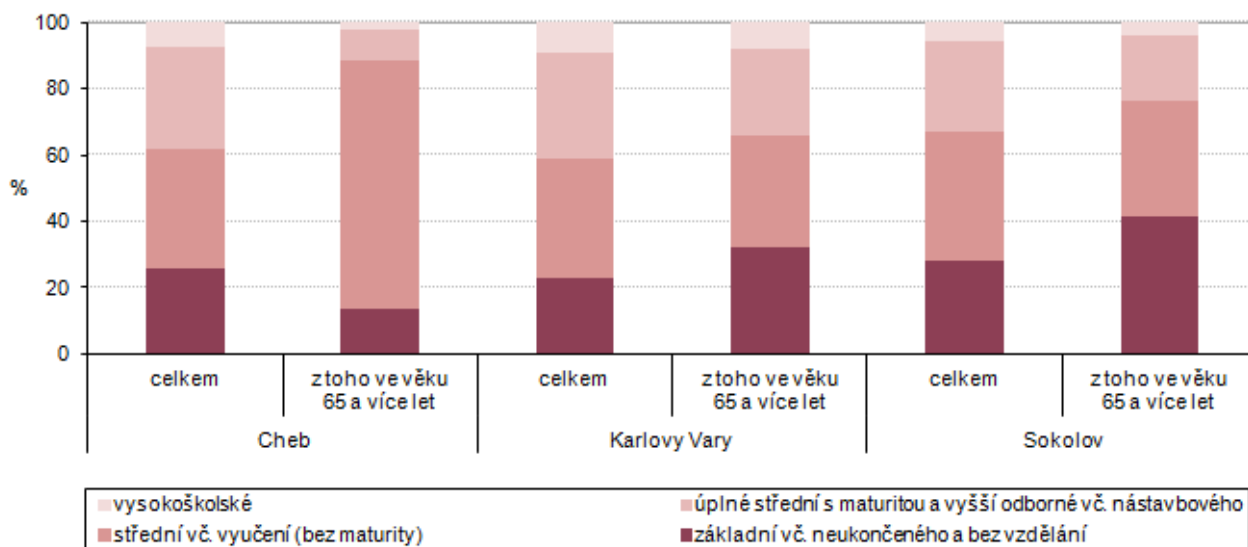
Karlovarský kraj patří mezi kraje s nejvyšším podílem osob se základním nebo neukončeným vzděláním. To platí jak v celkové populaci, tak i pro seniory. Z grafu 16 je patrné, že nejvyšší podíl osob se základním či neukončeným vzděláním vykazují ženy 70leté a starší, kterých je více než 50 %. Muži ve stejné věkové kategorii jsou na tom mnohem lépe, základní vzdělání vč. neukončeného má pouze 23,9 %. Vysokoškolského vzdělání dosáhlo 7,1 % všech žen kraje, ale mezi staršími 70ti let je pouze 2,9 % vysokoškolaček. U mužů je překvapivě situace opačná, vysokoškolsky vzdělaných mužů starších 70ti let je více (9,5 %) než mezi muži celkem (8,1 %).

Tab. 2.1 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	44 538	40,7	59,3	34,5	26,1	18,7	20,7
v tom:							
bez vzdělání	497	18,7	81,3	17,7	25,4	24,9	32,0
základní vč. neukončeného	14 839	23,6	76,4	24,9	24,9	21,9	28,2
střední vč. vyučení (bez maturity)	14 587	53,0	47,0	38,2	26,2	16,9	18,7
úplně střední s maturitou	8 158	42,8	57,2	41,8	28,4	16,6	13,3
nástavbové a vyšší odborné	1 871	48,5	51,5	43,8	26,8	16,9	12,6
vysokoškolské	2 710	61,5	38,5	44,1	23,2	19,0	13,6
nezjištěno	1 876	39,5	60,5	32,0	27,3	17,0	23,7

Graf 17 Obyvatelstvo v okresech Karlovarského kraje ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011

Z okresů Karlovarského kraje vykazuje nejvyšší podíl seniorů se základním vzděláním včetně neukončeného či bez vzdělání okres Sokolov (41,5 %), nejméně okres Cheb (13,5 %). Tři čtvrtiny seniorů žijících v okrese Cheb jsou vyučení nebo mají střední vzdělání bez maturity. Seniorů vysokoškoláků se nachází nejvíce v okrese Karlovy Vary (8,0 %).

Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS)

Český statistický úřad v roce 2012 v rámci výběrového šetření pracovních sil zjišťoval u respondentů ve věku 50–69 let názor na jejich odchod do důchodu. Přechod mezi aktivitou a neaktivitou probíhá v České republice velmi rychle a soustřeďuje se do období vzniku nároku na starobní důchod a několik málo následujících let. V Karlovarském kraji vyjádřilo úmysl pracovat i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu 40 % osob ve věku 50–69 let. Význam starších osob na trhu práce se bude nadále zvyšovat s jejich rostoucím absolutním počtem, zvyšujícím se věkem odchodu do starobního důchodu a vyšší ochotou pracovat i ve starším věku. Ve starším věku pracují a mají v budoucnu úmysl pracovat především osoby s vyšším vzděláním, osoby žijící ve městech a pracující v nemanuálních profesích, často na částečné úvazky, což je v kontrastu se současným trendem na trhu práce v ČR. V posledních dvaceti letech starší osoby čím dál tím více žijí v domácnostech samy nebo pouze se svým partnerem a jejich pracovní aktivita velmi významně ovlivňuje příjmy těchto domácností.

Tab. 2.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Počet obyvatel	295 595	22 365	44 538	15 373	29 165	18 133	26 405
v tom podle ekonomické aktivity:							
ekonomicky aktivní	139 871	6 215	2 767	1 770	997	1 567	1 200
v tom:							
zaměstnaní	123 100	5 869	2 767	1 770	997	1 567	1 200
z toho pracující důchodci	6 760	3 063	2 416	1 566	850	1 356	1 060
nezaměstnaní	16 771	346	x	x	x	x	x
ekonomicky neaktivní	131 319	14 856	40 244	12 734	27 510	15 509	24 735
nepracující důchodci	62 774	14 711	40 130	12 694	27 436	15 477	24 653
ostatní s vlastním zdrojem obživy	4 904	72	63	22	41	27	36
nezjištěno	24 405	1 294	1 527	869	658	1 057	470

Z celkového počtu obyvatel Karlovarského kraje jich bylo v roce 2011 celkem 47,3 % ekonomicky aktivních a 44,4 % ekonomicky neaktivních. V rámci ČR vykazují senioři v kraji vysokou míru ekonomické aktivity, a to jak muži, tak i ženy. Ekonomická aktivita mužů ve věku 65 a více let vykazuje dokonce druhou nejvyšší hodnotu (10,6 %) po Hl. městě Praze a je o 3,5 procentního bodu vyšší než republikový průměr. Pracující důchodci činili z celkového počtu ekonomicky aktivních 4,8 %. Tento podíl od sčítání v roce 2001 vzrostl o 0,7 procentního bodu. V roce 1980 činil tento podíl vlivem dřívějších odchodů do starobního důchodu dokonce 8,1 %.

Z ekonomicky neaktivních obyvatel dosáhl podíl nepracujících důchodců v roce 2011 celkem 47,8 %, což je o 5,1 procentního bodu více než v roce 2001. Vliv na velikost tohoto ukazatele má zejména stárnutí populace a také nezaměstnanost. Někteří ekonomicky aktivní věkem blízko důchodovému věku volí při ztrátě zaměstnání řešení, kterým je odchod do předčasného důchodu. V roce 1980 byl podíl nepracujících důchodců pouhých 27,0 %.

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

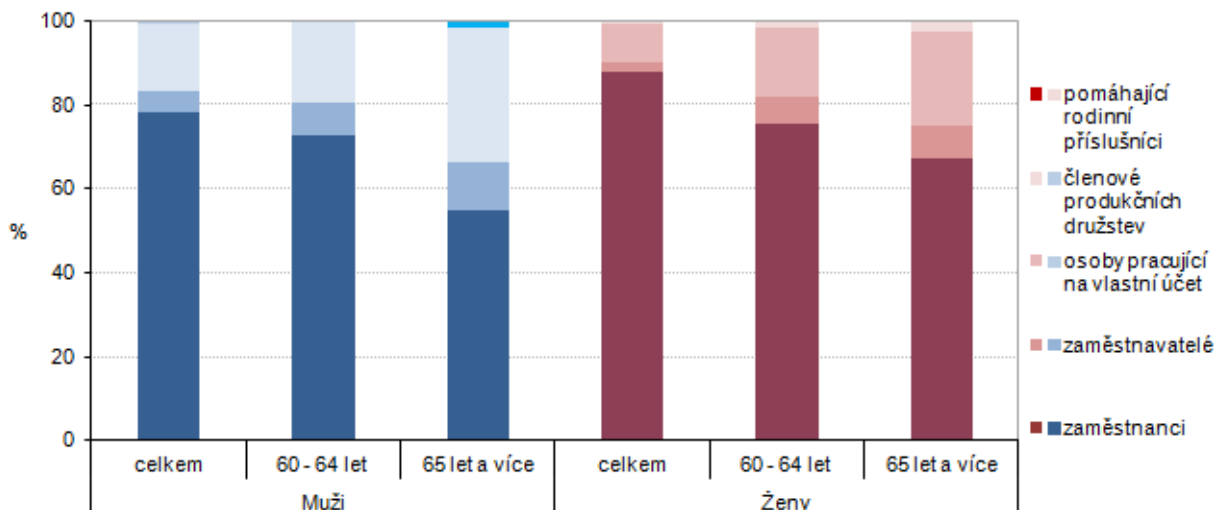
Tab. 2.3 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Zaměstnaní celkem	123 100	5 869	2 767	1 770	997	1 567	1 200
v tom (%):							
zaměstnanci	77,0	65,5	48,1	51,2	42,7	45,4	51,7
zaměstnavatelé	3,6	6,5	8,1	9,3	5,9	9,7	6,0
osoby pracující na vlastní účet	12,1	16,2	22,2	21,5	23,6	26,3	16,9
členové produkčních družstev	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
pomáhající rodinní příslušníci	0,5	0,5	1,5	1,4	1,8	1,1	2,0
nezjištěno	6,8	11,3	19,8	16,4	25,8	17,2	23,2

Z celkového počtu mužů v důchodu ve věku 60–64 let jich 18,8 % pracuje, u důchodových žen ve stejném věku činí tento podíl 16,2 %. Ve věkové kategorii 65 a více let se počet pracujících důchodců rapidně snižuje, což je logické vzhledem k tomu, že s rostoucím věkem ubývají síly a objevují se různé nemoci. Muži důchodci jsou v této věkové skupině zaměstnaní v 8,1 % případů, zaměstnaných žen je 4,1 %. V rámci kraje jsou nejpracovitější důchodci v okrese Karlovy Vary, naopak nejméně pracujících důchodců najdeme v okrese Sokolov.

Graf 18 Zaměstnaní v Karlovarském kraji podle pohlaví, věku a postavení v zaměstnání podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

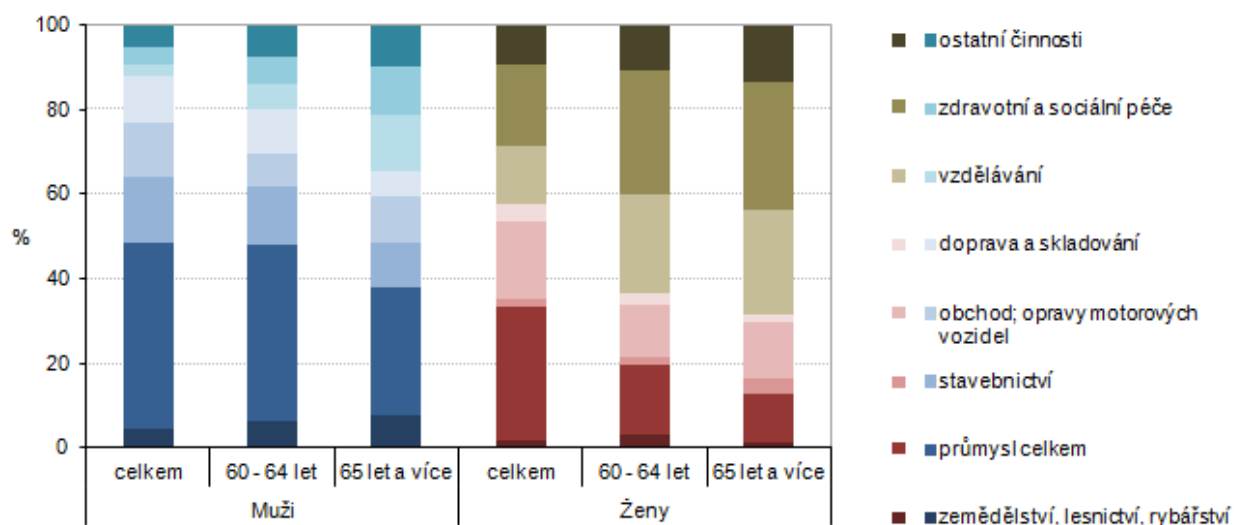
Při pohledu na pracující seniory a jejich postavení v zaměstnání zjišťujeme, že jich nejvíce pracuje v zaměstnaneckém poměru a pak také jako osoby samostatně výdělečně činné. Podíl žen zaměstnaných v zaměstnaneckém poměru je přitom vyšší než podíl takto zaměstnaných mužů a naopak mužů starších 65ti let pracujících jako osoby samostatně výdělečně činné je o 9,4 procentního bodu více než žen stejného věku. Seniorek žen pracuje o 23,4 % méně než mužů seniorů.

Tab. 2.4 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, podle pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	123 100	5 869	2 767	65 584	3 792	1 567	57 516	2 077	1 200
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybářství	2,1	3,2	2,6	3,0	4,0	4,0	1,1	1,7	0,8
průmysl celkem	24,8	21,5	11,9	29,6	28,2	16,5	19,4	9,2	5,8
stavebnictví	6,1	6,3	4,0	10,4	9,1	5,7	1,3	1,1	1,8
obchod; opravy motorových vozidel	9,6	6,0	6,4	8,4	5,4	5,9	10,9	7,1	7,0
profesní, vědecké a technické činnosti	2,4	3,3	6,3	2,0	2,6	7,1	2,9	4,6	5,2
vzdělávání	5,2	7,2	9,7	2,0	4,0	7,3	8,8	13,2	12,8
zdravotní a sociální péče	7,3	9,1	10,2	2,8	4,7	6,1	12,5	16,9	15,6
jiné činnosti	4,4	5,3	6,0	3,3	4,9	5,3	5,7	5,9	6,9
nezjištěno	15,3	20,1	29,3	14,7	18,4	26,1	16,1	23,4	33,6

Graf 19 Zaměstnaní v Karlovarském kraji podle pohlaví, věku a odvětví ekonomické činnosti podle SLDB 2011

Tradičním odvětvím Karlovarského kraje byl a je průmysl, který zaměstnává nejvíce lidí, a to platí i o pracujících seniorech. Je zde zaměstnáno téměř 30 % pracujících mužů seniorů ve věku 60–64 let a skoro 10 % žen ve stejném věku. Přitom nejčastěji jsou lidé zaměstnaní ve zpracovatelském průmyslu, v tomto oboru pracuje 19,9 % všech zaměstnaných obyvatel kraje, mezi seniory ve věku 60 a více let činí podíl osob zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu 13,5 %. Zásadní skutečností je, že vysoký podíl seniorů pracuje v oboru vzdělávání a zdravotní a sociální péče. Z celkového počtu pracujících ve věku 60 a více let pracovalo v oboru školství a zdravotní a sociální péče v roce 2011 celkem 17,5 % osob, v roce 2001 to bylo 23,3 % osob. Tato dvě odvětví zůstávají stále dominantou žen.

Tab. 2.5 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	123 100	5 869	2 767	65 584	3 792	1 567	57 516	2 077	1 200
v tom (%):									
zákonodárci a řídicí pracovníci	5,0	6,0	4,9	5,8	7,0	6,8	4,2	4,1	2,3
specialisté	12,1	14,3	22,3	7,6	9,2	18,3	17,3	23,7	27,4
techničtí a odborní pracovníci	15,0	15,9	13,3	13,0	14,6	14,0	17,3	18,2	12,3
úředníci	4,9	2,6	2,7	2,7	1,9	2,2	7,4	3,8	3,3
pracovníci ve službách a prodeji	17,2	12,1	11,0	13,7	10,9	11,0	21,1	14,3	10,8
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství	1,3	1,5	1,1	1,6	1,8	1,6	0,9	0,9	0,4
řemeslníci a opraváři	14,6	13,3	5,7	22,9	19,8	9,6	5,1	1,6	0,7
obsluha strojů a zařízení, montéři	13,9	11,5	4,2	18,5	16,2	6,3	8,8	3,0	1,4
pomocníci a nekvalifikovaní prac.	5,0	5,1	6,0	3,1	2,9	2,6	7,2	9,2	10,5
zaměstnanci v ozbrojených silách	0,2	0,0	0,0	0,3	0,0	-	0,0	-	0,1
nezjištěno	10,7	17,7	28,9	10,8	15,6	27,4	10,7	21,3	30,8

Významným zjištěním je skutečnost, že největší podíl seniorů pracuje jako specialisté a techničtí a odborní pracovníci. Také je důležité uvést, že tyto specializace zastávají ve větší míře ženy seniorky a jsou to pozice, ve kterých je neustálá poptávka po nových pracovnících. Ženy seniorky jsou také často zaměstnány jako pracovníce ve službách a prodeji nebo jako pomocnice a nekvalifikované pracovníce. Muži ve věku 60 a více let pracují často jako řemeslníci a opraváři a také jako obsluha strojů či zařízení jako montéři.

Tab. 2.6 Zaměstnaní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	123 100	5 869	2 767	65 584	3 792	1 567	57 516	2 077	1 200
v tom (%):									
bez vzdělání	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,8
základní vč. neukončeného	10,9	11,1	11,6	10,0	10,0	6,8	12,0	13,0	17,9
střední vč. vyučení (bez maturity)	40,3	38,2	25,3	47,1	45,9	29,0	32,5	24,2	20,4
úplně střední (s maturitou)	32,2	28,5	27,8	28,1	24,0	26,5	36,9	36,7	29,4
nástavbové a vyšší odborné	4,6	6,8	10,5	3,2	4,2	9,8	6,3	11,5	11,4
vysokoškolské	10,8	14,2	23,4	10,5	14,8	27,1	11,1	13,1	18,7
nezjištěno	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	0,6	0,9	1,2	1,3

Při pohledu na zaměstnané seniory podle nejvyššího ukončeného vzdělání zjišťujeme, že se zvyšujícím se stupněm vzdělání roste i jejich zaměstnanost. Z logiky věci vyplývá, že senioři mají větší zájem si podržet významnější pracovní pozice v nemanuálních profesích.

Jak je patrné z tabulky 2.6, nejvyšší podíl zaměstnaných seniorů mužů ve věku 60 a více let tvoří muži se středním vzděláním bez maturity včetně vyučených (41,0 %) a následují muži s úplným středním vzděláním s maturitou (24,7 %). U žen je situace poněkud jiná. Největší podíl zaměstnaných žen seniorek 60tiletých a starších tvoří skupina seniorek s úplným středním vzděláním s maturitou (34,1 %) a až pak následují seniorky se středním vzděláním bez maturity (22,8 %). Stejně tak u mužů jako i u žen platí, že poměrně vysoký je i podíl zaměstnaných seniorů s vysokoškolským vzděláním (18,4 % zaměstnaných mužů ve věku 60 a více let a 15,1 % zaměstnaných žen ve stejném věku).

Tab. 2.7 Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví v roce 2014

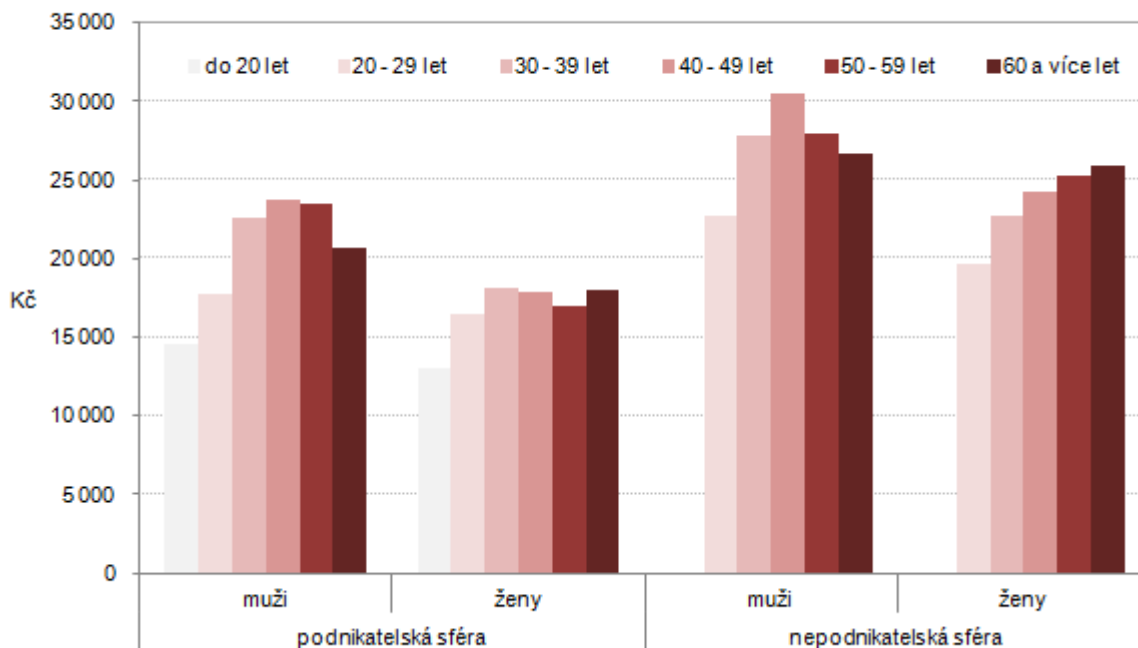
Zdroj: MPSV; Informační systém o průměrném výdělku

	Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře (Kč)			Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře (Kč)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnanci celkem	22 129	24 417	19 304	25 470	28 256	23 943
v tom věk:						
do 20 let	14 563	15 102	14 150	.	.	.
20–29 let	18 218	19 036	17 139	20 788	21 799	19 760
30–39 let	22 758	25 219	19 947	24 874	28 038	22 503
40–49 let	23 287	26 403	19 875	26 314	31 232	24 032
50–59 let	22 762	25 847	19 166	26 169	28 866	25 199
60 a více let	23 372	23 867	21 837	27 063	28 502	25 833

Z dat Ministerstva práce a sociálních věcí zjišťujeme výši platu v podnikatelské a nepodnikatelské sféře v Karlovarském kraji. Při pohledu na jednotlivé věkové skupiny lze vyčíst, že s přibývajícím věkem roste i odměna za odvedenou práci. Hrubá měsíční mzda seniorů ve věku 60 a více let činí celkem 23 372 Kč v podnikatelské sféře a 27 063 Kč v nepodnikatelské sféře. Mzda žen je přitom vždy nižší než mzda mužů. V podnikatelské sféře činí tento rozdíl zhruba dva tisíce korun, v nepodnikatelské dokonce více než dva a půl tisíce korun.

Graf 20 Medián měsíční mzdy/platu v Karlovarském kraji podle věku a pohlaví v roce 2014

Zdroj: MPSV; Informační systém o průměrném výdělku

3. Domácnosti a bydlení seniorů

Jedním ze základních výsledků Sčítání lidu, domů a bytů jsou údaje o počtu a struktuře domácností, které není možné zjistit jiným způsobem. V naší analýze se zaměříme na hospodařící domácnosti (tvořené osobami, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj., společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří i přesto, že samy na výdaje domácnosti nepřispívají), kde jsme schopni podle příbuzenského nebo jiného vztahu jednotlivých osob určit rodinné a nerodinné domácnosti a domácnosti jednotlivců. Za domácnosti seniorů jsou považovány všechny hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou nebo jednotlivcem či domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých je osoba v čele domácnosti ve věku 65 a více let.

Struktura domácností

Z celkového počtu hospodařících domácností v Karlovarském kraji tvořily 22,8 % domácnosti seniorů. Nerodinné domácnosti tvořily v kraji převážně domácnosti jednotlivců (85,0 %), z čehož domácnosti seniorů jednotlivců činily 32,5 %. Při zkoumání domácností seniorů v kraji zjišťujeme, že polovinu tvoří domácnosti jednotlivců a dalších 40 % je tvořeno jednou úplnou rodinou. Prarodiče ve společné domácnosti s vnoučetem žijí v 1,0 % hospodařících domácností seniorů. V domácnostech seniorů v kraji žije v průměru 1,6 osob, což je méně než v hospodařících domácnostech celkem (2,2 členů). Nejvyšší průměrný počet členů domácnosti seniorů vykazují domácnosti prarodičů s vnoučetem (2,3 členů).

Tab. 3.1 Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ podle typu domácnosti

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	29 369	11 809	2 527	14 731	302
z toho podle ekonomické aktivity členů domácnosti (v %) ¹⁾ :					
všichni členové jsou pracující důchodci	3,1	1,4	0,0	5,1	-
všichni členové jsou nepracující důchodci	74,2	68,2	14,6	90,8	0,7
Počet členů domácnosti	47 066	25 994	5 632	14 731	709
Průměrný počet členů domácnosti	1,6	2,2	2,2	1,0	2,3

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností

¹⁾ Počet domácností, ve kterých mají všichni členové zjištěnou ekonomickou aktivitu pracující/nepracující důchodce

Nejvyšší podíl domácností seniorů žije v bytě v bytovém domě, nejvíce to platí pro domácnosti jednotlivců. Naopak jen minimální počet domácností seniorů bydlí v zařízeních, většinou se jedná o úplné rodiny.

Tab. 3.2 Hospodařící domácnosti seniorů¹⁾ podle způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů celkem	29 369	11 809	2 527	14 731	302
v tom podle způsobu bydlení:					
bydlící v bytech	29 035	11 657	2 504	14 573	301
v tom podle druhu domu (%):					
v rodinných domech	28,3	34,6	35,7	21,9	30,9
v bytových domech	69,9	64,5	63,3	75,4	68,8
v ostatních budovách	1,8	0,9	1,0	2,7	0,3
bydlící mimo byty	312	132	21	158	1
bydlící v zařízeních	22	20	2	-	-

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností

Tab. 3.3 Hospodařící domácnosti seniorů^{*)} v Karlovarském kraji podle typu domácnosti a podle okresů

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom				v tom (%)			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem	1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Karlovarský kraj	29 369	11 809	2 527	14 731	302	40,2	8,6	50,2	1,0
v tom okres:									
Cheb	8 528	3 469	784	4 184	91	40,7	9,2	49,1	1,1
Karlovy Vary	12 398	4 887	1 087	6 285	139	39,4	8,8	50,7	1,1
Sokolov	8 443	3 453	656	4 262	72	40,9	7,8	50,5	0,9

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností

Z okresů Karlovarského kraje zaznamenává nejvyšší počet hospodařících domácností seniorů okres Karlovy Vary, což je logické vzhledem k tomu, že má i nejvíce obyvatel. Pokud jde o typ sledovaných domácností, jednotlivé okresy nevykazují žádné významné rozdíly. U všech tří okresů Karlovarského kraje činí zhruba 40,0 % domácností seniorů jedna úplná rodina, polovinu domácností seniorů tvoří domácnosti jednotlivců a přibližně 1,0 % seniorů žije ve společné hospodařící domácnosti se svým vnoučetem.

Tab. 3.4 Hospodařící domácnosti seniorů^{*)} v Karlovarském kraji podle typu domácnosti a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom				v tom (%)			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem	1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Karlovarský kraj	29 369	11 809	2 527	14 731	302	40,2	8,6	50,2	1,0
v tom SO ORP:									
Aš	1 477	634	136	699	8	42,9	9,2	47,3	0,5
Cheb	4 441	1 834	420	2 135	52	41,3	9,5	48,1	1,2
Karlovy Vary	9 658	3 804	836	4 917	101	39,4	8,7	50,9	1,0
Kraslice	1 350	567	121	648	14	42,0	9,0	48,0	1,0
Mariánské Lázně	2 610	1 001	228	1 350	31	38,4	8,7	51,7	1,2
Ostrov	2 740	1 083	251	1 368	38	39,5	9,2	49,9	1,4
Sokolov	7 093	2 886	535	3 614	58	40,7	7,5	51,0	0,8

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností

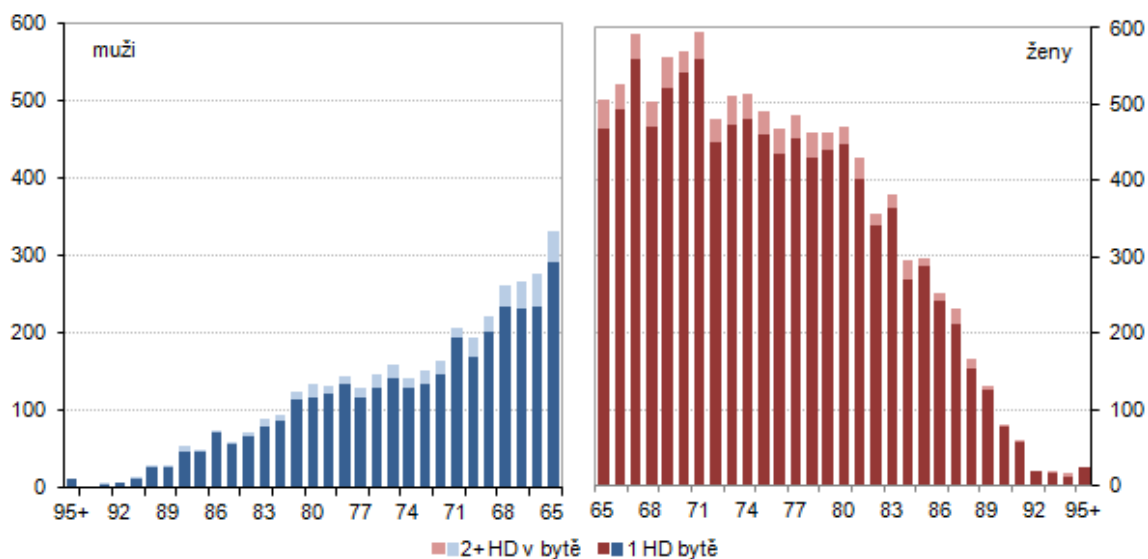
Velmi podobné je i rozložení typu domácností v jednotlivých obvodech obcí s rozšířenou působností v kraji. Nejvyšší podíl hospodařících domácností seniorů tvořených jednou úplnou rodinou vykazuje SO ORP Aš (42,9 %), neúplných rodin žije nejvíce v SO ORP Cheb (9,5 %). Domácnosti jednotlivců jsou nejčastěji zastoupeny v SO ORP Mariánské Lázně (51,7 %), naopak nejméně často v SO ORP Aš (47,3 %). Prarodičů žijících s vnoučetem lze vysledovat nejvíce v SO ORP Ostrov (1,4 %), nejméně v SO ORP Aš (0,5 %).

Domácnosti jednotlivců

Domácnosti seniorů jednotlivců jsou nejvýznamnější skupinou domácností jednotlivců, tato početná skupina čítala k datu Sčítání 2011 v celé ČR více než půl milionu domácností a podílela se z 36 % na všech hospodařících domácnostech jednotlivců. Čtvrtinu domácností jednotlivců přitom tvořily ovdovělé ženy. V Karlovarském kraji tvořily hospodařící domácnosti jednotlivců více než třetinu všech hospodařících domácností kraje. Z celkového počtu hospodařících domácností seniorů byla celá polovina domácnostmi seniorů jednotlivců.

Graf 21 Domácnosti jednotlivců seniorů v Karlovarském kraji podle pohlaví, věku a podle počtu hospodařících domácností v bytě podle SLDB 2011

Tab. 3.5 Hospodařící domácnosti seniorů^{*)} jednotlivců podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

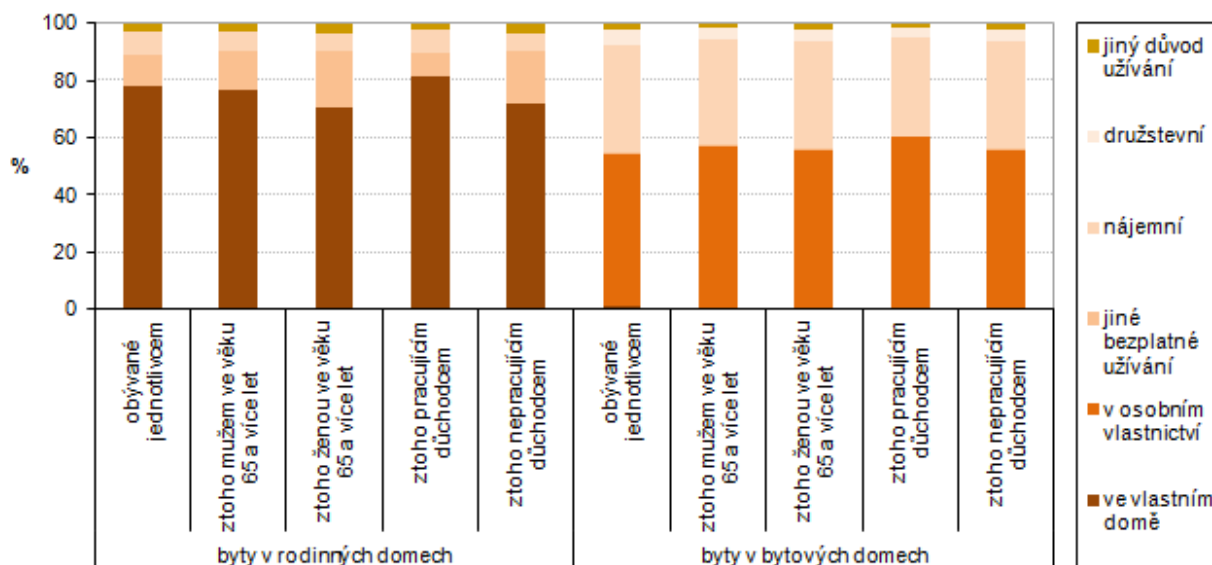
	Muži				Ženy			
	ve věku 65 a více let celkem	v tom			ve věku 65 a více let celkem	v tom		
		65–69	70–74	75 a více		65–69	70–74	75 a více
Domácnosti seniorů jednotlivců celkem	3 774	1 362	861	1 551	10 957	2 691	2 670	5 596
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	7,4	9,7	8,5	4,8	3,3	4,9	3,4	2,4
ženatý, vdaná	19,7	25,2	17,4	16,2	4,7	8,5	4,9	2,8
rozvedený, rozvedená	31,0	44,1	33,9	18,0	19,4	32,6	20,7	12,4
ovdovělý, ovdovělá	41,7	20,8	40,0	60,9	72,6	53,8	70,9	82,3
v tom způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	87,4	84,3	88,2	89,8	93,3	92,3	93,1	93,8
v bytě s další hospodařící domácností	10,3	12,4	9,8	8,6	6,1	6,5	6,1	5,9
mimo byty	2,3	3,3	2,1	1,5	0,6	1,2	0,8	0,3

^{*)} Domácnosti s osobou ve věku 65 a více let

Jak lze vyčíst i z grafu 21, mezi domácnostmi jednotlivců seniorů převažují domácnosti samostatně žijících žen, které tvořily podle Sčítání 2011 tři čtvrtiny všech domácností jednotlivců seniorů. Více než 70 % těchto žen bylo ovdovělých. Většina osaměle hospodařících žen i mužů bydlela samostatně v bytě, jen nepatrné množství již žilo mimo byty. Z celkového počtu seniorů jednotlivců se jich 4,3 % nikdy nevdalo a neoženilo.

Při pohledu na domácnosti jednotlivců seniorů podle právního důvodu užívání bytu zjišťujeme, že v rodinných domech žije ve vlastním bytě téměř 80 % samostatně žijících seniorů. V bytových domech je podíl jednotlivců seniorů žijících ve vlastním bytě nižší (mezi 50 % a 60 %), třetina těchto seniorů obývá nájemní byty a zhruba 5 % žije v družstevních bytech.

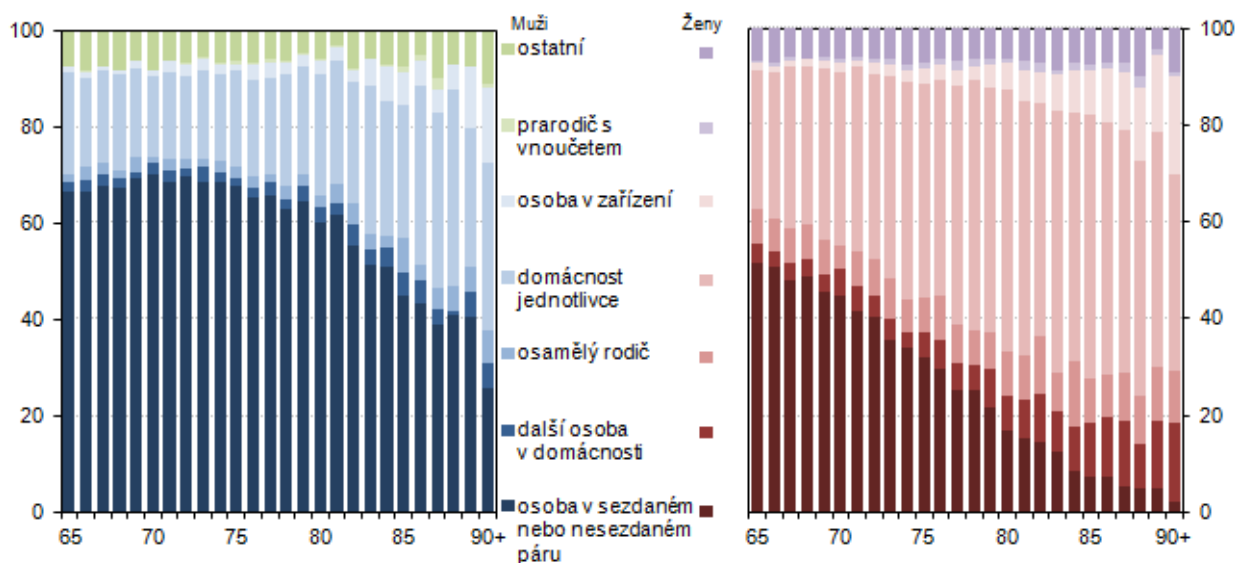
Graf 22 Domácnosti jednotlivců bydlící v bytech v Karlovarském kraji podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu podle SLDB 2011

Bydlení seniorů

Převážná většina domácností seniorů je situována do bytů v bytových domech (69,9 %), což platí zvláště u seniorů žijících jednotlivě (75,4 %). Tyto byty jsou z 94,4 % byty standardní, jen minimální počet domácností seniorů žije v bytech se sníženou kvalitou. Hospodařící domácnosti seniorů žijí ve 40,0 % v bytech, které mají v osobním vlastnictví, nejnižší podíl bytů přitom vlastní senioři žijící ve společné domácnosti se svými vnoučaty. V nájmech žije 24,5 % domácností seniorů, nejvyšší podíl nájemním bytů přitom můžeme vysledovat u domácností prarodičů žijících společně s vnoučetem a u domácností seniorů jednotlivců. Ve vlastním domě žije 22,2 % domácností seniorů, jsou zde však rozdíly podle typu domácnosti. Nejčastěji žijí ve vlastním domě domácnosti seniorů, které tvoří jedna úplná či neúplná rodina (téměř 30,0 %), nejméně jsou zastoupeny domácnosti seniorů jednotlivců (14,9 %).

Graf 23 Osoby ve věku 65 a více let v Karlovarském kraji podle postavení v domácnosti, pohlaví a věku podle SLDB 2011

Tab. 3.6 Hospodařící domácnosti seniorů^{*)} bydlící v bytech podle typu bytu, právního důvodu užívání bytu, počtu obytných místností a vybavení počítačem

Zdroj: SLDB 2011

	Domácnosti seniorů celkem	v tom			
		1 úplná rodina	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce	prarodiče s vnoučetem
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	29 035	11 657	2 504	14 573	301
z toho podle typu bytu (%):					
byty standardní	94,4	97,0	92,7	92,5	97,0
byty se sníženou kvalitou	3,9	2,2	5,0	5,1	3,0
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):					
ve vlastním domě	22,2	29,6	29,9	14,9	26,6
v osobním vlastnictví	40,0	41,6	37,8	39,2	33,2
jiné bezplatné užívání bytu	3,3	2,6	2,0	4,0	2,7
nájemní	24,5	18,5	21,0	29,8	31,2
družstevní	3,1	3,4	2,4	3,0	2,7
z toho podle počtu obytných místností v bytě (%):					
1	6,3	2,1	3,3	10,2	3,7
2	15,9	9,2	12,1	22,1	13,6
3	34,5	35,7	32,0	33,8	40,9
4	23,2	30,6	26,4	16,8	23,9
5 a více	13,7	18,8	19,1	8,6	15,3
z toho podle vybavení domácnosti (%):					
počítač s internetem	21,6	32,0	28,2	11,9	33,6
počítač bez internetu	3,1	4,0	3,6	2,2	4,0

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let, přičemž osoby v čele domácnosti byly zjišťovány jen u uvedených typů hospodařících domácností

Nejvíce domácností seniorů bydlí v třípokojových bytech (34,5 %), zvláštní je, že i 33,8 % domácností seniorů jednotlivců si stále drží své třípokojové byty. Nejméně je domácností seniorů v bytech s jednou obytnou místností (6,3 %), nejvyšší podíl jednopokojových bytů byl zaznamenán u domácností seniorů jednotlivců (10,2 %). Vybavení počítačem s internetem deklarovalo 21,6 % domácností seniorů a domácností prarodičů s vnoučaty dokonce 33,6 %. Ze zjištěných výsledků Sčítání 2011 vyplývá, že již jen malé procento domácností seniorů má domácnost vybavenou počítačem bez internetu (3,1 %).

Tab. 3.7 Domácnosti seniorů^{*)} bydlící v bytech podle počtu obytných místností

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m ² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	29 035	6,3	15,9	34,5	23,2	13,7
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	11 657	2,1	9,2	35,7	30,6	18,8
1 neúplná rodina	2 504	3,3	12,1	32,0	26,4	19,1
domácnost jednotlivce	14 573	10,2	22,1	33,8	16,8	8,6
z nich žijící samostatně v bytě	27 212	6,5	16,3	35,0	23,2	12,5
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	11 053	2,2	9,3	36,5	30,9	17,7
1 neúplná rodina	2 352	3,4	12,2	32,6	26,6	18,2
domácnost jednotlivce	13 520	10,6	22,8	34,1	16,3	7,3

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácností prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

Tab. 3.8 Domácnosti seniorů^{*)} bydlící v bytech podle obytné plochy na osobu

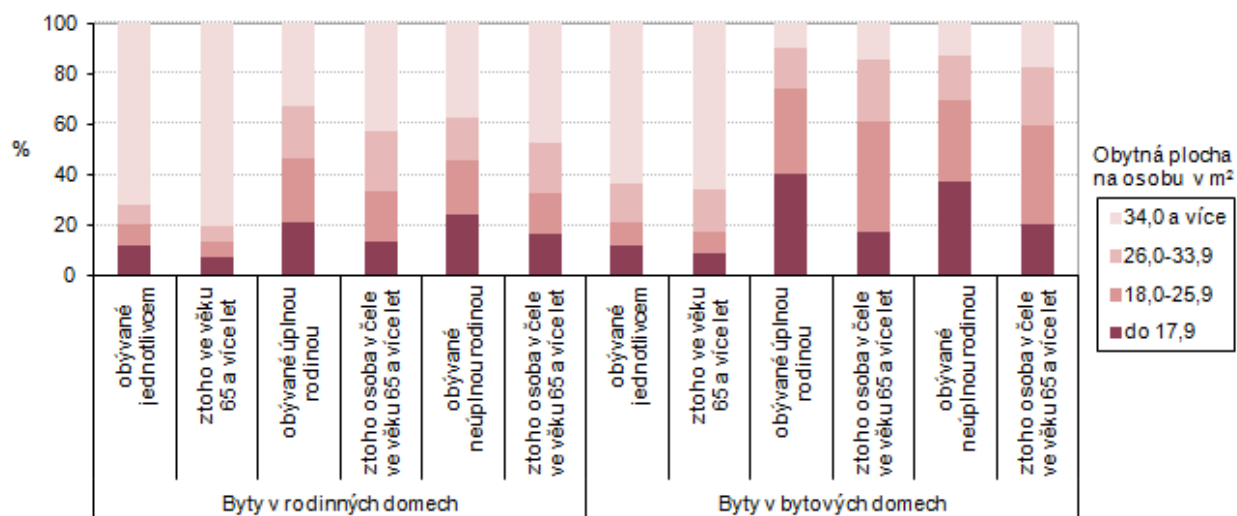
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)				
		do 9,9	10,0–19,9	20,0–29,9	30,0–39,9	40,0 a více
Domácnosti seniorů bydlící v bytech	29 035	3,0	12,3	24,2	18,2	33,8
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	11 657	4,2	15,7	40,0	21,5	13,3
1 neúplná rodina	2 504	5,2	15,9	32,9	19,8	15,0
domácnost jednotlivce	14 573	1,7	8,6	9,8	15,3	54,0
z nich žijící samostatně v bytě	27 212	2,1	10,6	24,4	18,8	35,6
z toho podle typu:						
1 úplná rodina	11 053	3,3	14,1	41,2	22,2	13,9
1 neúplná rodina	2 352	4,6	14,0	33,7	20,8	15,8
domácnost jednotlivce	13 520	0,7	6,8	8,8	15,6	57,2

^{*)} Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

V celorepublikovém srovnání je průměrná obytná plocha bytů obývaných domácnostmi v čele s osobou ve věku 65 a více let (55,9 m²) v Karlovarském kraji (společně s krajem Moravskoslezským) druhá nejnižší po Hl. městě Praze a ve srovnání s republikovým průměrem je nižší o 2,2 m². Nižší průměrnou obytnou plochu, než je republikový průměr, vykazují hospodařící domácnosti seniorů s jednou úplnou rodinou, s jednou neúplnou rodinou i domácnosti jednotlivců.

Graf 24 Domácnosti seniorů bydlící v bytech v Karlovarském kraji podle typu domácnosti, druhu domu a průměrné obytné plochy na osobu podle SLDB 2011

4. Zdravotní péče

Všechna data pro tuto kapitulu jsou převzata z publikací Ústavu zdravotnických informací a statistiky. Tyto publikace s daty za rok 2014 mají být zveřejněny až po vydání této analýzy, proto zde pracujeme s daty do roku 2013. Data týkající se zhoubných novotvarů jsou nejnovější za rok 2011, k tomuto zpoždění dochází v důsledku dohledávání, ověřování a kontroly dat.

Zdravotní stav

S trendem stárnutí populace roste i počet pacientů seniorů s chronickým onemocněním, kteří jsou v evidenci praktického lékaře. U třech vybraných diagnóz došlo od roku 2009 do roku 2013 k nárůstu pacientů o 14,8 %. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán u hypertenzních nemocí (o 20,2 %), nejméně se zvýšil počet cévních nemocí mozku (o 2,6 %).

Tab. 4.1 Pacienti s vybraným chronickým onemocněním v evidenci praktického lékaře pro dospělé celkem a ve věku 65 a více let v letech 2009 až 2013

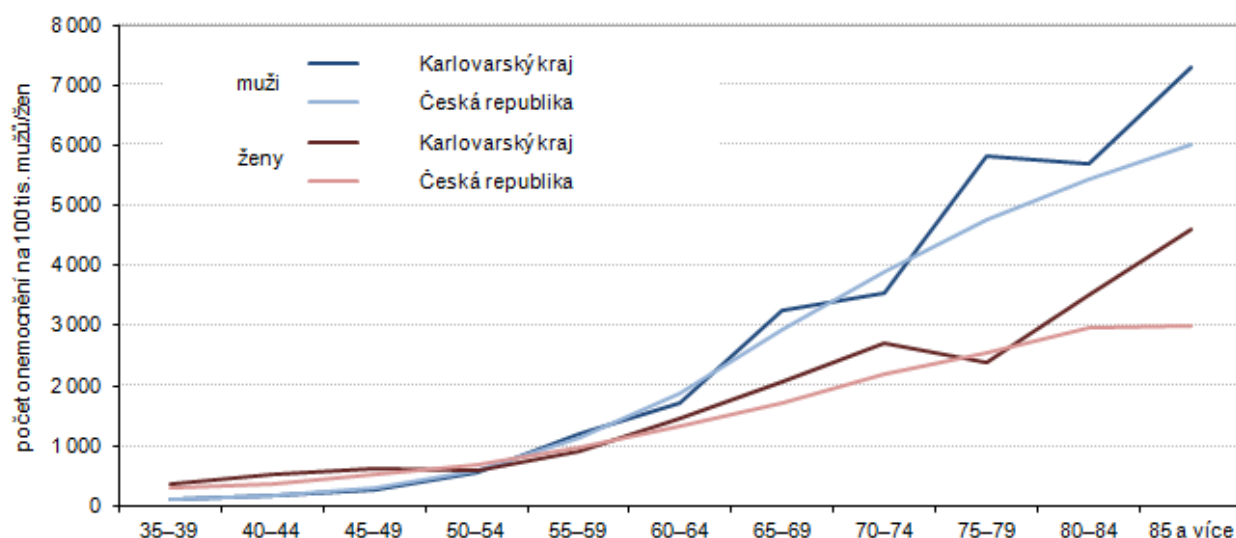
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti s chronickým onemocněním					
hypertenzní nemoci (I10–I15)	39 050	39 362	42 219	42 429	46 956
ischemické nemoci srdeční (I20–I25)	17 471	16 657	17 582	17 130	17 923
cévní nemoci mozku (I60–I69)	4 353	4 338	4 930	4 778	5 020
z toho ve věku 65 a více let (%)					
hypertenzní nemoci (I10–I15)	42,2	42,6	43,3	43,4	45,2
ischemické nemoci srdeční (I20–I25)	52,2	54,1	53,8	53,8	56,0
cévní nemoci mozku (I60–I69)	68,2	66,5	68,1	66,5	66,8

Obecně řečeno mladší pacienti mají více problémů s krevním tlakem a u seniorů zase převládají mozkové a srdeční příhody. Z celkového počtu pacientů s diagnostikovanou hypertenzní nemocí bylo seniorů ve věku 65 a více let méně než polovina (45,2 %), od roku 2009 do roku 2013 se jejich podíl zvýšil o 3,0 procentní body. Nárůst vykazuje také podíl seniorů s ischemickými srdečními nemocemi, který činil v roce 2013 celkem 56,0 % ze všech nemocných těmito nemocemi. Nejvyšší podíl byl zaznamenán u seniorů trpících cévními nemocemi mozku, kterých bylo 66,8 % z celkového počtu nemocných, ale zároveň zjišťujeme, že tento podíl se v průběhu sledovaných let snížil, a to o 1,4 procentního bodu.

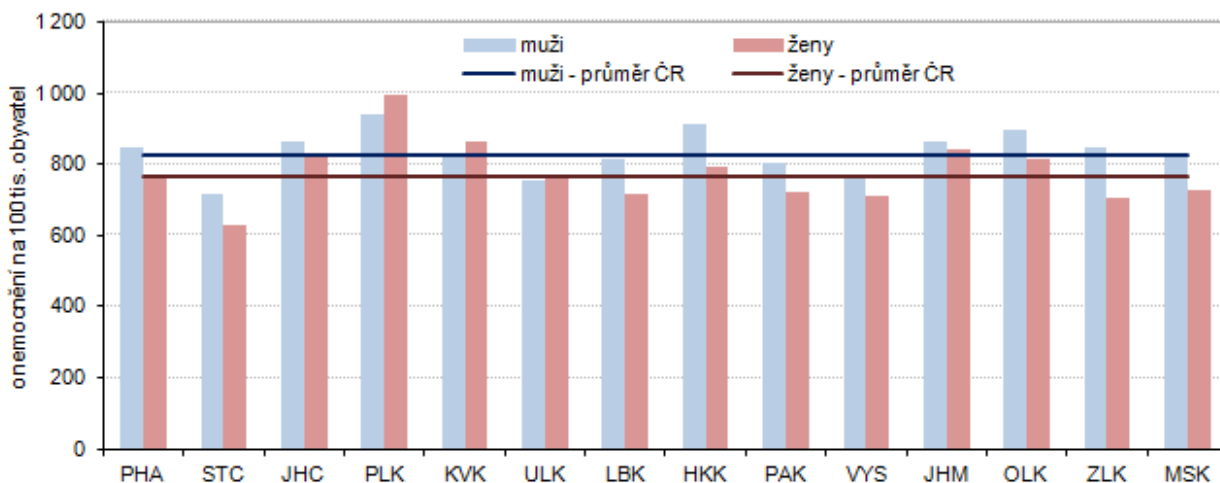
Graf 25 Hlášená onemocnění novotvary v Karlovarském kraji a ČR podle pohlaví a věku v roce 2011 (na 100 000 obyvatel stejného věku)

Zdroj: ÚZIS

Graf 26 Hlášená onemocnění zhoubnými novotvarami podle pohlaví a kraje bydliště v roce 2011 (na 100 000 mužů/žen)

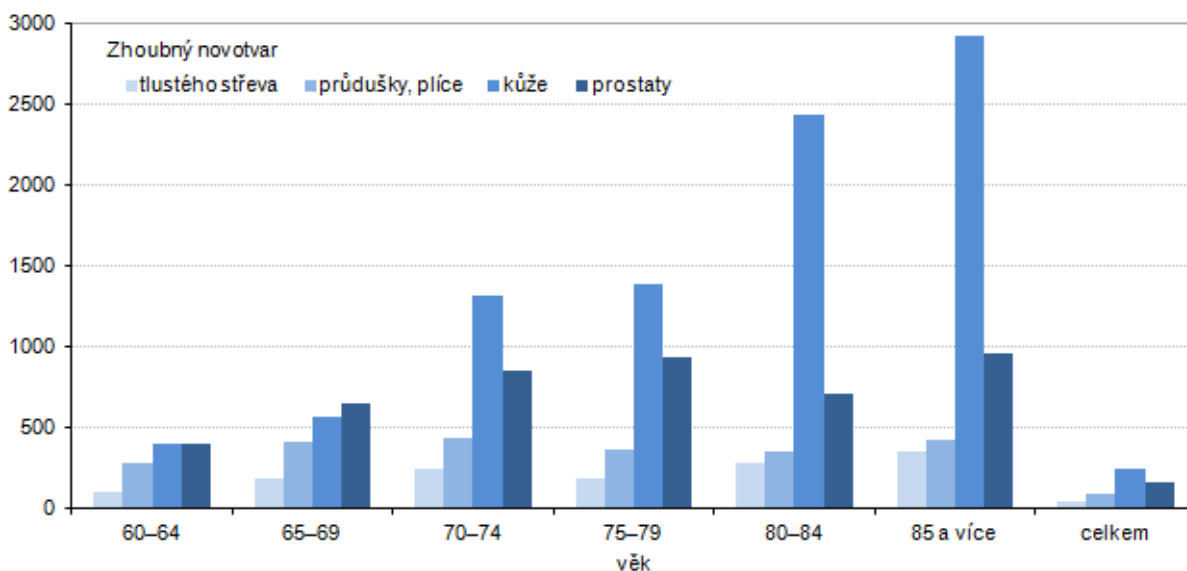
Zdroj: ÚZIS

Počet nově hlášených případů zhoubných nádorů stále roste, tento rostoucí trend lze vysvětlit především stárnutím populace (stoupá průměrný věk, respektive naděje dožití při narození). Věk je hlavním rizikovým faktorem zhoubného bujení, mimo jiné díky kumulativnímu vlivu rizikových faktorů. Dalšími možnými vlivy na rostoucí počet nově hlášených případů onemocnění zhoubnými novotvarami jsou také vyšší výskyt fyzikálních a chemických kancerogenů, který je způsoben mimo jiné také rostoucím znečištěním životního prostředí a změnami životního stylu, dále také zlepšená diagnostika zhoubných novotvarů a celková kvalita lékařské péče. To vše přispívá k tomu, že se lidé dožívají vyššího věku, kdy je riziko nádorového onemocnění nejvyšší.

Graf 27 Hlášená onemocnění vybranými druhy zhoubných novotvarů na 100 tisíc mužů v Karlovarském kraji v roce 2011

Zdroj: ÚZIS

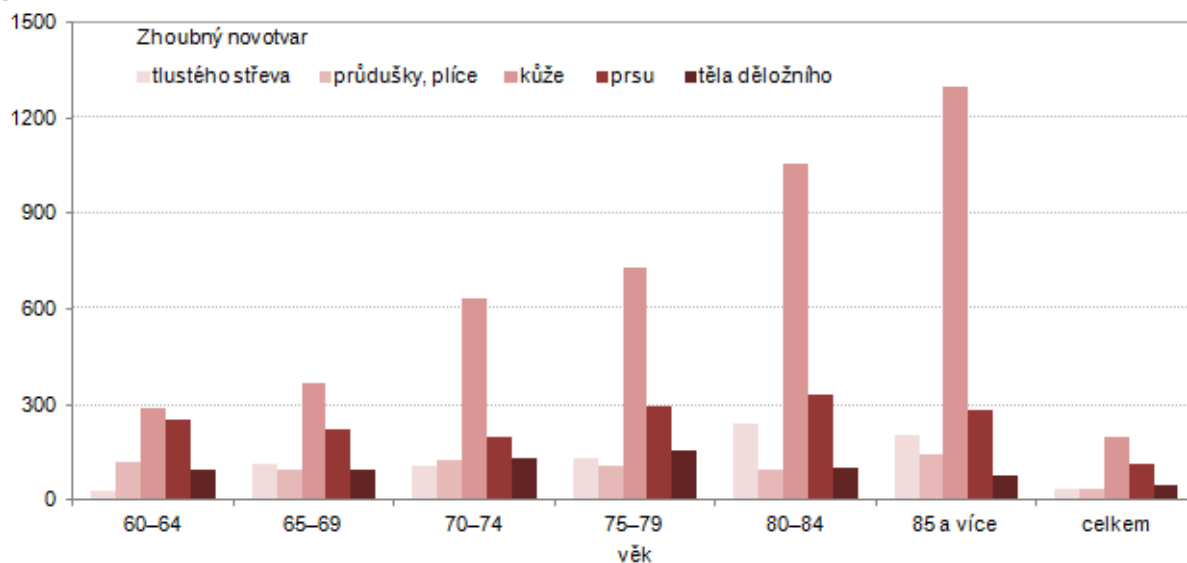

Z grafu 25 lze vyčíst, jak rychle narůstá počet onemocnění novotvarami s přibývajícím věkem. U mužů přitom roste počet nově hlášených nádorových onemocnění s věkem rychleji než u žen. V roce 2011 nově onemocnělo zhoubným nádorem 7 315 mužů ve věku 85 a více let ze 100 tisíc mužů a 4 588 žen ve stejném věku ze 100 tisíc žen. U těchto mužů i žen platí, že jejich počet byl vyšší než republikový průměr.

Graf 28 Hlášená onemocnění vybranými druhy zhoubných novotvarů na 100 tisíc žen v Karlovarském kraji v roce 2011

Zdroj: ÚZIS

Počet nově hlášených případů zhoubného nádoru tlustého střeva u žen seniorek je zhruba poloviční než u mužů seniorů. U obou pohlaví platí, že počty tohoto zhoubného nádoru s věkem neklesají, naopak až do pozdního věku se udržují na vysokých hodnotách. Také počty nově zjištěných případů nádorů plic a průdušek nedosahují u starších žen takových hodnot jako u mužů. Nejvyšší počet těchto nádorů je zaznamenán u mužů ve věku 75–79 let (736 na 100 tisíc mužů) a u žen 85letých a starších (373 na 100 tisíc žen). S přibývajícím věkem narůstá u obou pohlaví počet nově hlášených zhoubných nádorů kůže, tento typ nádoru u 70letých a starších seniorů vysoce převyšuje počty ostatních typů nádorů. Významně zastoupeným typem nádoru u žen je také zhoubný nádor prsu (1 998 nových případů u žen ve věku 60 a více let na 100 tisíc žen) a děložního čípku (762 nových případů u žen ve věku 60 a více let na 100 tisíc žen), u mužů pak zhoubný nádor prostaty (4 208 nových případů u mužů ve věku 60 a více let na 100 tisíc mužů).

Hospitalizovaní (nemocnice, LDN, hospice)

Počty hospitalizovaných osob v nemocnicích se v zásadě v průběhu sledovaných pěti let výrazně neměnily. Zjevná je skutečnost, že více problémů mají ženy (o 27,9 % více v roce 2013), ale je to z části dáno i tím, že žen seniorek je v populaci Karlovarského kraje více než mužů seniorů. Přesto je zjevné, že ženy své problémy hospitalizací řeší daleko častěji než muži.

Tab. 4.2 Osoby s bydlištěm v kraji hospitalizované v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013

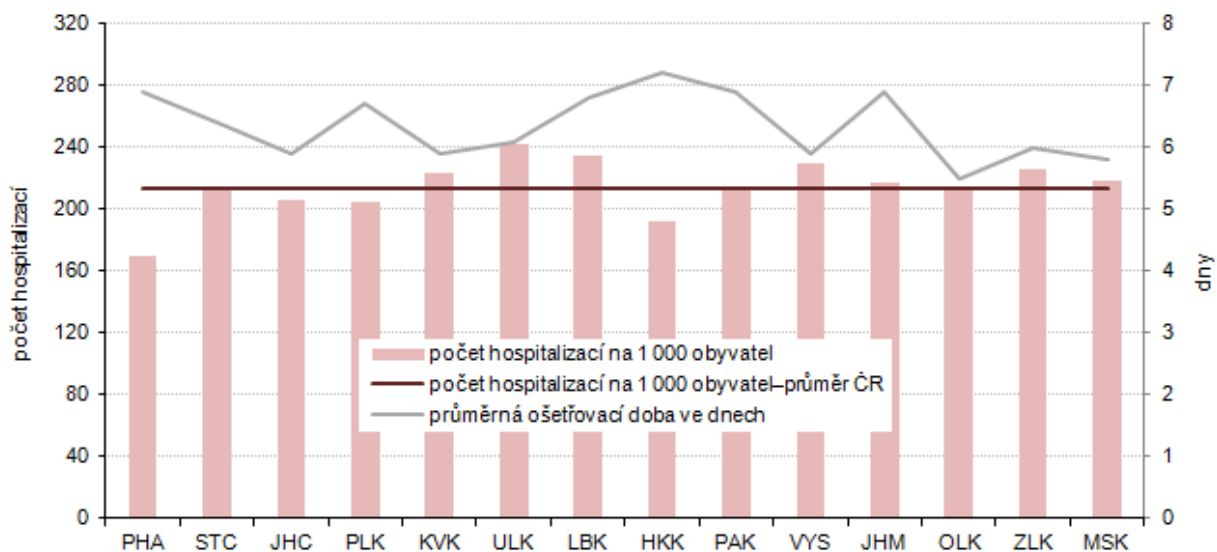
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Hospitalizovaní muži					Hospitalizované ženy				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	29 848	29 374	29 217	28 904	29 596	37 959	38 311	37 447	37 135	37 841
z toho ve věku:										
55–59	3 043	2 874	2 652	2 513	2 446	2 313	2 323	2 116	2 082	2 070
60–64	3 332	3 176	3 397	3 411	3 308	2 481	2 754	2 749	2 792	2 729
65–69	2 779	2 710	2 835	3 073	3 424	2 473	2 628	2 609	2 748	2 977
70–74	2 346	2 256	2 341	2 436	2 588	2 614	2 585	2 509	2 831	2 691
75–79	2 103	2 113	1 979	2 005	2 050	2 604	2 536	2 468	2 313	2 494
80–84	1 265	1 322	1 385	1 318	1 532	2 320	2 138	2 157	2 132	2 242
85–89	659	801	616	589	620	1 582	1 624	1 348	1 360	1 477
90–94 ¹⁾	.	.	106	142	197	.	.	332	394	477
95 a více ¹⁾	.	.	29	13	23	.	.	74	45	30

¹⁾ V letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Graf 29 Hospitalizované osoby v nemocnicích a průměrná doba hospitalizace podle kraje bydliště v roce 2013

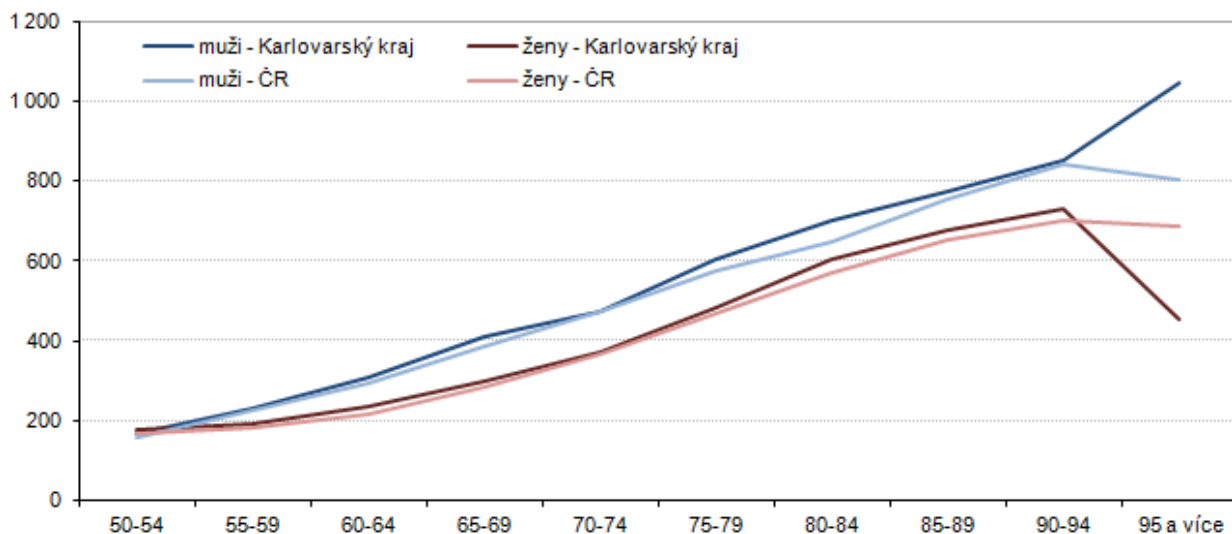
Zdroj: ÚZIS

Při pohledu na hospitalizované podle věku zjišťujeme, že největší počet mužů hospitalizovaných v nemocnici v roce 2013 byl ve věkové kategorii 65–69 let, přitom u této věkové skupiny došlo k největšímu nárůstu počtu hospitalizovaných ve srovnání s rokem 2009. U mladších ročníků (55–64 let) došlo ve sledovaných letech naopak k poklesu hospitalizovaných. Ženy vykazovaly nejvyšší počet hospitalizovaných ve stejné věkové skupině jako muži (65–69 let), a také nárůst hospitalizovaných v nemocnicích od roku 2009 byl u takto starých žen nejvyšší (o 20,4 %). Ve sledovaných letech stoupal také počet žen hospitalizovaných v nemocnici ve věku 60–64 let a 70–74 let. Celkové počty hospitalizovaných mužů i žen 55letých a starších vykázaly mezi lety 2009 a 2013 velmi mírný pokles. V roce 2013 bylo v Karlovarském kraji hospitalizováno v nemocnicích 224 osob na 1 000 obyvatel, což je pátý největší počet mezi kraji ČR (po Ústeckém kraji, Libereckém kraji, Kraji Vysočina a kraji Zlínském) a je to o 10 hospitalizovaných osob více než je republikový průměr. Nejnižší počet hospitalizovaných vykazovalo Hl. město Praha (170 osob na 1 000 obyvatel).

Graf 30 Hospitalizování obyvatelé Karlovarského kraje v nemocnicích podle věku na 1 000 obyvatel stejného věku v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Tab. 4.3 Podíl operovaných osob s bydlištěm v kraji z hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (%)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	Karlovarský kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	27,8	28,3	27,7	27,5	28,1	28,9	28,9	28,8	29,6	29,4
z toho ve věku:										
55–59	33,1	34,3	34,1	33,9	34,6	35,2	35,4	35,4	36,2	36,3
60–64	31,5	32,2	30,5	29,0	30,0	32,2	32,2	32,0	32,7	32,8
65–69	29,2	29,6	29,8	27,5	28,6	29,7	29,8	29,6	30,1	29,9
70–74	24,0	25,2	24,3	24,5	25,2	26,2	25,8	26,0	26,4	26,4
75–79	21,6	21,2	20,3	18,8	20,6	22,3	21,1	21,2	21,2	21,3
80–84	15,4	15,5	12,6	14,3	13,8	17,1	16,1	16,1	16,1	16,1
85–89	12,4	11,5	11,7	12,5	9,4	13,7	12,5	12,5	12,5	12,3
90–94 ¹⁾	.	.	11,2	7,8	10,1	10,8	10,6	11,0	10,6	10,5
95 a více ¹⁾	.	.	6,8	8,6	9,4	9,5	9,8	10,0	8,8	9,9

¹⁾ V letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

V Karlovarském kraji se podíl operovaných osob z hospitalizovaných v nemocnicích v posledních pěti letech držel na velmi podobné úrovni, proti údajům za celou Českou republiku vykazuje Karlovarský kraj v celém sledovaném období hodnoty nižší. Tento podíl přitom v roce 2013 ve srovnání s rokem 2009 mírně poklesl, a to jak v kraji (pokles o 0,3 procentního bodu), tak i v ČR (pokles o 0,5 procentního bodu). Nejčastěji byli operováni hospitalizovaní ve věkové skupině 55–59 let a to platí opět stejně pro Karlovarský kraj, kde bylo operováno 34,6 % těchto osob jako i pro ČR (36,3 % operovaných hospitalizovaných v daném věku).

Tab. 4.4 Průměrná ošetrovací doba osob s bydlištěm v kraji hospitalizovaných v nemocnicích podle věku v letech 2009 až 2013 (dny)

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

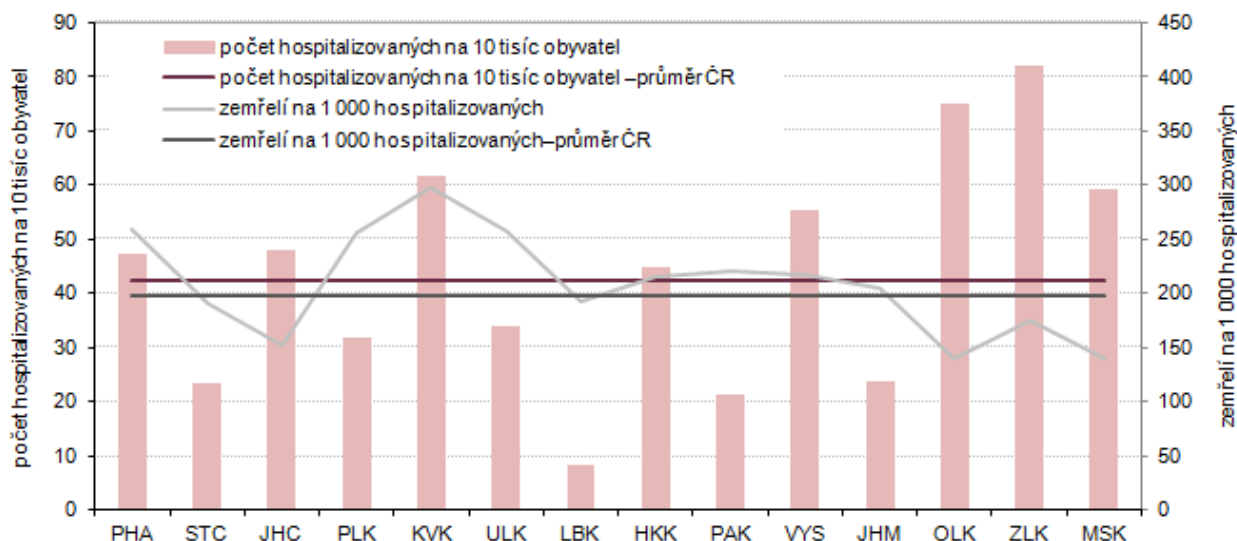
	Karlovarský kraj					Česká republika				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	6,8	6,6	6,3	6,0	5,9	6,9	6,8	6,7	6,4	6,3
z toho ve věku:										
55–59	7,1	7,1	6,6	6,1	6,0	6,9	6,9	6,7	6,3	6,2
60–64	7,6	7,4	6,8	6,6	6,3	7,4	7,3	7,1	6,8	6,7
65–69	7,6	7,6	6,9	7,0	6,7	7,9	7,8	7,6	7,3	7,2
70–74	8,6	8,5	7,8	7,7	7,2	8,7	8,5	8,3	7,9	7,8
75–79	9,9	9,1	8,7	8,0	7,9	9,7	9,7	9,4	9,0	8,8
80–84	10,7	9,8	9,7	9,1	9,2	11,2	11,0	10,9	10,4	10,2
85–89	12,6	11,9	11,2	10,5	10,6	12,3	12,5	12,4	11,8	11,6
90–94 ¹⁾	.	.	10,9	11,9	10,7	13,3	12,5	12,5	12,5	11,8
95 a více ¹⁾	.	.	10,8	12,4	8,1	13,0	12,8	13,8	12,4	12,5

¹⁾ V letech 2009 a 2010 ve věku 85 a více let

Podobný vývoj má i ukazatel průměrné ošetrovací doby osob hospitalizovaných v nemocnicích, trend je zde mírně klesající. Průměrná ošetrovací doba v ČR je přitom v celé zkoumané časové řadě vyšší než v Karlovarském kraji. Průměrná ošetrovací doba v nemocnicích Karlovarského kraje v roce 2013 činila 5,9 dne a byla tak o 0,9 dne nižší než v roce 2009. V ČR se ve stejném období snížila ošetrovací doba v nemocnicích o 0,6 dne na 6,3 v roce 2013. Z tabulky 4.4 jednoznačně vyplývá, že s rostoucím věkem se zvyšuje i počet dnů ošetrování, jen v roce 2013 v Karlovarském kraji u 95letých a starších došlo k poklesu.

Graf 31 Hospitalizované osoby v léčebnách dlouhodobě nemocných podle krajů v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

V Karlovarském kraji byla v roce 2008 otevřena další léčebna dlouhodobě nemocných, čímž došlo ke zvýšení počtu lůžek o 60. V roce 2013 zaznamenáváme další nárůst počtu lůžek, jejich počet se tak oproti roku 2005 zvýšil téměř o 16 % na 455. Počet hospitalizovaných od roku 2005 do roku 2013 vzrostl o 107,3 %, přesto počet zemřelých pacientů na 1 000 hospitalizovaných v léčebnách dlouhodobě nemocných poklesl za devět sledovaných let o 21,1 %. Průměrná ošetrovací doba se ve stejném období snížila ze 155,0 dnů v roce 2005 na 74,2 dnů v roce 2013, tj. o 52,1 %.

Tab. 4.5 Léčebny dlouhodobě nemocných v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Léčebny dlouhodobě nemocných	4	4	4	5	5	5	5	5	5
v nich lůžka	393	393	393	453	453	433	433	433	455
Hospitalizovaní celkem	895	878	999	1 204	1 392	1 432	1 542	1 675	1 855
na 10 000 obyvatel	29,4	28,8	32,5	39,0	45,2	46,6	50,9	55,5	61,8
Zemřelí pacienti	338	302	272	310	413	425	530	489	553
na 1 000 hospitalizovaných	377,7	344,0	272,3	257,5	296,7	296,8	343,7	291,9	298,1
Průměrná ošetrovací doba	155,0	158,2	137,9	114,5	109,0	107,8	99,1	83,3	74,2
Roční využití lůžek ve dnech	353,0	353,4	350,6	320,3	335,0	356,5	352,9	322,4	302,7

Při pohledu na počet hospitalizovaných osob na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let zjišťujeme, že 36,8 % bylo hospitalizováno v léčebnách dlouhodobě nemocných, což je třetí nejvyšší podíl ze všech krajů ČR a ve srovnání s republikovým průměrem je vyšší o 12,4 procentního bodu. Vyšší podíl hospitalizovaných osob na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let vykazovaly pouze Zlínský a Olomoucký kraj.

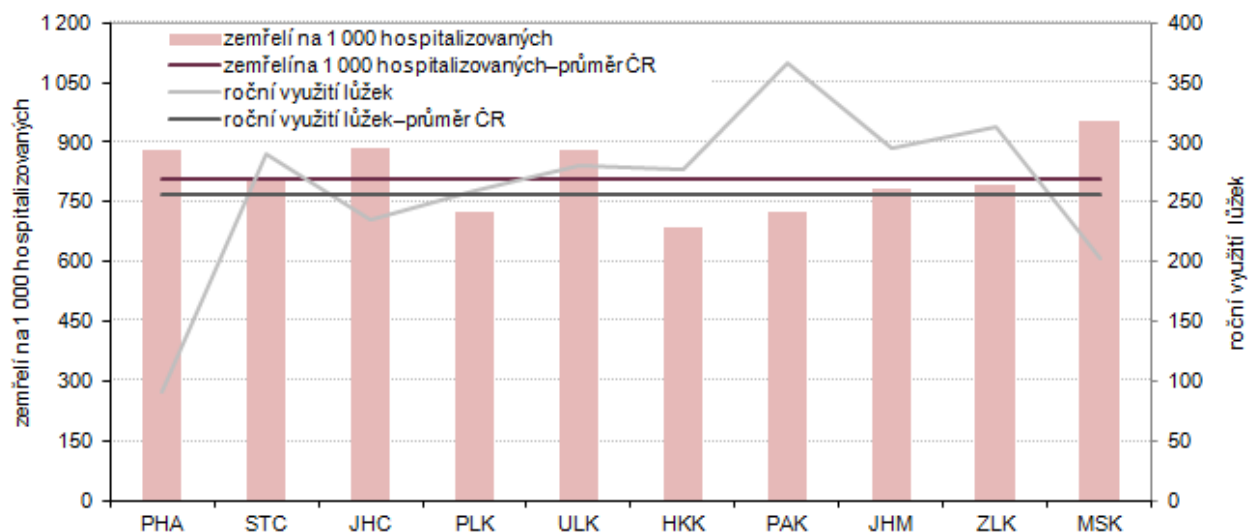
Geriatrická péče

Karlovarský kraj další zařízení podobného typu (hospice a geriatry), s výjimkou malého oddělení paliativní péče v Léčebně dlouhodobě nemocných Rehos v Nejdku, nemá. Pozitivní informací je, že v současné době Kraj uvažuje o navýšení kapacity a přistavění nové budovy se samostatným zařízením. Lidé, kteří potřebují hospitalizaci v takovém typu zařízení jsou v současné době nuceni je vyhledávat v okolních krajích, nejbližší taková zařízení se nacházejí v Ústeckém či Plzeňském kraji. Vzhledem ke stárnutí populace České republiky bude potřeba těchto zařízení v našem kraji narůstat.

Graf 32 Hospice v krajích v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Při srovnání počtu hospitalizovaných na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let zjišťujeme, že nejvíce hospitalizovaných v hospicích bylo v Pardubickém kraji (4,4 % všech hospitalizovaných), naopak nejméně v HI. městě Praze (0,6 % všech hospitalizovaných). Průměrná hodnota tohoto ukazatele za ČR činí 2,1 % hospitalizovaných v hospicích. V Libereckém kraji a v kraji Vysočina je podobná situace jako v kraji Karlovarském.

Domácí zdravotní péče

Domácí zdravotní péče je zaměřena zejména na udržení a podporu zdraví, navrácení zdraví a rozvoj soběstačnosti, zmírňování utrpení nevyléčitelně nemocného člověka nebo k zajištění klidného umírání. Zdravotní péči poskytuje kvalifikovaný zdravotnický personál (např. fyzioterapeut, zdravotní sestra).

Tab. 4.6 Pacienti domácí zdravotní péče podle věku v letech 2005 až 2013

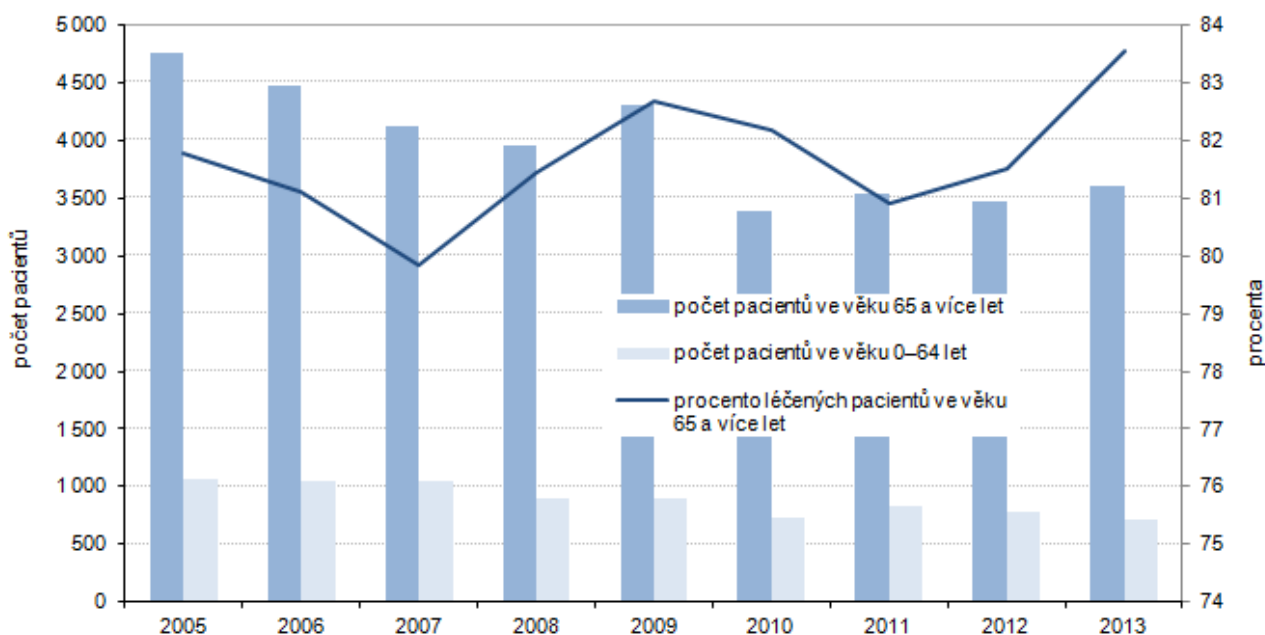
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet pacientů	5 810	5 512	5 156	4 858	5 204	4 116	4 367	4 258	4 306
z toho ve věku 65 a více let	4 751	4 471	4 116	3 956	4 303	3 382	3 534	3 471	3 598
Počet pacientů ve věku 65 a více let na 1 000 obyvatel stejného věku	121,1	111,6	100,3	93,9	99,5	76,4	76,6	71,7	71,3
Počet návštěv	277 347	246 685	233 427	215 939	215 885	209 578	223 489	233 450	222 821
Počet návštěv na 1 pacienta	47,7	44,8	45,3	44,5	41,5	50,9	51,2	54,8	51,7
Počet provedených výkonů	424 220	449 951	453 147	427 840	424 759	478 109	467 380	471 016	448 092

U pacientů domácí zdravotní péče v Karlovarském kraji došlo za devět sledovaných let k poklesu z 5 810 pacientů v roce 2005 na 4 306 v roce 2013, tj. o 25,9 %. Pacienti senioři ve věku 65 a více let zaznamenali také pokles, a to o 24,3 %. Ve sledovaném období poklesl také počet pacientů ve věku 65 a více let na 1 000 obyvatel stejného věku, a to o 41,1 %. Snížení počtu pacientů domácí zdravotní péče má vliv i na snížení počtu návštěv u pacientů (o 19,7 %). Při sledování ukazatele počtu návštěv na 1 pacienta ale zjišťujeme, že došlo ve sledovaném období k nárůstu, a to o 8,4 %. Zvýšil se také počet provedených výkonů, kterých bylo v roce 2013 provedeno o 5,6 % více než v roce 2005.

Graf 33 Pacienti domácí zdravotní péče v Karlovarském kraji v letech 2005 až 2013

Zdroj: ÚZIS

Z celkového počtu pacientů domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let v Karlovarském kraji trpí převážná většina chronickými onemocněními (2 934, tj. 81,5 %). Výrazně nižší podíl tvoří pacienti senioři trpící akutním onemocněním (14,2 %) nebo pooperačními či pórůzovými stavy (7,5 %). Pacienti domácí hospicové péče tvoří minimální podíl (0,9 %) všech pacientů seniorů domácí zdravotní péče v kraji. Při zkoumání podílu pacientů 65letých a starších na pacientech s daným druhem onemocnění zjišťujeme, že nejčastěji jsou senioři zastoupeni mezi pacienty trpícími chronickými onemocněními (86,5 % všech pacientů).

Tab. 4.7 Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let podle druhu onemocnění v letech 2005 až 2013

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

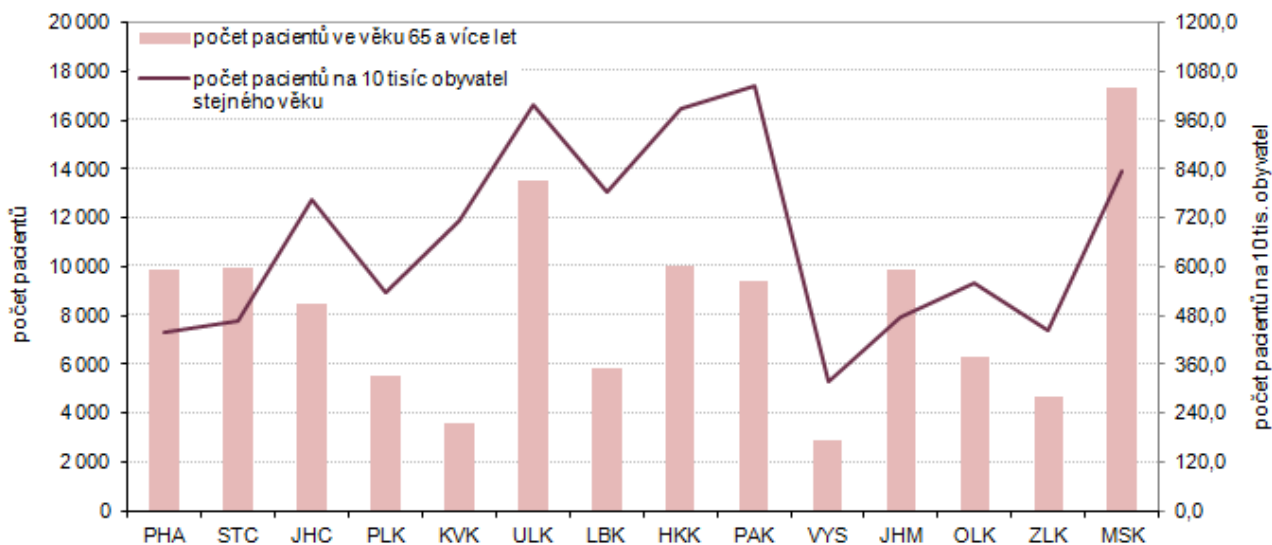
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pacienti ve věku 65 a více let podle druhu onemocnění:¹⁾	4 751	4 471	4 116	3 956	4 303	3 382	3 534	3 471	3 598
chronická onemocnění	4 206	3 953	3 622	3 276	3 582	2 774	3 006	2 890	2 934
akutní onemocnění	635	719	546	795	567	553	558	532	512
pooperační stavy, úrazy	292	283	440	445	332	293	269	346	271
domácí hospicová péče	105	118	144	207	210	53	35	36	32
Podíl pacientů ve věku 65 a více let na pacientech s daným druhem onemocnění (%)									
chronická onemocnění	83,6	83,7	84,2	82,7	86,3	86,0	85,4	85,5	86,5
akutní onemocnění	55,8	60,1	60,0	69,7	69,6	74,5	69,2	67,8	74,3
pooperační stavy, úrazy	63,3	59,8	70,1	65,9	63,0	62,9	55,2	65,5	66,1
domácí hospicová péče	77,2	70,7	63,2	71,4	70,5	57,6	59,3	59,0	65,3

¹⁾ Pacient může být zařazen ve více druzích péče

Graf 34 Pacienti domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let v krajích v roce 2013

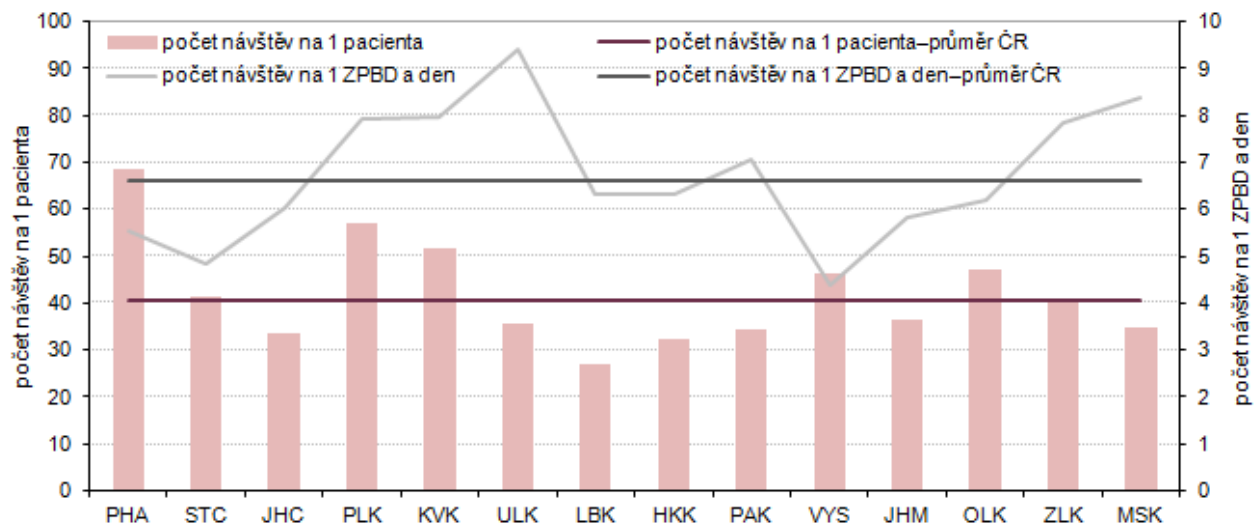
Zdroj: ÚZIS

S počtem pacientů domácí zdravotní péče ve věku 65 a více let na 10 tisíc obyvatel stejného věku zaujímá Karlovarský kraj 8. místo na pomyslném žebříčku (713,3 pacientů) mezi všemi kraji ČR. Nejnižší počet pacientů domácí zdravotní péče v seniorském věku na 10 tisíc obyvatel stejného věku vykazuje kraj Vysočina (318,4 pacientů), nejvíce naopak Pardubický kraj (1 044,7 pacientů).

Graf 35 Výkony domácí zdravotní péče v krajích a ČR v roce 2013

Zdroj: ÚZIS

Pozn.: ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí

V roce 2013 navštívili zdravotničtí pracovníci každého pacienta domácí zdravotní péče v Karlovarském kraji v průměru 51,7krát. To představuje třetí nejvyšší počet návštěv na 1 pacienta po Hl. městě Praze (68,6 návštěv) a po Plzeňském kraji (56,9 návštěv). Průměrná hodnota tohoto ukazatele za ČR činí 40,4 návštěv, což je o 11,3 méně než v Karlovarském kraji.

5. Důchody a sociální služby

Důchodci, důchody

V Karlovarském kraji v roce 2014 pobíralo starobní důchod (bez souběhu) celkem 49 943 osob, což představuje nárůst oproti roku 2010 o 5,8 %. Žen pobírajících starobní důchod bylo přitom více než mužů (54,3 %). Do předčasného důchodu odešlo v roce 2014 celkem 15 339 osob a ve srovnání s rokem 2010 tak došlo ke zvýšení jejich počtu o 29,4 %. Příjemci předčasného důchodu tvořili 30,7 % všech příjemců starobních důchodů, ženy přitom odcházejí do předčasného důchodu častěji než muži.

Tab. 5.1 Příjemci starobních důchodů podle pohlaví v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

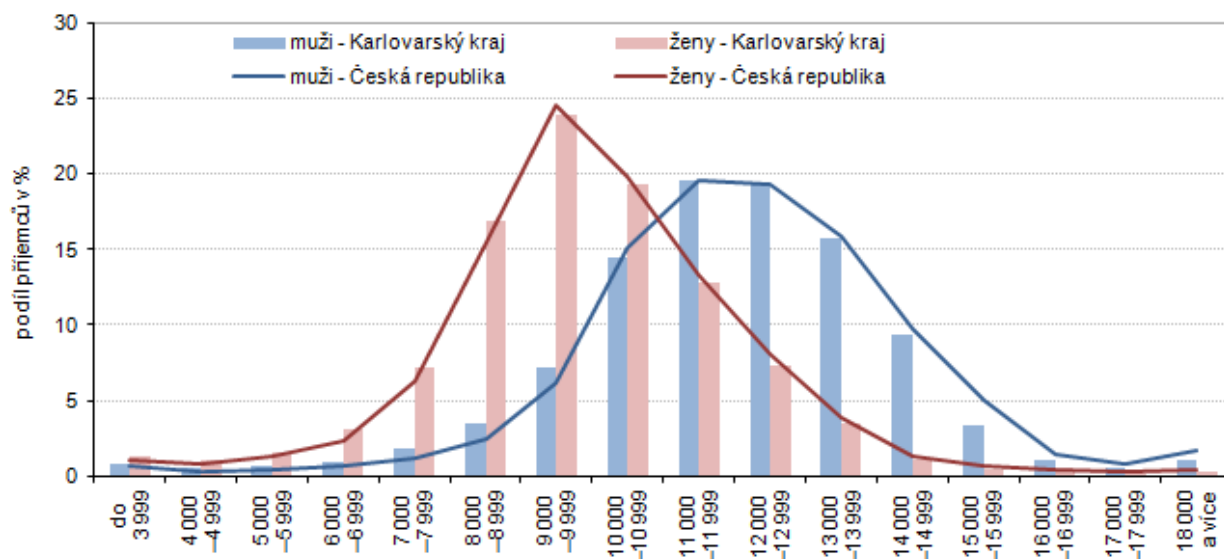
Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Příjemci pobírající starobní důchod (bez souběhu)	20 930	22 282	22 397	22 506	22 824	26 259	27 564	27 274	27 043	27 119
z toho předčasný důchod	4 945	6 094	6 350	6 593	6 837	6 904	8 044	8 174	8 337	8 502
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů (bez souběhu) (%)	23,6	27,3	28,4	29,3	30,0	26,3	29,2	30,0	30,8	31,4
Příjemci pobírající starobní důchod v souběhu s vdovským (vdoveckým)	2 362	2 405	2 489	2 543	2 577	13 806	13 866	13 800	13 748	13 696
z toho předčasný důchod	330	380	433	475	493	1 117	1 282	1 432	1 556	1 700
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým) (%)	14,0	15,8	17,4	18,7	19,1	8,1	9,2	10,4	11,3	12,4

Důchodkyně tvoří většinu příjemců starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým, jejich podíl na celkovém počtu v roce 2014 činil 84,2 %. Počet mužů – příjemců starobního důchodu v souběhu s vdoveckým zaznamenal ve sledovaných letech nárůst o 9,1 %, naopak žen – příjemkyň starobního důchodu v souběhu s vdovským bylo v roce 2014 o 0,8 % méně, než v roce 2010.

Graf 36 Příjemci starobního důchodu (bez souběhu) podle jeho výše v Karlovarském kraji k prosinci 2014

Zdroj: ČSSZ

Při pohledu na mezikrajské srovnání zjišťujeme, že do předčasného starobního důchodu odcházejí nejčastěji lidé v kraji Vysočina (36,5 %), nejméně často naopak v Hl. městě Praze (14,9 %). Karlovarský kraj zaujímá 8. místo pomyslného žebříčku mezi všemi kraji ČR, podíl příjemců předčasného starobního důchodu je o 2,2 procentního bodu vyšší než je republikový průměr. Z okresů Karlovarského kraje využívají nejčastěji možnosti odejít do předčasného starobního důchodu lidé v okrese Sokolov (33,3 %), nejméně pak v okrese Karlovy Vary (27,2 %).

Tab. 5.2 Průměrná výše starobních důchodů podle pohlaví příjemců v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

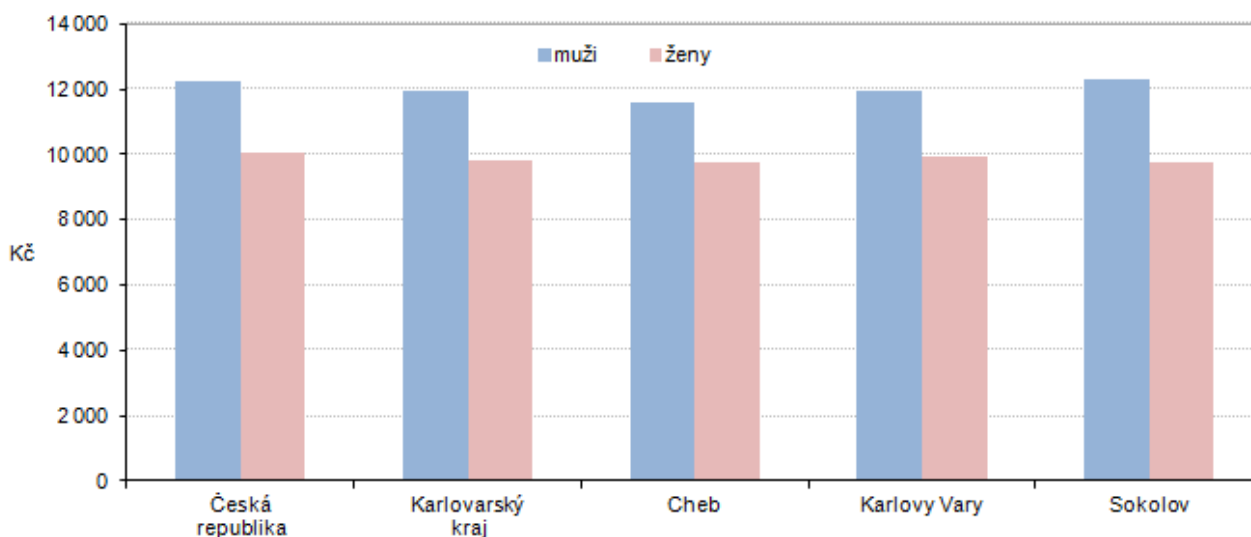
v Kč

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	11 051	11 479	11 693	11 863	11 948	9 028	9 401	9 585	9 746	9 833
z toho předčasných	9 795	10 296	10 441	10 598	10 674	8 016	8 435	8 588	8 732	8 809
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	12 319	12 881	13 124	13 330	13 464	11 000	11 452	11 660	11 833	11 919
z toho předčasných	11 289	11 775	11 941	12 189	12 255	10 212	10 688	10 837	10 984	11 072

Stejně jako u průměrného výdělku, i pro výši důchodů platí, že ženy nepobírají tak vysoké důchody jako muži. Průměrná výše starobního důchodu (bez souběhu) v roce 2014 činila u mužů 11 948 Kč a od roku 2010 tak zaznamenala nárůst o 8,1 %. Ženy pobíraly v roce 2014 v průměru měsíční starobní důchod ve výši 9 833 Kč, což je o 8,9 % více, než před pěti lety. Pokud se lidé rozhodli odejít do předčasného důchodu, museli se spokojit s nižší částkou starobního důchodu. V roce 2014 dosáhla u mužů průměrná výše předčasného důchodu pouze 89,3 % starobního důchodu, u žen byla výše předčasného důchodu o 10,4 % nižší, než průměrná výše starobního důchodu. Průměrná výše starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým vzrostla ve sledovaném období u mužů o 9,3 % a u žen o 8,4 %.

Graf 37 Průměrná výše starobních důchodů (bez souběhu) v ČR, Karlovarském kraji a jeho okresech podle pohlaví v prosinci 2014

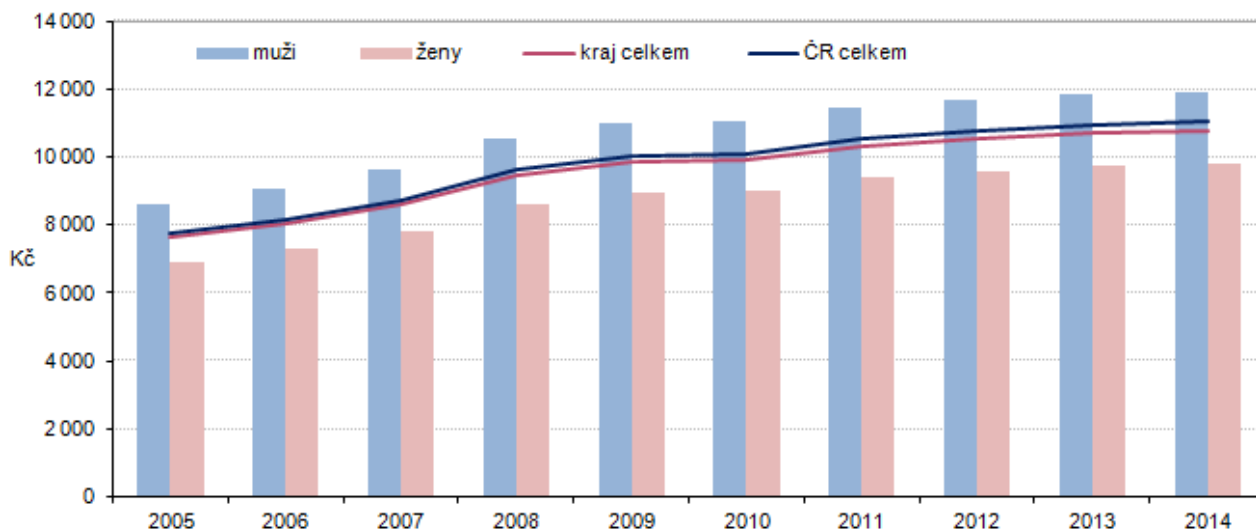
Zdroj: ČSSZ

Pro obě pohlaví v kraji platí, že pobírali v roce 2014 čtvrté nejnížší starobní důchody ve srovnání se všemi kraji ČR. Muži pobírali důchody nižší o 311 Kč než činil republikový průměr, u žen byl tento rozdíl 217 Kč. Nejvyšší průměrné starobní důchody pobírali muži i ženy v Hl. městě Praze, naopak nejnížší muži v Olomouckém kraji a ženy v kraji Moravskoslezském. V rámci Karlovarského kraje zaznamenáváme nejvyšší důchody u mužů v okrese Sokolov a u žen v okrese Karlovy Vary.

Graf 38 Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) v Karlovarském kraji a ČR podle pohlaví v letech 2005 až 2014

Zdroj: ČSSZ

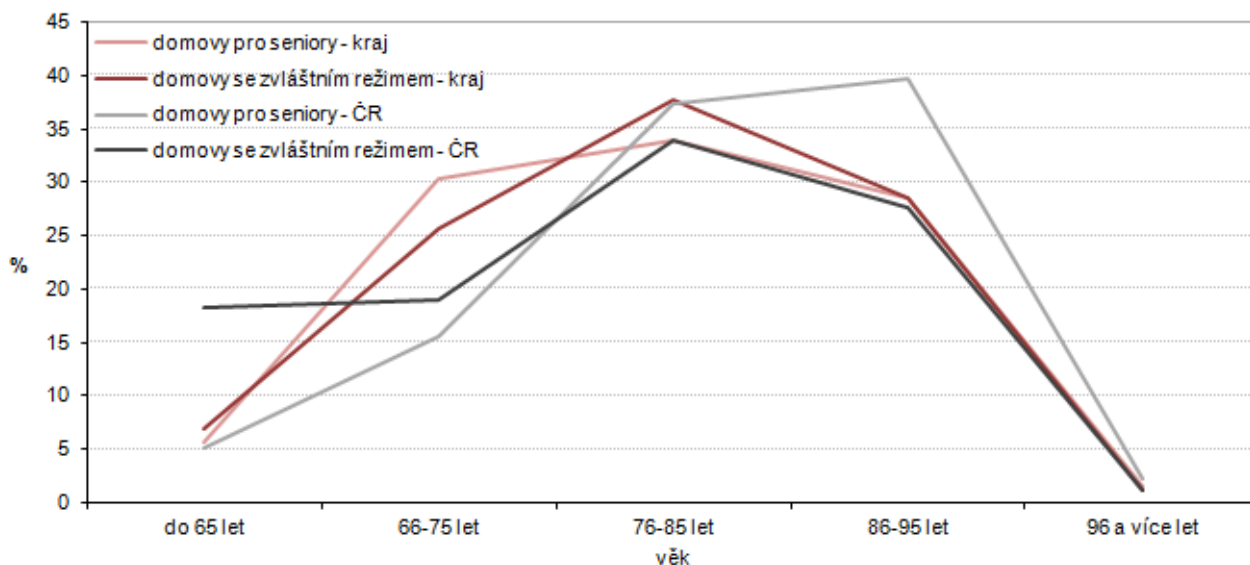

Pobytové sociální služby

V Karlovarském kraji funguje celkem 60 vybraných zařízení sociální péče, nejvyšší podíl tvoří Domy s pečovatelskou službou, kterých je 37, tj. 61,7 % těchto zařízení sociální péče v kraji. Tyto Domy s pečovatelskou službou disponují téměř 1 500 byty, ve kterých mohou žít senioři, kteří jsou v základních životních úkonech soběstační, ale pro zajištění některých potřeb potřebují poskytnutí sociálních nebo pečovatelských služeb. Dalším typem jsou Domovy se zvláštním režimem, které nabízí komplexní 24hodinovou péči osobám trpícím Alzheimerovou chorobou nebo dalšími typy demencí. Domovů tohoto typu je v kraji celkem 8 a nabízejí dohromady 479 lůžek. V dalších 15ti Domovech pro seniory lze umístit celkem 889 seniorů.

Graf 39 Obyvatelé vybraných typů zařízení sociální péče v Karlovarském kraji podle věku k 31. 12. 2014

Zdroj: MPSV

Z celkového počtu vybraných zařízení sociální péče v kraji jich největší počet působí v okrese Karlovy Vary (24), přitom většina z nich (79,2 %) jsou Domy s pečovatelskou službou. Nejméně zařízení sociální péče se nachází na Chebsku (16), tady převažují Domovy pro seniory. V okrese Sokolov působí největší počet Domovů se zvláštním režimem v kraji (5). Pokud přepočteme počet lůžek na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let, zjišťujeme, že s možností umístění v Domovech pro seniory je na tom nejhůře okres Karlovy Vary (6,5 lůžka na 1 000 obyvatel v seniorském věku) a nejlépe okres Cheb (33 lůžek na 1 000 obyvatel v seniorském věku). Lůžka v Domovech se zvláštním režimem jsou nejdostupnější v okrese Sokolov (15,7 lůžek), nejméně je jich opět v okrese Karlovy Vary (4,9 lůžka). Nejvíce bytů na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let nabízejí Domy s pečovatelskou službou v okrese Sokolov (42,2 bytu), nejméně v okrese Cheb (25,3 bytu).

Tab. 5.3 Vybraná zařízení sociální péče podle okresů v roce 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Domovy pro seniory ¹⁾			Domovy se zvláštním režimem ¹⁾			Domy s pečovatelskou službou ²⁾		
	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	domy	byty	byty na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
Karlovarský kraj	15	889	17,0	8	479	9,2	37	1 497	33,8
v tom okres:									
Cheb	8	520	33,0	2	140	8,9	6	333	25,3
Karlovy Vary	4	140	6,5	1	105	4,9	19	636	34,2
Sokolov	3	229	15,3	5	234	15,7	12	528	42,2

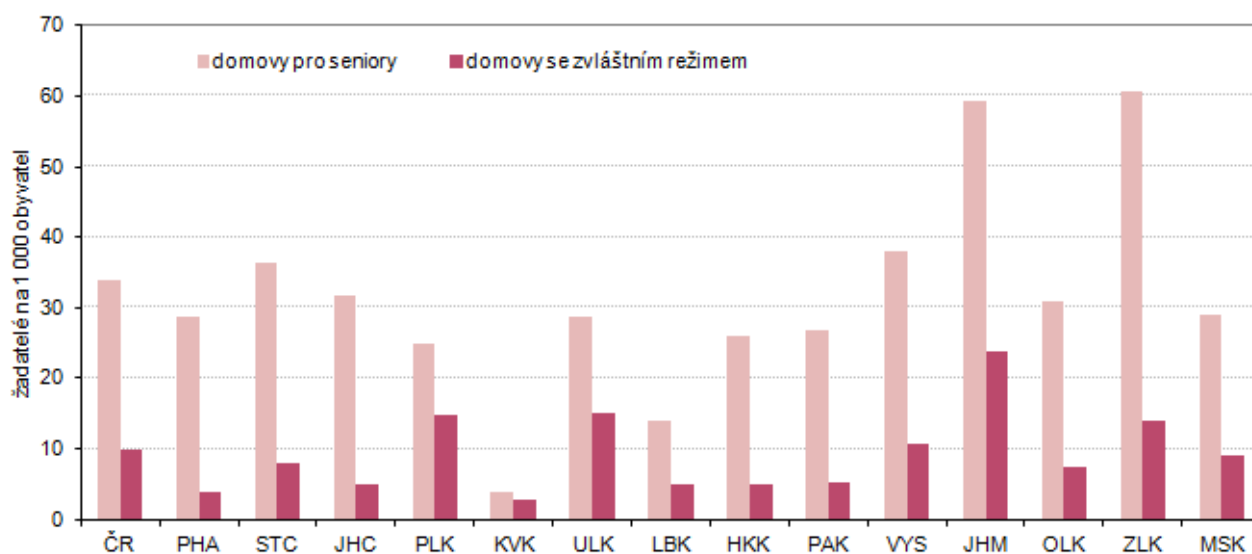
¹⁾ Údaje jsou územně členěny podle detašovaných pracovišť a nemusejí tedy odpovídat údajům za kraje, které jsou zpracovány podle sídla právního subjektu; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb

²⁾ Data za rok 2010

Pokud srovnáme počty míst na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v Domovech pro seniory podle jednotlivých krajů ČR, zjišťujeme, že Karlovarský kraj se umístil se 17,0 místy na 11. místě pomyslného žebříčku, méně míst v Domovech pro seniory nabízí pouze Jihomoravský kraj, Liberecký kraj a Hl. město Praha. V republikovém srovnání počtu míst na 1 000 obyvatel seniorského věku v Domovech se zvláštním režimem zaujímá Karlovarský kraj s 9,2 místy čtvrté umístění po Ústeckém, Jihomoravském a Pardubickém kraji, přičemž převyšuje celorepublikový průměr o 1,6 míst. Nejméně míst v Domovech se zvláštním režimem na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let nabízí opět Hl. město Praha (2,3).

Graf 40 Žadatelé o umístění ve vybraných typech zařízení sociální péče na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let podle krajů k 31. 12. 2014

Zdroj: MPSV

Pečovateľská služba

V kraji nabízí své služby také různé pečovatelské služby. Tyto pečovatelské služby poskytují sociální služby jako například dovážka obědů, nákupy, pomoc s úklidem, pomoc při oblékání apod.

Tab. 5.4 Pečovateľská služba v letech 2007 až 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

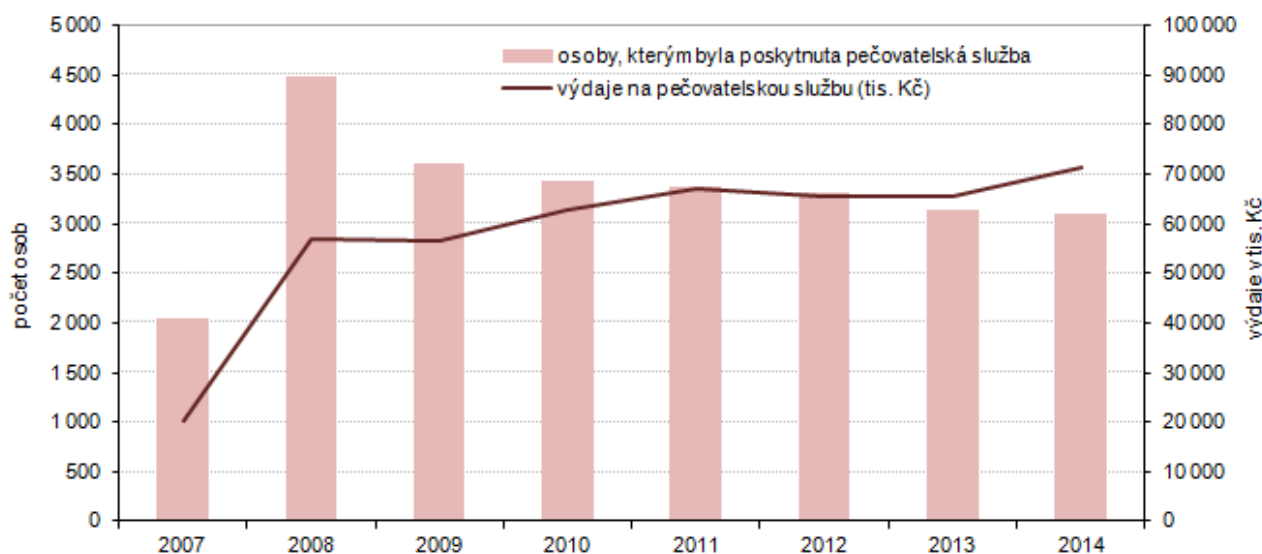
	2007	2008 ¹⁾	2009 ¹⁾	2010 ¹⁾	2011 ¹⁾	2012 ¹⁾	2013 ¹⁾	2014 ¹⁾
Osoby, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba	2 049	4 494	3 611	3 426	3 381	3 321	3 133	3 097
na 1 000 obyvatel	6,7	14,6	11,7	11,1	11,2	11,0	10,4	10,3
Výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	20 426	56 984	56 413	62 806	67 261	65 421	65 515	71 223

¹⁾ Od roku 2008 jsou sociální služby vykazovány samostatně; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb

Za posledních osm sledovaných let došlo v Karlovarském kraji k nárůstu počtu osob, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba, a to o 51,1 % z 2 049 v roce 2007 na 3 097 v roce 2014. Zatímco v roce 2007 byla poskytnuta pečovatelská služba 6,7 osobám na 1 000 obyvatel kraje, v roce 2014 vzrostl počet osob, které využily pečovatelské služby na 10,3. Mnohem rychleji ale rostly ve stejném období výdaje na pečovatelskou službu, které zaznamenaly nárůst dokonce o 248,7 %.

Graf 41 Pečovateľská služba v Karlovarském kraji v letech 2007 až 2014

Zdroj: MPSV

6. Aktivity seniorů

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014

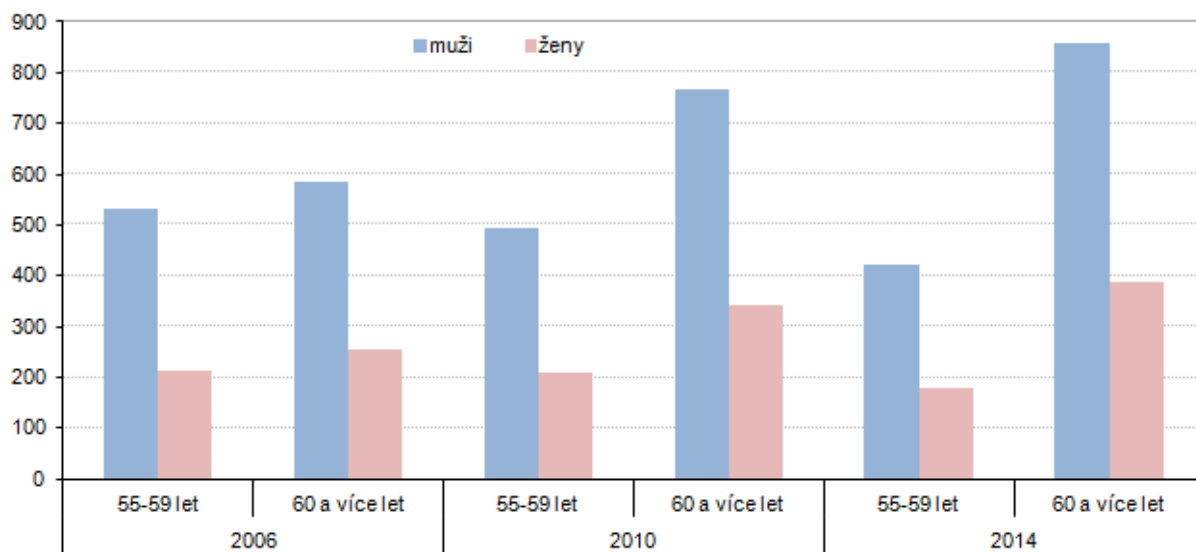
Senioři se aktivně účastní i veřejného života, což dokumentujeme tabulkou s platnými kandidáty ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014. Z celkového počtu kandidátů v tomto roce kandidovalo 10,8 % osob 65letých a starších. Ze srovnání obou pohlaví vyplývá, že muži jsou v této oblasti veřejného života mnohem aktivnější než ženy. To platí jak pro celkovou populaci, tak i pro osoby v seniorském věku. Z celkového počtu platných kandidátů ve věku 65 a více let ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 činily ženy necelou třetinu. Z celkového počtu kandidátů bylo mezi muži 11,4 % starších 65ti let, mezi ženami činil tento podíl 9,7 %. Podle pohledu na jednotlivé okresy Karlovarského kraje vidíme, že podíly kandidujících seniorů se lišily jen velmi málo.

Tab. 6.1 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Karlovarský kraj	6 247	4 147	2 100	675	471	204	10,8	11,4	9,7
v tom okres:									
Cheb	1 874	1 281	593	199	143	56	10,6	11,2	9,4
Karlovy Vary	2 260	1 499	761	246	170	76	10,9	11,3	10,0
Sokolov	2 113	1 367	746	230	158	72	10,9	11,6	9,7

Jak vyplývá i z grafu 42, vypadá to, že senioři projevují o veřejné záležitosti čím dál větší zájem. Zatímco ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2006 kandidovalo v kraji celkem 255 žen ve věku 60 a více let a 586 stejně starých mužů, ve stejném typu voleb v roce 2014 již to bylo 387 žen a 859 mužů 60letých a starších. To představuje nárůst počtu kandidátů v seniorském věku ve volbách do obecních zastupitelstev u mužů o 46,6 % a u žen dokonce o 51,8 %.

Graf 42 Kandidáti v Karlovarském kraji podle věku a pohlaví ve volbách do obecních zastupitelstev 2006, 2010 a 2014

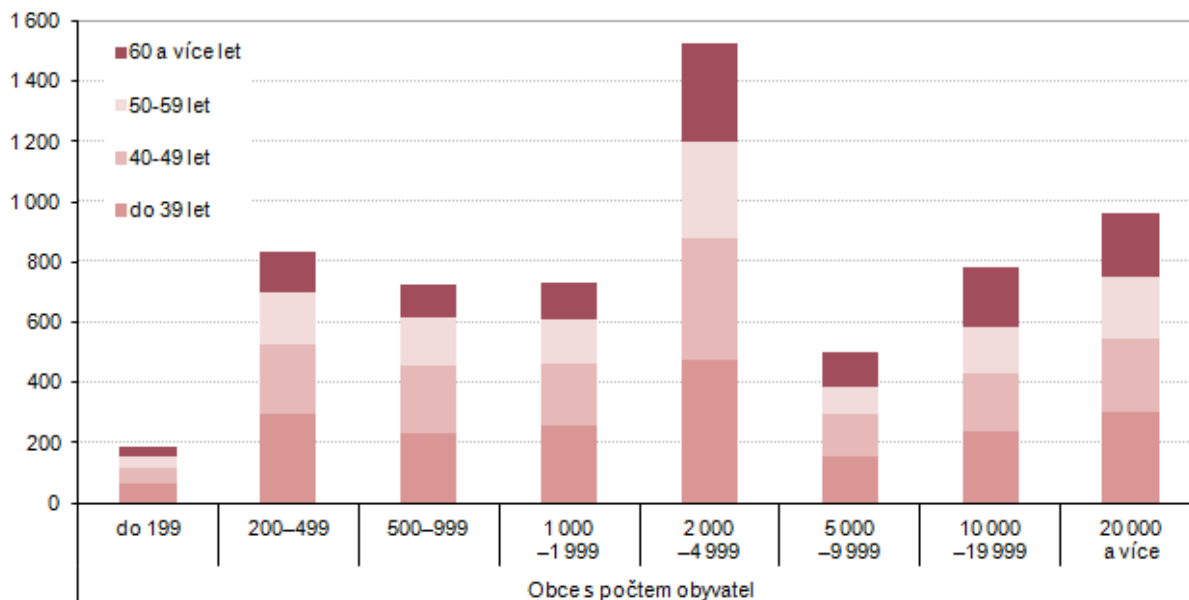

Tab. 6.2 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Karlovarský kraj	6 247	4 147	2 100	675	471	204	10,8	11,4	9,7
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	168	106	62	21	12	9	12,5	11,3	14,5
200–499 obyvatel	856	557	299	65	47	18	7,6	8,4	6,0
500–999 obyvatel	695	450	245	44	32	12	6,3	7,1	4,9
1 000–1 999 obyvatel	731	497	234	63	44	19	8,6	8,9	8,1
2 000–4 999 obyvatel	1 554	989	565	185	128	57	11,9	12,9	10,1
5 000–19 999 obyvatel	1 278	865	413	175	118	57	13,7	13,6	13,8
20 000 a více obyvatel	965	683	282	122	90	32	12,6	13,2	11,3

Největší počet osob kandidoval ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 v obcích s 2 000–4 999 obyvateli, následovaly obce s 5 000–19 999 obyvateli. Senioři byli nejaktivnější v obcích, kde žije 5 000–19 999 obyvatel (13,7 % kandidátů 65letých a starších), následovaly obce s 20 000 a více obyvateli (12,6 % kandidátů 65letých a starších) a nejmenší obce do 199 obyvatel (12,5 % kandidátů 65letých a starších). Muži senioři přitom kandidovali nejčastěji v obcích s 5 000–19 999 obyvateli a ve třech okresních městech Karlovarského kraje (tj. v obcích s 20 000 a více obyvateli), nejméně často naopak v obcích s 500–999 obyvateli. Nejvyšší podíl kandidátek žen ve věku 65 a více let se vyskytovalo v nejmenších obcích kraje s maximálně 199 obyvateli a dále v obcích s 5 000–19 999 obyvateli. Nejnižší podíl kandidátek seniorek byl, stejně jako u mužů, v obcích s 500–999 obyvateli.

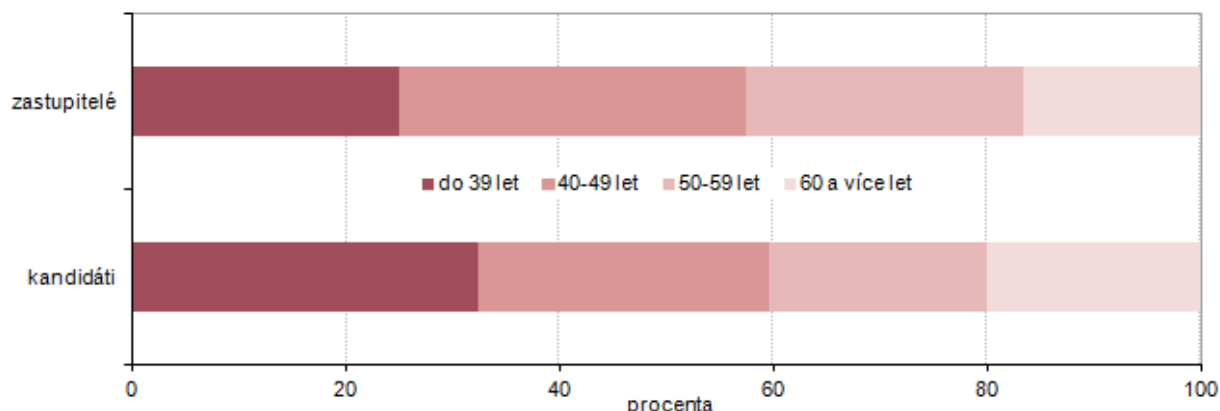
Graf 43 Kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev v Karlovarském kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

Ze všech kandidátů do voleb do obecních zastupitelstev v roce 2014 byli v kraji nejúspěšnější kandidáti ve věku 40–49 let. Ačkoli podíl kandidátů v tomto věku činil 27,1 %, úspěšných a zvolených zastupitelů v tomto věku bylo 32,3 %. Nejméně se dařilo kandidátům do 39 let. Jejich podíl činil 32,4 % všech kandidátů, nicméně mezi zvolenými zastupiteli činil jejich podíl jen 25,1 %

Graf 44 Kandidáti a zvolení zastupitelé v Karlovarském kraji podle věku ve volbách do obecních zastupitelstev 2014

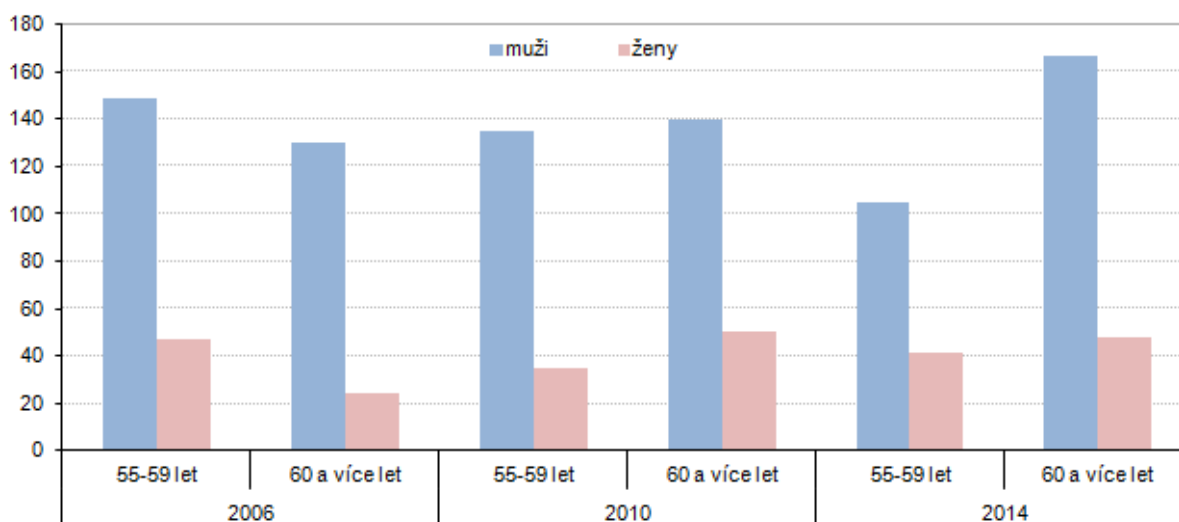

Úspěšnost seniorů ve věku 65 a více let ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 dosáhla v kraji 7,5 %, což je z podílu kandidujících seniorů 10,8 % velmi pěkná úspěšnost. Muži senioři (7,9 % zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let) byli úspěšnější než ženy seniorky (6,6 % zvolených zastupitelek ve věku 65 a více let). Nejvyšší podíl úspěšných mužů v seniorském věku byl v okrese Karlovy Vary (8,4 %), ženy byly neúspěšnější v okrese Sokolov (7,1 %).

Tab. 6.3 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Karlovarský kraj	1 300	923	377	98	73	25	7,5	7,9	6,6
v tom okres:									
Cheb	393	281	112	29	22	7	7,4	7,8	6,3
Karlovy Vary	497	345	152	39	29	10	7,8	8,4	6,6
Sokolov	410	297	113	30	22	8	7,3	7,4	7,1

Graf 45 Zvolení zastupitelé v Karlovarském kraji podle věku a pohlaví do obecních zastupitelstev 2006, 2010 a 2014

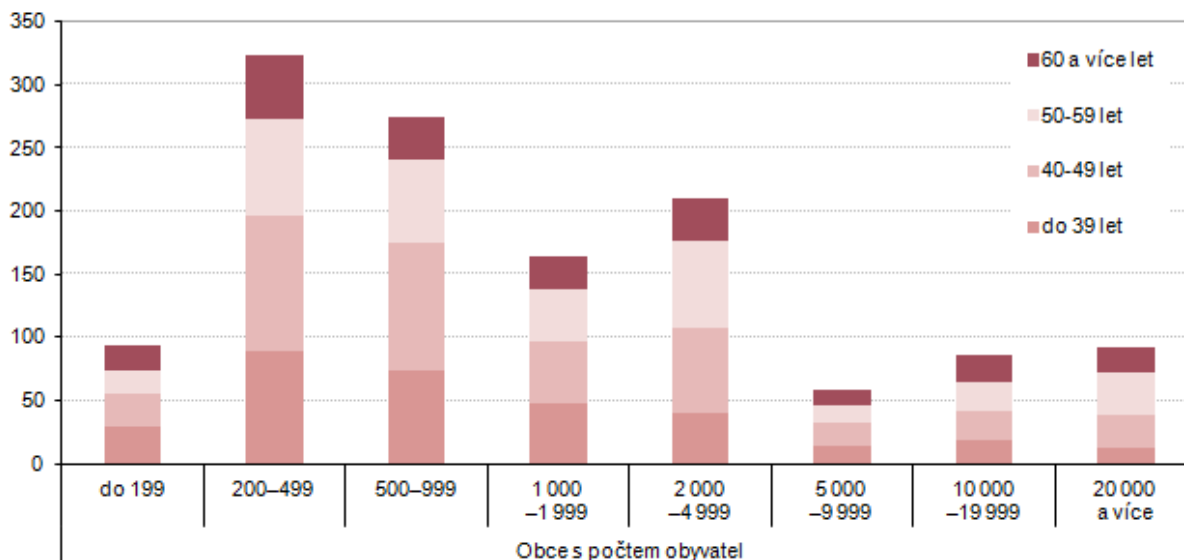
V mezikrajském srovnání zaujímá Karlovarský kraj se 7,5 % úspěšně zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let druhé místo společně s Hl. městem Prahou, tato hodnota převyšuje republikový průměr o 1,7 procentního bodu. Vyšší úspěšnost kandidátů z řad seniorů vykazuje pouze Ústecký kraj (8,2 % zvolených zastupitelů seniorů), nejméně zastupitelů v seniorském věku bylo zvoleno ve Zlínském kraji (3,7 %).

Tab. 6.4 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Karlovarský kraj	1 300	923	377	98	73	25	7,5	7,9	6,6
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	86	59	27	12	8	4	14,0	13,6	14,8
200–499 obyvatel	330	231	99	19	14	5	5,8	6,1	5,1
500–999 obyvatel	265	176	89	11	7	4	4,2	4,0	4,5
1 000–1 999 obyvatel	158	112	46	13	11	2	8,2	9,8	4,3
2 000–4 999 obyvatel	225	154	71	20	16	4	8,9	10,4	5,6
5 000–19 999 obyvatel	144	113	31	16	10	6	11,1	8,8	19,4
20 000 a více obyvatel	92	78	14	7	7	-	7,6	9,0	-

Když se podíváme na zvolené zastupitele z kandidátů ve věku 65 a více let, zjišťujeme, že jejich podíl v Karlovarském kraji činí 14,5 %, což je o 1,7 procentního bodu méně, než je republikový průměr. V rámci celorepublikového srovnání tak zaujímá náš kraj 8. místo mezi všemi kraji ČR, nejvyšší podíl zvolených zastupitelů z kandidujících seniorů 65letých a starších vykazuje Středočeský kraj (24,7 %) a nejnižší Hl. město Praha (5,2 %).

Graf 46 Zvolení zastupitelé do obecních zastupitelstev v Karlovarském kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

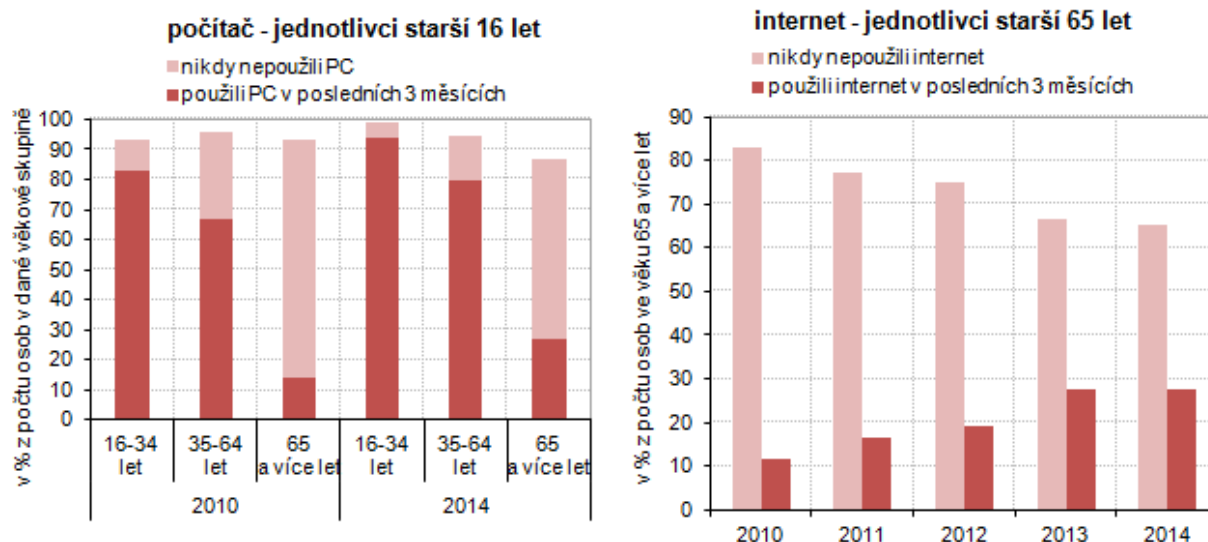
Nejvyšší podíl zastupitelů ve věku 65 a více let vykazují nejmenší obce do 199 obyvatel, kde bylo úspěšných 13,6 % kandidujících mužů a 14,8 % žen. Muži byli dále úspěšní v obcích s 2 000–4 999 obyvateli (10,4 % zastupitelů v seniorském věku), ženy pak v obcích, kde žije 5 000–19 999 obyvatel (19,4 % zastupitelek seniorek).

Senioři a informační technologie

Ačkoli by se mohlo zdát, že senioři a informační technologie nejdou dohromady, opak je pravdou, jak vyplývá i ze zjištění Výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií. Senioři se naučili využívat moderních komunikačních a informačních technologií jako jsou mobilní telefony, počítače nebo internet. Stále více seniorů žije osaměle a tyto moderní technologie jim umožňují zůstat v kontaktu s ostatními lidmi a v neposlední řadě také hledají jejich prostřednictvím zábavu a poučení.

Graf 47 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Karlovarském kraji

Jak je vidět v tabulce 6.5, senioři ve věku 65 a více let používají čím dál víc počítače. Zatímco v roce 2010 nikdy nepoužilo počítač téměř 80 % seniorů, do roku 2014 se tento podíl snížil na 60 %. V roce 2014 použilo počítač v posledních třech měsících alespoň jednou celkem 26,8 % seniorů starších 65ti let, což je o 12,5 procentních bodů více než v roce 2010. Zároveň to představuje v celorepublikovém srovnání třetí nejvyšší podíl po Hl. městě Praze (34,7 %) a Pardubickém kraji (28,8 %). Republikovou hodnotu tohoto podílu (24,3 %) převyšil podíl seniorů používajících počítač v našem kraji o 2,5 procentního bodu.

Tab. 6.5 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Karlovarském kraji v letech 2010 až 2014^{*)}

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

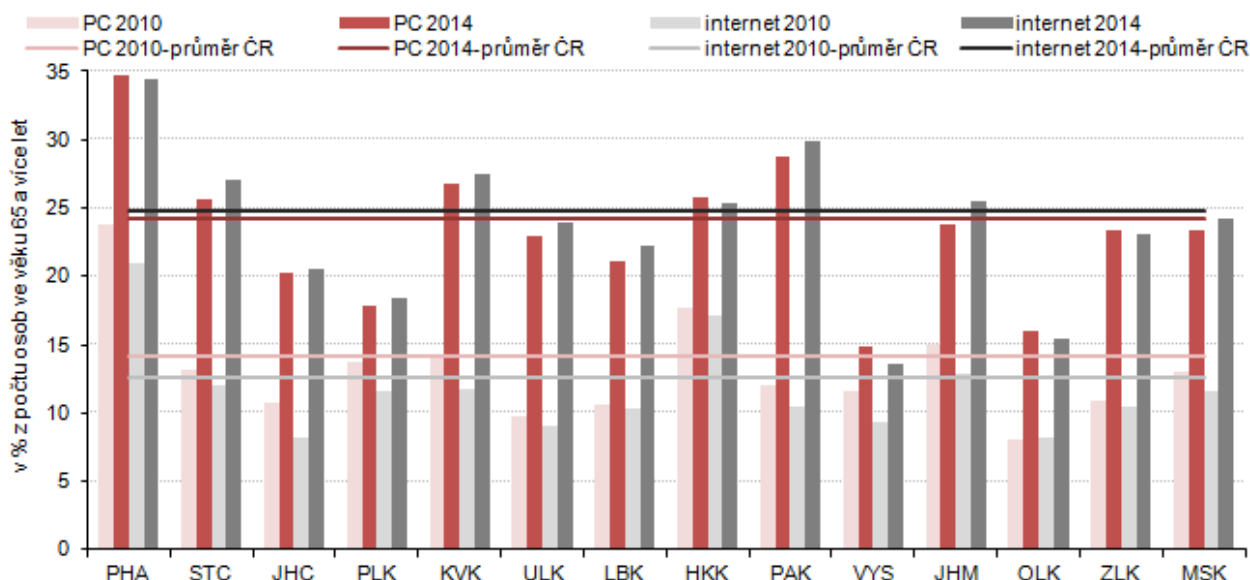
%

	Jednotlivci podle použití informačních technologií									
	použili v posledních 3 měsících					nikdy nepoužili				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Osobní počítač										
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	83,0	83,2	86,3	88,5	93,9	10,2	8,7	7,1	6,6	5,4
35–64 let	66,8	68,1	71,8	73,4	80,0	28,9	26,4	22,4	20,3	14,7
65 a více let	14,3	17,9	19,0	25,2	26,8	78,9	74,8	71,3	66,2	60,1
Internet										
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	83,1	83,4	86,6	87,6	93,5	11,7	10,2	7,8	7,4	5,3
35–64 let	64,9	68,1	70,8	73,0	79,1	30,3	27,7	24,1	21,6	15,7
65 a více let	11,8	16,1	18,3	25,9	27,5	82,9	78,3	76,3	68,9	65,3

^{*)} Vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. za rok 2014 je údaj vypočítán jako průměr z dat za roky 2013, 2014 a 2015. Období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku

Internet nikdy nepoužilo v Karlovarském kraji v roce 2014 celkem 65,3 % seniorů ve věku 65 a více let. Za posledních 5 let tak došlo ke snížení tohoto podílu o 17,6 procentního bodu. Naopak v posledních pěti letech došlo k nárůstu podílu seniorů, kteří internet alespoň jednou za poslední tři měsíce využili, a to z 11,8 % v roce 2010 na 27,5 % v roce 2014, což je o 2,7 procentního bodu více než je celorepublikový průměr. Mezi kraji zaujímá Karlovarský kraj opět 3. místo za Hl. městem Prahou a Pardubickým krajem, nejnižší podíl seniorů používajícím internet vykazuje kraj Vysočina.

Graf 48 Jednotlivci ve věku 65 a více let, kteří použili PC a internet v posledních 3 měsících podle krajů v roce 2010 a 2014

Celoživotní vzdělávání (univerzity 3. věku apod.)

V současné době lidé po ukončení aktivního pracovního věku odchází do důchodu, často však v mnohem lepší fyzickém i psychickém stavu, než tomu bylo dříve. Senioři se mohou konečně naplno věnovat svým koníčkům, ale mají i zájem pokračovat v aktivní činnosti a zachovat své spojení se společenským životem. Mnoho univerzit a vysokých škol organizuje speciální kurzy pro seniory. Obvyklý název pro tuto oblast celoživotního vzdělávání je univerzita třetího věku. V posledních dvaceti letech roste popularita přednášek a studijních programů tohoto typu. Univerzity třetího věku si vytyčily dva hlavní cíle, a to zlepšení kvality života seniorů a jejich vzdělávání.

V Karlovarském kraji probíhají univerzity třetího věku v Západočeské univerzitě (ZČU), která má odloučená pracoviště v Chebu a v Aši a ve Vysoké škole Karlovy Vary, o.p.s.

Studium na univerzitách třetího věku akceptuje sociální roli seniorů. Obsahová náplň přednášek univerzit třetího věku je koncipována dvojím způsobem, a to buď jako přehled, který posluchačům umožňuje orientovat se v probrané látce, nebo jako soubor poznatků, který má umožnit hlubší poznání dané vědní disciplíny. Podle charakteru studovaného oboru se do výuky zařazují praktické činnosti a exkurze. Prověrka znalostí bývá vždy ke konci semestru, a to zpravidla formou zpracování semestrální práce, eseje, pojednání či řešení testových otázek. Délka vzdělávání se pohybuje kolem tří let a bývá většinou zakončeno slavnostním aktem (promocí), na němž absolventi obdrží osvědčení, certifikát.

7. Institucionální péče o seniory

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace byla zřízena usnesením vlády ze dne 22. března 2006 č. 288 v návaznosti na usnesení vlády č. 1482 k Informaci o plnění Národního programu přípravy na stárnutí na období let 2003 až 2007.

Rada je stálým poradním orgánem vlády pro otázky týkající se seniorů a stárnutí populace. Ve své činnosti usiluje o vytvoření podmínek pro zdravé, aktivní a důstojné stárnutí a stáří v České republice a aktivní zapojení starších osob do ekonomického a sociálního rozvoje společnosti v kontextu demografického vývoje.

Zasedání Rady se konají podle potřeby, nejméně však třikrát ročně. Informace o činnosti Rady jsou přístupné veřejnosti na webových stránkách Úřadu vlády, resp. Ministerstva práce a sociálních věcí. Rada nemá pravomoc prošetřovat stížnosti občanů. Organizační, odborné a administrativní práce a zveřejňování informací o práci Rady zajišťuje sekretariát Rady, který je organizační součástí Ministerstva práce a sociálních věcí.

Péče o seniory v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o seniory)

Karlovarský kraj nechal zpracovat v roce 2013 v rámci projektu "V Karlovarském kraji společně plánujeme sociální služby" sociologické šetření, ze kterého vznikl dokument "Dlouhodobé směřování Karlovarského kraje v oblasti zajištění a rozvoje podpory seniorů a osob se zdravotním postižením".

Hlavní cíle šetření byly rozděleny do 4 oblastí:

- Analýza názorů, přání a potřeb cílové skupiny seniorů.
- Analýza stávajících možností pro život seniorů v kraji a vliv těchto možností na kvalitu života.
- Popis problémů, s kterými se sledovaní jedinci ve svém životě potýkají, a popis toho, jak tyto případné problémy v současné době řeší.
- Zmapování potřeb seniorů ve sledované lokalitě se zaměřením nejen na jejich potřeby v rámci sociálních služeb a služeb návazných, ale i na jejich potřeby v rámci jejich volnočasového využití a dalších provázaných oblastí (doprava, bariérovost apod.).

V oblasti sociálních služeb bylo cílem konkrétně:

- Zjistit, jaké potřeby je možno uspokojovat prostřednictvím sociálních služeb a jak jsou v daném území tyto služby vnímány a využívány.
- Ověřit požadavky seniorů na současný trend v sociálních službách, a to na stárnutí v domácím prostředí. V této souvislosti potřeby seniorů detailně analyzovat.
- Zjistit, jak se seniorům, odkázaným na péči jiné osoby, v lokalitě žije, jaké jsou jejich reálné potřeby a jak jsou tyto potřeby uspokojovány.

Cílem analýzy bylo získat přehledné informace o potřebách vymezené cílové skupiny obyvatel. Jednotlivé problémové oblasti, které byly v průběhu šetření identifikovány, jsou popsány v závěru analýzy, který připojujeme:

Závěr

V obecném povědomí české společnosti stále převládá názor, že za péči o své stárnoucí rodiče jsou zodpovědné především jejich děti, které jim tím tak vyjadřují svou vděčnost a lásku. Přestože tento názor deklarovali i námi oslovení senioři, ve většině případů si uvědomovali, často na základě svých životních zkušeností, že péče o stárnoucí rodiče je velmi náročná a někdy i nemožná. Velmi často hovořili o problémech, které děti a jejich rodiny řeší, přiznávali, že by svým dětem raději sami pomáhali, než by od nich pomoc přijímali. Proto si také většina seniorů přeje co nejdéle zachovat své soukromí a na svých dětech alespoň částečnou nezávislost. Z těchto důvodů senioři přemýšlejí i o jiných možnostech svého zabezpečení ve stáří. V této souvislosti velmi negativně hodnotí svou finanční situaci, která jim potřebné zabezpečení formou služeb a adekvátního bydlení neumožňuje.

U seniorů převládá jednoznačná preference setrvání ve své vlastní domácnosti, a to za pomoci rodiny či sociálních pracovníků. Z těchto důvodů považujeme za velmi důležité podporovat život seniorů především

v jejich přirozeném prostředí. Senioři pozitivně přijímají bydlení v městských bytech, kde je „zajištěna pečovatelská služba“. Tyto byty saturují jejich potřebu kvalitního, jistého, levného bydlení a bezpečí.

Stáří s sebou automaticky přináší postupnou ztrátu soběstačnosti, proto k tomu aby mohl senior co nejdéle setrvat ve svém bytě, je třeba, aby pro něj byl stávající byt uzpůsobený a bezpečný. Důležitá je pak pomoc rodiny či terénních sociálních pracovníků. Z nabídky sociálních služeb je v první řadě důležitá dostupná a kvalitní pečovatelská služba, která, pokud je správně nastavená, podporuje samostatný a nezávislý život seniorů v domácím prostředí. Pro seniory je důležité vědět, že pečovatelská služba jim může pomoci s chodem domácnosti. Na základě našich zjištění můžeme však konstatovat, že lidé tuto úlohu této sociální službě nepřikládají. Proto je třeba prezentovat pečovatelskou službu, jako službu, která lidem nejenom doveze obědy, ale zajistí i úklid či nákup. Pečovatelská služba musí být zároveň dostupná pro obyvatele všech lokalit kraje a také umožňovat individuální nastavení jednotlivých úkonů na základě potřeb konkrétních klientů. Proto je důležité, aby tato služba byla časově flexibilní, ne omezená pouze standardní pracovní dobou, zároveň by také měla velmi dobře fungovat i v koordinaci se zdravotní péčí. Pro seniory je také důležité, aby se mohli bezpečně pohybovat po městě či obci, aby tak mohli žít plnohodnotný život v rámci dané komunity. V této souvislosti zmíníme důležitost bezbariérových vchodů do obchodů, lékařských ordinací a veřejných budov, stav komunikací a přechodů, potřebnost nízkopodlažních/bezbariérových autobusů.

Senioři se mohou dostat také do „výjimečných“ situací, kdy již ani plně vybavená komunitní síť není schopna poskytnout dostatečný rozsah pomoci. Jde zejména o seniory s duševním onemocněním, těžce zdravotně postižené osoby, či lidi s kombinací handicapů a (zároveň) osamělé bez dostatečných příjmů. Stávající zařízení ústavního typu tak stojí před výzvou zajistit kvalitní a náročnou péči právě takovým klientům. Zdaleka přitom nelze tuto skupinu vymezovat přiznáním příspěvku na péči ve III. či IV. stupni, řada lidí s takovým příspěvkem na péči zůstává ve svém prostředí, kvalitní pečovatelské služby či osobní asistence (nehledě na další možné způsoby pomoci) mohou mnoha těmto klientům pomoci zůstat ve svých domovech.

Dále bychom navázali již na výše zmíněnou potřebu spojení seniora s okolním světem. Lidé velmi často zmiňují potřebu mít možnost si kdykoliv zavolat o pomoc. Velmi vhodné je, aby senioři vlastnili mobilní telefony určené jejich generaci. Ideální je pak také „tlačítko tísňového volání“ (pager apod.) v jakékoliv formě.

Samostatným tématem je pak osamění a sociální izolace seniorů. V kraji žije nezanedbatelný podíl opuštěných starých lidí, kteří nikoho nemají, nikdo se o ně nestará. Tito lidé často ani nevycházejí z domu, s nikým se nestýkají, nemají známé, kamarády. Na sociální izolovanost může mít také vliv neuzpůsobené bydlení seniora. Již jsme zmiňovali funkci pečovatelské služby v oblasti prevence osamělosti seniorů. V této souvislosti považujeme za velmi důležité i vědomé, cílené a včasné vyhledávání nemocných, které mohou vykonávat sociální pracovníce městských či obecních úřadů a osamělé osoby vyhledávat a kontaktovat.

S tímto tématem velmi úzce souvisí podpora společenského života seniorů a podpora dobrovolnictví. Kontakt seniorů s určitým zdravotním omezením se světem mohou zajišťovat nejenom rodinní příslušníci či sociální pracovníci, ale i dobrovolníci, které se mohou rekrutovat z řad mladých lidí, případně z řad aktivních seniorů.

Tabulková příloha

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	10 538 275	1 259 079	1 315 299	637 300	575 123	299 293	823 972	438 851
z toho ženy (%)	50,9	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
z celku ve věku (%):								
0–14 let	15,2	14,5	16,8	15,2	14,8	14,9	15,7	15,7
15–64 let	67,0	67,3	66,5	66,8	66,8	67,7	67,2	66,7
65 a více let	17,8	18,2	16,7	18,0	18,4	17,5	17,1	17,6
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	1 880 406	229 618	219 811	114 731	105 556	52 285	140 543	77 318
z toho ženy (%)	58,6	59,0	57,8	57,7	57,2	58,1	58,2	58,2
z celku ve věku (%):								
65–69 let	35,7	34,7	37,3	36,0	35,7	37,5	39,7	38,7
70–74 let	25,6	25,7	25,3	25,0	25,7	25,6	25,7	25,0
75–79 let	16,4	15,2	15,9	16,6	16,8	17,3	15,7	15,3
80–84 let	12,6	13,0	12,4	13,0	12,8	11,4	10,9	11,7
85–89 let	7,0	8,0	6,8	6,8	6,6	5,9	5,7	6,7
90–94 let	2,4	3,1	2,2	2,3	2,2	2,0	2,1	2,4
95 a více let	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	182 099	26 382	20 223	10 758	9 524	4 239	11 186	7 239
z toho ženy (%)	71,1	69,0	70,6	70,1	68,9	71,6	73,8	72,7
Index stáří ¹⁾	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5
Index ekonomického zatížení ²⁾	49,3	48,7	50,4	49,7	49,7	47,8	48,7	49,9
Průměrný věk (roky)	41,7	42,0	40,7	41,9	42,1	41,8	41,2	41,4
Počet zemřelých v roce 2014	105 665	12 118	12 301	6 428	5 761	3 151	8 846	4 346
z toho ve věku 65 a více let (%)	80,0	83,1	80,6	80,3	81,4	76,1	76,7	78,5
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):								
novotvary	23,8	25,2	24,5	24,7	23,8	24,3	24,7	22,9
nemoci oběhové soustavy	51,1	49,1	50,7	46,4	47,5	48,6	51,6	53,1
nemoci dýchací soustavy	6,2	5,7	6,0	8,9	6,2	6,6	5,7	5,4
vnější příčiny	3,1	3,1	3,2	3,8	3,3	3,9	3,1	3,7
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)								
muži	15,8	17,0	15,6	16,0	15,8	15,2	14,8	15,6
ženy	19,3	20,1	19,0	19,1	19,0	18,6	17,9	19,3
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	888	-5 777	4 289	872	487	-79	587	223
PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾								
Počet obyvatel k 1. lednu 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
65 a více let	23,9	20,5	21,5	24,8	24,3	25,1	23,5	23,7
75 a více let	12,7	11,4	11,2	12,9	12,7	13,0	12,3	12,9
85 a více let	3,2	3,2	2,7	3,2	3,2	3,0	2,8	3,1
Index stáří ¹⁾	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk (roky)	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

³⁾ Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta).

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO
551 590	516 372	509 895	1 172 853	635 711	585 261	1 217 676	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,1	51,0	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
15,0	15,2	14,9	15,0	14,9	14,5	14,7	0–14 let
66,0	66,7	66,9	66,8	66,8	67,2	67,7	15–64 let
19,0	18,0	18,2	18,2	18,2	18,3	17,5	65 a více let
104 773	93 083	92 924	213 228	115 866	107 273	213 397	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
58,3	58,2	58,2	59,3	59,3	60,0	59,7	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
35,5	35,0	34,2	34,0	35,0	33,6	34,9	65–69 let
25,2	24,9	24,9	25,9	25,4	25,1	27,5	70–74 let
16,2	16,9	17,7	16,6	16,9	17,8	16,9	75–79 let
13,1	13,6	13,4	12,9	12,8	13,6	11,8	80–84 let
7,3	7,2	7,2	7,5	7,1	7,2	6,5	85–89 let
2,4	2,3	2,3	2,7	2,5	2,3	2,3	90–94 let
0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	95 a více let
10 509	9 095	9 111	22 712	11 461	10 538	19 122	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
70,3	69,3	70,5	72,0	71,3	72,3	73,8	z toho ženy (%)
126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9	Index stáří ¹⁾
51,6	49,8	49,6	49,6	49,6	48,9	47,6	Index ekonomického zatížení ²⁾
42,3	41,7	41,9	41,9	42,0	42,2	41,8	Průměrný věk (roky)
5 614	5 123	4 880	11 399	6 461	6 120	13 117	Počet zemědělců v roce 2014
81,6	81,6	81,3	80,7	79,4	79,7	77,3	z toho ve věku 65 a více let (%)
							Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):
23,1	21,3	23,2	24,2	23,1	22,7	23,0	novotvary
53,8	50,3	53,0	51,2	52,2	55,1	52,7	nemoci oběhové soustavy
5,4	6,9	6,1	5,4	6,5	5,6	7,2	nemoci dýchací soustavy
2,9	3,3	2,6	3,4	3,4	3,2	2,4	vnější příčiny
							Naděje dožití osob ve věku 65 let (2013–2014)
16,1	16,2	16,0	16,4	15,7	15,7	15,2	muži
19,3	19,3	19,9	19,8	19,9	19,6	18,9	ženy
295	358	407	-256	36	238	-792	Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)
							PROJEKCE OBYVATELSTVA³⁾
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. lednu 2030
							z toho ve věku (%):
25,3	23,9	25,4	23,8	24,8	25,6	24,7	65 a více let
12,5	12,7	13,0	12,7	13,1	13,3	12,7	75 a více let
3,0	3,2	3,5	3,4	3,3	3,5	3,2	85 a více let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	Index stáří ¹⁾
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Průměrný věk (roky)

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

³⁾ Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta).

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

1. pokračování

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Počet obyvatel k 1. lednu 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
65 a více let	32,2	23,8	28,9	32,1	31,1	32,6	31,5	30,6
75 a více let	17,5	12,3	15,2	17,7	16,8	18,0	17,0	16,8
85 a více let	6,2	4,5	5,1	6,4	5,9	6,0	5,7	6,0
Index stáří ¹⁾	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk (roky)	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku 65 a více let v tom způsob bydlení:	1 644 836	201 029	190 911	100 000	92 734	44 538	117 899	64 949
v bytech	1 586 568	196 331	182 901	96 250	88 892	42 576	112 363	62 967
v zařízeních	49 773	3 996	6 199	3 206	3 104	1 432	4 813	1 469
mimo byty (bez zařízení)	8 027	648	1 784	520	724	518	675	497
bezdomovci	468	54	27	24	14	12	48	16
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):								
svobodní, svobodné	2,8	3,4	2,4	3,1	2,7	2,5	2,5	2,5
ženatí, vdané	52,4	51,0	52,6	53,1	53,3	50,4	49,5	51,1
rozvedení, rozvedené	9,1	13,5	8,4	7,5	8,2	12,3	11,0	11,0
ovdovělí, ovdovělé	35,5	31,7	36,6	36,2	35,7	34,4	36,9	35,3
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	30,5	13,7	29,5	33,3	30,2	34,4	35,0	30,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,5	29,3	37,8	34,2	35,8	32,8	35,9	36,5
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	23,5	33,2	23,0	23,1	24,0	22,5	20,3	23,1
vysokoškolské	8,7	20,5	6,8	6,8	7,2	6,1	5,3	6,9
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	37,0	32,7	28,9	38,5	30,5	28,1	22,9	27,3
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ²⁾								
muži	30,8	44,8	29,7	28,5	30,6	3,6	11,1	15,1
ženy	28,7	43,2	27,5	24,1	28,0	4,4	11,4	13,7
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)								
muži ve věku 60–64 let	17,8	34,2	20,8	17,2	17,6	18,8	15,3	17,9
muži ve věku 65 a více let	8,2	16,7	8,9	7,0	8,1	8,1	6,8	8,7
ženy ve věku 60–64 let	14,6	29,5	16,8	12,6	14,0	16,2	12,0	14,1
ženy ve věku 65 a více let	3,6	7,9	3,7	2,8	3,5	4,1	2,9	3,6
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011								
Postavení mužů ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdaném nebo nesezdaném páru	67,3	64,9	66,3	67,1	67,4	64,9	65,7	66,5
další osoba v domácnosti	2,8	2,4	3,4	2,7	2,7	2,5	2,4	2,9
osamělý rodič	2,5	3,0	2,6	2,5	2,4	2,5	2,1	2,3
domácnost jednotlivce	18,5	20,7	18,3	19,5	18,9	20,8	20,7	20,5
osoba v zařízení	2,0	1,4	2,1	2,0	2,5	2,3	2,9	1,5
ostatní	6,8	7,6	7,3	6,2	6,1	7,1	6,2	6,3
Postavení žen ve věku 65 a více let v domácnosti (%):								
osoba v sezdaném nebo nesezdaném páru	34,2	32,9	34,0	35,0	35,6	33,2	32,7	33,8
další osoba v domácnosti	7,2	5,4	8,8	6,8	6,4	5,9	5,4	6,6
osamělý rodič	8,1	8,6	8,1	7,6	7,5	7,8	6,8	7,2
domácnost jednotlivce	39,6	41,4	37,7	40,4	40,2	41,5	42,9	42,6
osoba v zařízení	3,7	2,4	4,1	4,0	4,0	3,9	4,9	2,8
ostatní	7,2	9,4	7,3	6,2	6,3	7,7	7,3	7,0

1) Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

2) Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Počet obyvatel k 1. lednu 2050
							z toho ve věku (%):
32,3	31,1	33,9	31,0	32,7	34,2	32,8	65 a více let
18,2	16,9	19,1	16,8	17,9	19,1	18,4	75 a více let
6,7	6,0	7,0	6,1	6,4	7,0	6,6	85 a více let
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	Index stáří ¹⁾
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	Průměrný věk (roky)
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
92 020	82 330	82 741	188 684	101 647	96 398	188 956	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
							v tom způsob bydlení:
88 936	79 210	80 021	183 282	97 981	92 542	182 316	v bytech
2 701	2 904	2 502	4 758	3 248	3 508	5 933	v zařízeních
359	200	202	601	385	310	604	mimo byty (bez zařízení)
24	16	16	43	33	38	103	bezdomovci
							Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):
2,5	2,7	3,3	3,0	2,9	3,4	2,5	svobodní, svobodné
54,1	54,0	55,0	53,2	53,4	53,0	51,5	ženatí, vdané
8,3	7,3	5,4	8,5	7,9	7,0	9,1	rozvedení, rozvedené
35,1	35,9	36,2	35,2	35,8	36,6	36,8	ovdovělí, ovdovělé
							Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku
							65 a více let (%):
28,7	31,1	36,9	31,5	33,1	37,9	35,8	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
37,3	37,4	35,7	32,7	35,4	33,8	33,9	střední vč. vyučení (bez maturity)
							úplné střední s maturitou a vyšší odborné
24,3	22,8	20,1	23,2	22,2	19,7	20,6	vč. nástavbového
6,7	6,1	5,4	10,1	7,0	6,4	7,1	vysokoškolské
							Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel
33,3	37,5	46,8	45,7	43,1	53,0	43,5	daného věku (%)
							Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob
							daného věku (%) ²⁾
29,2	30,2	39,5	37,6	30,2	39,5	28,7	muži
24,9	26,0	30,5	37,1	26,6	37,5	29,1	ženy
							Pracující důchodci z počtu důchodců
							daného věku (%)
17,2	14,1	13,1	16,7	13,3	13,4	13,3	muži ve věku 60–64 let
7,7	6,3	5,4	7,8	5,8	6,0	5,5	muži ve věku 65 a více let
14,0	11,5	9,6	13,5	10,5	11,0	10,2	ženy ve věku 60–64 let
3,5	2,6	2,2	3,1	2,3	2,3	2,3	ženy ve věku 65 a více let
							DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011
							Postavení mužů ve věku 65 a více let
							v domácnosti (%):
69,4	69,2	68,8	67,7	69,6	68,4	68,3	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
2,6	2,7	3,1	3,2	2,6	3,2	2,7	další osoba v domácnosti
2,5	2,3	2,5	2,7	2,4	2,8	2,3	osamělý rodič
18,1	17,8	16,5	16,7	17,1	15,8	18,3	domácnost jednotlivce
1,8	2,3	2,2	1,5	2,2	2,5	2,1	osoba v zařízení
5,6	5,6	7,0	8,2	6,2	7,3	6,3	ostatní
							Postavení žen ve věku 65 a více let
							v domácnosti (%):
36,4	36,1	36,2	34,0	35,2	33,7	33,5	osoba v sezdáném nebo nesezdáném páru
6,3	7,0	8,1	9,1	6,9	9,1	7,1	další osoba v domácnosti
7,3	7,5	8,2	9,2	8,1	9,2	8,0	osamělý rodič
40,6	39,6	37,8	36,1	39,7	37,0	40,6	domácnost jednotlivce
3,7	4,4	3,6	3,2	3,9	4,4	3,8	osoba v zařízení
5,7	5,5	6,1	8,4	6,2	6,6	7,0	ostatní

1) Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

2) Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, ti. v obci faktického bydliště matky v době narození této osob

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

2. pokračování

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu úplných rodin (%):	21,4	23,5	19,8	21,2	22,2	21,4	19,9	20,4
v čele pracující důchodce	1,8	3,9	1,9	1,5	1,9	1,7	1,4	1,9
v čele nepracující důchodce	18,8	18,4	17,2	19,0	19,5	18,7	17,6	17,7
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu neúplných rodin (%):	16,8	16,8	16,6	16,4	16,8	13,4	11,8	13,8
v čele pracující důchodce	0,7	1,6	0,8	0,6	0,7	0,6	0,4	0,6
v čele nepracující důchodce	15,6	14,5	15,4	15,4	15,6	12,3	11,0	12,8
Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%):	36,0	29,4	35,8	37,8	36,6	32,5	32,6	35,9
domácnost pracujícího důchodce	1,6	2,7	1,6	1,3	1,5	1,6	1,2	1,5
domácnost nepracujícího důchodce	33,4	25,7	33,1	35,5	34,1	29,5	30,3	33,4
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011								
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let								
muži	122 922	16 755	14 340	8 014	7 323	3 774	9 798	5 401
v tom (%):								
samostatně v bytě	89,4	91,9	86,4	90,0	89,3	87,4	89,6	89,1
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	9,2	7,3	11,0	8,2	8,6	10,3	9,2	9,0
ženy	1,4	0,8	2,6	1,8	2,2	2,3	1,2	1,9
ženy	388 587	49 720	42 497	23 812	21 745	10 957	30 208	16 440
v tom (%):								
samostatně v bytě	92,7	94,0	90,6	93,4	93,0	93,3	93,9	93,2
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,9	5,6	8,6	6,0	6,4	6,1	5,8	6,2
ženy	0,5	0,4	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,6
Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65 a více let v m ² :								
úplná rodina	58,1	53,5	62,5	59,9	59,1	55,9	56,1	57,2
neúplná rodina	63,8	59,5	68,1	65,3	64,3	61,6	62,5	64,2
domácnost jednotlivce	64,2	59,1	68,6	66,5	64,3	63,3	62,0	64,0
domácnost jednotlivce	51,6	47,5	55,7	53,8	53,1	49,6	49,9	50,0
Podíl hospodařících domácností seniorů ¹⁾ bydlící v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%):								
úplné rodiny	4,1	3,0	5,0	3,8	4,1	4,0	4,4	5,4
neúplné rodiny	2,1	1,5	2,4	1,8	2,1	2,3	2,6	2,9
domácnosti jednotlivců	5,1	2,9	6,0	4,9	5,7	5,1	5,9	8,6
domácnosti jednotlivců	5,7	4,2	7,3	5,5	5,7	5,2	5,8	7,0
EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ (Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	6,3	9,0	7,0	6,2	6,7	7,8	5,7	5,6
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	61,7	61,9	60,5	62,5	64,0	61,1	59,2	61,6
Míra ekonomické aktivity								
muži ve věku 60–64 let	47,7	58,6	56,6	48,5	50,9	51,0	43,7	44,4
muži ve věku 65 a více let	7,1	13,2	8,3	5,1	7,6	10,6	6,1	6,7
ženy ve věku 60–64 let	20,4	42,3	21,0	16,3	22,2	26,8	16,9	8,9
ženy ve věku 65 a více let	3,5	4,6	4,2	4,2	3,0	4,4	2,1	3,9

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácností prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
22,7	21,5	21,6	21,9	21,7	21,4	20,8	Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu úplných rodin (%):
1,8	1,4	1,3	1,8	1,3	1,4	1,2	v čele pracující důchodce
20,0	19,3	19,8	19,3	19,6	19,3	18,8	v čele nepracující důchodce
17,2	17,5	20,9	20,0	17,6	21,8	15,7	Podíl domácností s osobou v čele ve věku 65 a více let na počtu neúplných rodin (%):
0,7	0,6	0,5	0,7	0,5	0,6	0,4	v čele pracující důchodce
15,9	16,5	20,0	18,9	16,7	20,7	14,9	v čele nepracující důchodce
40,1	40,3	42,5	36,9	39,6	41,7	36,8	Podíl domácností s osobou ve věku 65 a více let na počtu domácností jednotlivců (%):
1,6	1,3	1,2	1,5	1,1	1,2	1,0	domácnost pracujícího důchodce
37,3	38,2	40,5	34,5	37,6	39,7	34,8	domácnost nepracujícího důchodce
							BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011
							Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let
6 788	5 978	5 581	12 542	6 932	5 982	13 714	muži
							v tom (%):
89,9	90,5	91,0	88,5	89,5	89,3	89,6	samostatně v bytě
8,8	8,8	8,3	10,5	9,3	9,6	9,6	v bytě spolu s další domácností
1,3	0,7	0,7	1,0	1,2	1,1	0,8	mimo byty (bez zařízení)
22 135	19 322	18 498	40 985	24 240	21 708	46 320	ženy
							v tom (%):
93,4	93,2	93,4	91,3	92,7	91,3	92,2	samostatně v bytě
6,2	6,5	6,3	8,3	6,9	8,3	7,5	v bytě spolu s další domácností
0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	mimo byty (bez zařízení)
							Průměrná obytná plocha bytu obývaného domácností v čele s osobou ve věku 65 a více let v m ² :
58,4	58,5	60,2	58,9	58,4	58,5	55,9	úplná rodina
64,0	64,0	65,4	65,0	63,9	64,1	61,5	neúplná rodina
65,2	64,5	66,4	64,2	63,8	65,1	61,4	domácnost jednotlivce
51,8	52,1	53,6	51,7	52,1	51,3	49,7	
							Podíl hospodařících domácností seniorů ¹⁾ bydlících v bytech se sníženou kvalitou (ze zjištěných hodnot) (%):
4,5	4,3	3,9	4,0	3,7	4,5	3,7	úplné rodiny
2,3	2,2	1,9	2,1	2,0	2,2	1,9	neúplné rodiny
5,4	5,3	4,9	5,2	4,9	6,2	4,7	domácnosti jednotlivců
6,3	6,1	5,8	5,7	5,0	6,4	5,0	
							EKONOMICKÁ AKTIVITA SENIORŮ (Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 60 a více let (%)
							z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)
5,8	6,2	5,2	6,5	4,3	4,9	5,2	z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let
64,8	63,8	61,9	62,1	61,7	63,3	60,0	Míra ekonomické aktivity
36,9	51,9	42,6	49,7	38,6	38,6	41,7	muži ve věku 60–64 let
6,5	6,1	5,0	7,6	3,3	3,8	4,5	muži ve věku 65 a více let
20,3	19,2	14,7	19,3	9,9	15,9	15,5	ženy ve věku 60–64 let
2,8	2,7	2,9	4,5	1,8	2,8	3,3	ženy ve věku 65 a více let

¹⁾ Domácnosti seniorů - hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou, jednotlivcem nebo domácnosti prarodičů s vnoučaty, ve kterých má osoba v čele věk 65 a více let

PŘÍLOHA

Mezikrajské srovnání základních ukazatelů

dokončení

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ								
Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013	214	170	214	206	205	224	242	235
z toho ve věku:								
65–69 let	330	263	343	315	301	351	384	358
70–74 let	413	318	434	395	385	413	488	452
75–79 let	510	395	552	472	476	530	591	548
80–84 let	599	476	636	555	586	641	688	688
85–89 let	684	559	748	630	646	705	770	812
90–94 let	738	648	826	672	751	762	811	934
95 a více let	712	629	796	567	779	602	701	966
Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013								
v léčebnách dlouhodobě nemocných	24,4	26,1	14,3	27,5	17,8	36,8	20,6	4,8
v hospicích	2,1	0,6	1,3	2,1	2,1	-	2,8	-
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)								
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	1 743 252	204 284	202 402	105 219	96 522	49 943	133 634	75 049
z toho předčasný důchod (%)	28,5	14,9	24,8	30,1	32,2	30,7	31,5	27,2
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	606 661	62 824	71 932	37 970	33 610	16 273	46 372	24 389
z toho předčasný důchod (%)	11,5	6,5	10,3	11,3	13,3	13,5	13,8	10,7
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)								
muži	12 259	12 905	12 388	12 028	12 153	11 948	12 223	12 088
ženy	10 050	10 992	10 112	10 048	10 018	9 833	9 884	10 066
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)								
muži	13 637	14 573	13 682	13 367	13 522	13 464	13 742	13 406
ženy	11 985	13 000	11 951	11 912	11 926	11 919	12 001	11 955
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)								
Zařízení sociální péče								
domovy pro seniory	501	25	69	39	24	15	40	18
domovy se zvláštním režimem	263	10	37	15	9	8	34	11
Místa v zařízeních								
domovy pro seniory	37 338	2 191	5 028	3 039	1 815	889	3 678	988
domovy se zvláštním režimem	14 345	529	1 789	641	741	479	1 963	416
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let								
domovy pro seniory	19,9	9,5	22,9	26,5	17,2	17,0	26,2	12,8
domovy se zvláštním režimem	7,6	2,3	8,1	5,6	7,0	9,2	14,0	5,4
SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	9,5	14,4	9,8	9,6	9,5	10,8	10,4	9,5
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	5,8	7,5	7,2	5,9	6,8	7,5	8,2	5,4
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	16,2	5,2	24,7	18,4	23,2	14,5	16,5	14,4

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							ZDRAVOTNÍ STAV SENIORŮ
192	212	230	217	215	226	218	Hospitalizovaní v nemocnicích na 1 000 obyvatel v roce 2013 z toho ve věku:
286	333	350	341	337	352	342	65–69 let
352	401	456	422	398	425	448	70–74 let
431	502	548	535	490	537	545	75–79 let
519	602	645	625	572	625	633	80–84 let
582	702	722	715	673	702	709	85–89 let
673	768	723	739	687	724	749	90–94 let
583	719	817	817	684	613	682	95 a více let
							Hospitalizovaní na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2013
24,2	12,0	31,4	13,4	42,6	46,1	34,8	v léčebnách dlouhodobě nemocných
4,1	4,4	-	3,9	. ¹⁾	2,6	1,9	v hospicích
							STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)
98 165	87 564	87 419	193 459	107 731	98 429	203 432	Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)
29,6	34,2	36,5	27,0	32,3	30,6	33,0	z toho předčasný důchod (%)
33 590	30 927	32 015	68 273	38 648	37 351	72 487	Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem
10,7	13,0	13,4	10,6	12,0	11,6	14,2	z toho předčasný důchod (%)
							Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu) (Kč)
12 012	11 930	11 875	12 073	11 831	11 990	12 790	muži
10 039	9 896	9 806	9 975	9 811	9 863	9 634	ženy
							Průměrná měsíční výše starobního důchodu (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) (Kč)
13 339	13 238	13 140	13 418	13 187	13 287	14 161	muži
11 921	11 797	11 727	11 852	11 749	11 721	11 839	ženy
							SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)
							Zařízení sociální péče
36	23	25	48	34	38	67	domovy pro seniory
11	10	15	35	13	19	36	domovy se zvláštním režimem
							Místa v zařízeních
2 363	2 122	2 199	3 028	2 544	2 681	4 773	domovy pro seniory
532	930	547	2 816	608	854	1 500	domovy se zvláštním režimem
							Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
22,6	22,8	23,7	14,2	22,0	25,0	22,4	domovy pro seniory
5,1	10,0	5,9	13,2	5,2	8,0	7,0	domovy se zvláštním režimem
							SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)
9,2	8,5	7,7	9,5	8,4	7,3	9,8	Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)
							Podíl zvolených zastupitelů ve věku
5,5	5,3	4,3	4,8	4,6	3,7	5,9	65 a více let (%)
							Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku
18,8	19,0	21,2	12,4	13,5	12,3	10,9	65 a více let (%)

¹⁾ Ke zveřejnění údajů nebyl dán souhlas

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

**Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností
Karlovarského kraje**

	Karlovarský kraj	Správní obvod ORP		
		Aš	Cheb	Karlovy Vary
OBYVATELSTVO				
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	299 293	17 653	50 155	88 592
z toho ženy (%)	50,6	50,3	50,7	51,0
z celku ve věku (%):				
0–14 let	14,9	16,7	15,7	13,8
15–64 let	67,7	67,7	67,7	67,0
65 a více let	17,5	15,6	16,6	19,2
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	52 285	2 760	8 348	16 984
z toho ženy (%)	58,1	58,0	58,5	58,3
z celku ve věku (%):				
65–69 let	37,5	38,9	38,6	36,7
70–74 let	25,6	26,6	25,3	25,0
75–79 let	17,3	15,6	16,0	17,2
80–84 let	11,4	11,3	11,1	12,1
85–89 let	5,9	5,0	6,4	6,5
90–94 let	2,0	2,1	2,4	2,3
95 a více let	0,2	0,3	0,2	0,2
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	4 239	207	750	1 525
z toho ženy (%)	71,6	74,4	74,9	68,8
Index stáří ¹⁾	117,5	93,7	106,2	138,5
Index ekonomického zatížení ²⁾	47,8	47,7	47,8	49,3
Průměrný věk (roky)	41,8	40,5	41,2	43,0
Počet zemřelých v roce 2014	3 151	170	518	966
z toho ve věku 65 a více let (%)	76,1	72,9	77,0	76,4
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):				
novotvary	24,3	24,2	30,8	21,4
nemoci oběhové soustavy	48,6	50,0	48,9	45,5
nemoci dýchací soustavy	6,6	11,3	5,8	4,3
vnější příčiny	3,9	4,0	2,5	6,2
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)				
muži	.	14,6	14,9	15,4
ženy	.	18,1	18,9	19,4
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhm 2010–2014)	-79	38	-4	-208
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011				
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	295 595	16 994	49 743	86 294
z toho ženy (%)	50,8	51,1	51,2	51,6
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	44 538	2 357	7 040	14 509
z toho ženy (%)	59,3	59,4	59,2	59,2
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):				
svobodní, svobodné	2,5	2,7	2,4	2,8
ženatí, vdané	50,4	49,0	50,4	50,7
rozvedení, rozvedené	12,3	12,9	12,5	12,2
ovdovělí, ovdovělé	34,4	35,3	34,2	33,5

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Zdroj dat:

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Správní obvod ORP				
Kraslice	Mariánské Lázně	Ostrov	Sokolov	
				OBYVATELSTVO
13 529	24 211	28 424	76 729	Počet obyvatel k 31. 12. 2014
49,1	51,7	50,3	50,3	z toho ženy (%)
				z celku ve věku (%):
15,1	13,9	15,1	15,3	0–14 let
67,5	67,0	68,6	68,3	15–64 let
17,5	19,1	16,3	16,4	65 a více let
2 362	4 636	4 631	12 564	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
57,1	58,5	58,4	57,6	z toho ženy (%)
				z celku ve věku (%):
38,4	37,7	35,2	38,3	65–69 let
27,1	25,0	24,4	26,7	70–74 let
17,5	17,1	19,0	18,3	75–79 let
9,6	11,8	13,4	10,1	80–84 let
5,5	6,0	6,2	4,9	85–89 let
1,8	2,0	1,7	1,5	90–94 let
0,2	0,2	0,2	0,1	95 a více let
176	386	371	824	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
69,9	70,7	67,1	75,8	z toho ženy (%)
115,8	138,2	107,8	107,2	Index stáří ¹⁾
48,2	49,3	45,8	46,3	Index ekonomického zatížení ²⁾
41,7	42,9	41,4	41,0	Průměrný věk (roky)
134	275	306	782	Počet zemřelých v roce 2014
77,6	80,0	73,5	75,1	z toho ve věku 65 a více let (%)
				Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):
23,1	21,4	22,7	25,4	novotvary
51,9	55,5	45,3	50,1	nemoci oběhové soustavy
9,6	6,4	8,0	8,2	nemoci dýchací soustavy
1,9	2,3	4,4	2,6	vnější příčiny
				Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)
15,4	15,4	15,6	14,5	muži
18,3	17,7	17,9	17,8	ženy
				Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)
-20	80	14	21	
				OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
13 155	23 451	29 152	76 806	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,3	52,4	48,8	49,9	z toho ženy (%)
1 969	3 931	4 043	10 689	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
57,1	60,3	60,2	59,1	z toho ženy (%)
				Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):
2,2	3,1	2,2	2,0	svobodní, svobodné
54,3	48,3	50,4	50,5	ženatí, vdané
9,8	12,0	11,4	12,9	rozvedení, rozvedené
33,6	36,5	35,8	34,5	ovdovělí, ovdovělé

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Zdroj dat:

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností

Karlovarského kraje

pokračování

	Karlovarský kraj	Správní obvod ORP		
		Aš	Cheb	Karlovy Vary
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):				
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	34,4	39,5	34,9	29,1
střední vč. vyučení (bez maturity)	32,8	33,4	32,7	32,6
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	22,5	17,2	22,6	25,5
vysokoškolské	6,1	3,5	5,5	8,2
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	28,1	25,8	28,9	28,7
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ¹⁾				
muži	3,6	4,9	3,1	3,5
ženy	4,4	6,5	4,1	4,3
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)				
muži ve věku 60–64 let	18,8	14,0	16,5	23,4
muži ve věku 65 a více let	8,1	7,1	7,7	9,6
ženy ve věku 60–64 let	16,2	15,2	16,5	18,1
ženy ve věku 65 a více let	4,1	4,1	4,0	4,4
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011				
Domácnosti seniorů celkem	29 369	1 477	4 441	9 658
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti				
65–74 let	8 086	452	1 281	2 490
75 a více let	3 723	182	553	1 314
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti				
65–74 let	1 304	65	213	397
75 a více let	1 223	71	207	439
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):				
osoby ve věku 60–64 let	11,1	10,2	11,0	11,0
osoby ve věku 65–69 let	8,9	7,7	8,0	9,6
osoby ve věku 70–74 let	7,8	6,6	6,4	8,2
osoby ve věku 75 a více let	15,8	13,9	13,8	17,7
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011				
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:				
bydlící samostatně v bytě	13 520	630	1 929	4 551
bydlící v bytě s další hospodařící domácností	1 053	60	179	310
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let				
muži	3 774	177	526	1 257
v tom (%):				
samostatně v bytě	87,4	83,1	86,3	89,7
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	10,3	14,1	11,8	8,0
mimo byty (bez zařízení)	2,3	2,8	1,9	2,3
ženy	10 957	522	1 609	3 660
v tom (%):				
samostatně v bytě	93,3	92,5	91,7	93,5
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,1	6,7	7,3	5,7
mimo byty (bez zařízení)	0,6	0,8	1,1	0,7

¹⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

pokračování

Správní obvod ORP				
Kraslice	Mariánské Lázně	Ostrov	Sokolov	
				Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):
38,4	31,2	35,9	40,2	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
36,1	30,3	32,3	33,2	střední vč. vyučení (bez maturity)
17,8	27,6	22,3	18,7	vč. nástavbového
4,0	7,9	5,8	3,9	vysokoškolské
26,7	33,9	26,2	25,9	Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)
				Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ¹⁾
5,0	2,1	3,5	4,1	muži
8,4	2,2	3,2	5,1	ženy
				Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)
12,6	20,6	21,8	15,9	muži ve věku 60–64 let
6,3	9,1	7,4	6,6	muži ve věku 65 a více let
10,1	19,9	16,6	13,5	ženy ve věku 60–64 let
3,4	5,3	4,5	3,4	ženy ve věku 65 a více let
				DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011
1 350	2 610	2 740	7 093	Domácnosti seniorů celkem
				Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti
412	677	680	2 094	65–74 let
155	324	403	792	75 a více let
				Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti
65	111	134	319	65–74 let
56	117	117	216	75 a více let
				Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):
14,4	12,3	9,6	11,2	osoby ve věku 60–64 let
10,0	9,6	8,0	9,0	osoby ve věku 65–69 let
8,8	8,4	7,3	8,3	osoby ve věku 70–74 let
14,0	18,0	16,3	14,4	osoby ve věku 75 a více let
				BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011
				Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:
590	1 230	1 230	3 360	bydlící samostatně v bytě
44	112	115	233	bydlící v bytě s další hospodařící domácností
				Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let
181	342	350	941	muži
				v tom (%):
86,7	86,0	80,9	88,9	samostatně v bytě
8,3	12,9	14,3	9,7	v bytě spolu s další domácností
5,0	1,2	4,9	1,4	mimo byty (bez zařízení)
467	1 008	1 018	2 673	ženy
				v tom (%):
92,7	92,9	93,0	94,4	samostatně v bytě
6,2	6,7	6,4	5,3	v bytě spolu s další domácností
1,1	0,4	0,6	0,3	mimo byty (bez zařízení)

¹⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

PŘÍLOHA

Srovnání základních ukazatelů mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Karlovarského kraje dokončení

	Karlovarský kraj	Správní obvod ORP		
		Aš	Cheb	Karlovy Vary
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)				
Zařízení sociální péče				
domovy pro seniory	15	1	4	1
domovy se zvláštním režimem	8	-	1	1
Místa v zařízeních				
domovy pro seniory	889	54	298	21
domovy se zvláštním režimem	479	-	115	105
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let				
domovy pro seniory	17,0	19,6	35,7	1,2
domovy se zvláštním režimem	9,2	x	13,8	6,2
Domy s pečovatelskou službou (2010)				
v nich byty	1 497	118	115	474
SENIŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)				
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	10,8	12,8	10,1	11,6
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	7,5	14,8	7,8	7,6
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	14,5	19,6	18,8	14,1

Zdroj dat:

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

dokončení

Správní obvod ORP				
Kraslice	Mariánské Lázně	Ostrov	Sokolov	
				SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)
				Zařízení sociální péče
-	3	3	3	domovy pro seniory
-	1	-	5	domovy se zvláštním režimem
				Místa v zařízeních
-	168	119	229	domovy pro seniory
-	25	-	234	domovy se zvláštním režimem
				Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
x	36,2	25,7	18,2	domovy pro seniory
x	5,4	x	18,6	domovy se zvláštním režimem
-	2	3	12	Domy s pečovatelskou službou (2010)
-	100	162	528	v nich byty
				SENIORŮ A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)
11,9	10,2	8,9	10,7	Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)
5,1	3,6	8,6	7,8	Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)
8,9	6,8	22,2	14,1	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)

Zdroj dat:

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Dlouhodobý vývoj Karlovarského kraje - obyvatelstvo a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBYVATELSTVO¹⁾							
Počet obyvatel k 31. 12.	303 714	304 220	304 249	304 588	304 274	304 602	307 449
z toho ženy (%)	51,0	51,1	51,0	51,1	51,0	51,0	50,9
z celku ve věku (%):							
0–14 let	16,5	16,3	15,9	15,6	15,2	14,9	14,7
15–64 let	71,5	71,5	71,8	71,8	71,9	72,0	72,0
65 a více let	12,0	12,2	12,3	12,6	12,9	13,2	13,3
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	36 440	36 973	37 507	38 286	39 238	40 065	41 038
z toho ženy (%)	60,6	60,7	60,6	60,6	60,4	60,4	60,0
v tom ve věku:							
65–69 let	12 128	12 079	12 303	12 631	13 168	13 629	14 132
70–74 let	10 612	10 622	10 513	10 478	10 403	10 319	10 351
75–79 let	8 142	8 070	7 985	8 002	8 117	8 236	8 306
80–84 let	3 596	4 312	4 900	5 224	5 360	5 433	5 432
85–89 let	1 481	1 354	1 227	1 325	1 587	1 872	2 260
90–94 let	444	484	505	540	510	470	447
95 a více let	37	52	74	86	93	106	110
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	1 962	1 890	1 806	1 951	2 190	2 448	2 817
z toho ženy (%)	72,3	72,8	71,7	72,6	72,4	72,1	72,1
Index stáří ²⁾	72,7	74,4	77,5	80,7	84,9	88,4	90,9
Index ekonomického zatížení ³⁾	39,9	39,8	39,4	39,2	39,0	38,9	39,0
Průměrný věk k 31. 12. (roky)	38,0	38,3	38,5	38,8	39,1	39,4	39,6
muži	36,6	36,8	37,1	37,4	37,7	38,0	38,2
ženy	39,4	39,6	39,9	40,2	40,5	40,8	41,0
Počet zemřelých	3 127	2 851	3 095	3 020	2 983	2 976	2 920
z toho ve věku 65 a více let	2 217	2 007	2 175	2 149	2 120	2 114	2 065
Podíl zemřelých osob ve věku 65 a více let (%)	70,9	70,4	70,3	71,2	71,1	71,0	70,7
muži	63,7	62,1	61,1	62,4	62,8	62,3	61,1
ženy	78,8	79,2	79,6	80,8	79,8	80,6	80,7
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:							
novotvary	543	564	591	581	506	508	526
nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	20	40	81	38	33	44	139
nemoci nervové soustavy	38	44	39	57	38	40	18
nemoci oběhové soustavy	1 212	999	1 052	1 117	1 210	1 207	1 060
nemoci dýchací soustavy	152	144	167	139	146	101	142
nemoci trávicí soustavy	107	81	86	93	64	70	58
vnější příčiny	70	64	79	62	52	57	47
Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let	125	152	132	162	134	135	178
Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let	172	174	148	166	192	207	187
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let	-47	-22	-16	-4	-58	-72	-9
Vnitrokrájské stěhování osob ve věku 65 a více let	225	243	236	241	300	246	285
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	12,6	13,1	13,7	13,6	13,7	14,0	14,5
ženy	16,3	16,6	16,7	16,8	17,0	17,2	17,4
Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období) ⁴⁾							
muži	7,3	7,9	8,5	8,2	8,3	8,3	8,6
ženy	9,5	9,8	10,0	10,0	9,8	10,0	10,2
EKONOMICKÁ AKTIVITA							
(Výběrové šetření pracovních sil)							
Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)							
muži ve věku 60–64 let	25,3	27,6	27,3	29,6	36,0	38,5	43,5
muži ve věku 65 a více let	5,9	4,8	4,7	4,6	6,1	6,5	7,5
ženy ve věku 60–64 let	13,4	12,9	13,0	14,7	15,7	14,6	14,7
ženy ve věku 65 a více let	5,2

¹⁾ Data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky

²⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

³⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

⁴⁾ Pro výpočet naděje dožití je používán průměr za dvouletá období, je uveden ve sloupci druhého z roků, ze kterých je vypočten

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
							OBYVATELSTVO¹⁾
308 403	307 636	307 444	303 165	301 726	300 309	299 293	Počet obyvatel k 31. 12.
50,9	50,9	50,9	50,7	50,7	50,7	50,6	z toho ženy (%)
							z celku ve věku (%):
14,6	14,6	14,7	14,7	14,8	14,8	14,9	0–14 let
71,8	71,3	70,9	70,1	69,2	68,4	67,7	15–64 let
13,7	14,1	14,4	15,2	16,0	16,8	17,5	65 a více let
42 119	43 228	44 261	46 155	48 400	50 442	52 285	Počet obyvatel ve věku 65 a více let
60,0	59,8	59,6	59,1	58,8	58,4	58,1	z toho ženy (%)
							v tom ve věku:
14 654	15 050	15 138	16 212	17 674	18 821	19 631	65–69 let
10 648	10 996	11 544	12 105	12 541	13 018	13 389	70–74 let
8 309	8 347	8 359	8 360	8 430	8 708	9 064	75–79 let
5 401	5 457	5 616	5 764	5 932	5 833	5 962	80–84 let
2 593	2 762	2 887	2 900	2 911	3 033	3 082	85–89 let
397	485	575	703	821	949	1 058	90–94 let
117	131	142	111	91	80	99	95 a více let
3 107	3 378	3 604	3 714	3 823	4 062	4 239	Počet obyvatel ve věku 85 a více let
72,6	73,1	73,7	73,7	73,5	73,2	71,6	z toho ženy (%)
93,7	96,3	98,1	103,4	108,7	113,4	117,5	Index stárí ²⁾
39,3	40,2	41,0	42,7	44,5	46,2	47,8	Index ekonomického zatížení ³⁾
39,8	40,1	40,4	40,9	41,2	41,5	41,8	Průměrný věk k 31. 12. (roky)
38,4	38,7	38,9	39,5	39,8	40,1	40,5	muži
41,2	41,5	41,8	42,2	42,5	42,8	43,2	ženy
3 023	3 150	3 097	3 080	3 072	3 186	3 151	Počet zemědělců
2 179	2 263	2 193	2 243	2 285	2 401	2 397	z toho ve věku 65 a více let
72,1	71,8	70,8	72,8	74,4	75,4	76,1	Podíl zemědělců ve věku 65 a více let (%)
63,6	62,9	62,2	64,5	66,5	67,2	68,2	muži
81,5	81,6	80,1	81,5	82,4	84,1	84,4	ženy
							Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti:
598	571	549	552	593	577	582	novotvary
38	25	34	68	54	109	105	nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek
20	26	13	72	70	66	64	nemoci nervové soustavy
1 171	1 242	1 165	1 156	1 210	1 201	1 165	nemoci oběhové soustavy
143	160	162	139	102	162	159	nemoci dýchací soustavy
71	78	87	63	55	76	75	nemoci trávicí soustavy
55	78	85	74	69	64	93	vnější příčiny
197	171	169	155	195	197	179	Přistěhovalí do kraje ve věku 65 a více let
197	163	160	183	223	222	186	Vystěhovalí z kraje ve věku 65 a více let
							Přírůstek (úbytek) stěhováním osob
-	8	9	-28	-28	-25	-7	ve věku 65 a více let
							Vnitrokrajské stěhování osob
247	232	313	293	309	319	308	ve věku 65 a více let
							Naděje dožití ve věku 65 let (dvouletá období ⁴⁾)
14,5	14,3	14,6	14,9	15,1	15,1	15,2	muži
17,5	17,7	18,1	18,2	18,4	18,5	18,6	ženy
							Naděje dožití ve věku 75 let (dvouletá období ⁴⁾)
8,7	8,8	8,8	8,7	8,9	8,9	9,2	muži
10,2	10,4	10,9	10,9	11,1	11,3	11,3	ženy
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)
38,0	39,5	37,6	40,1	39,9	42,6	46,7	muži ve věku 60–64 let
7,2	8,0	8,5	8,4	7,7	6,7	7,9	muži ve věku 65 a více let
15,7	18,6	20,2	18,7	17,9	18,3	22,1	ženy ve věku 60–64 let
3,4	4,0	4,6	4,0	3,6	4,1	4,7	ženy ve věku 65 a více let

¹⁾ Data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky

²⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

³⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

⁴⁾ Pro výpočet naděje dožití je používán průměr za dvouletá období, je uveden ve sloupci druhého z roků, ze kterých je vypočten

Dlouhodobý vývoj Karlovarského kraje - sociální péče a zdravotnictví

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SOCIÁLNÍ PÉČE										
Starobní důchody (prosinec)¹⁾										
Příjemci starobního důchodu bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	39 826	40 886	41 968	43 086	44 483	47 189	49 846	49 671	49 549	49 943
z toho předčasný důchod (%)	19,9	21,0	22,2	23,3	25,0	25,1	28,4	29,2	30,1	30,7
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	14 868	14 988	15 083	15 185	15 300	16 168	16 271	16 289	16 291	16 273
z toho předčasný důchod (%)	5,3	6,1	6,7	7,7	8,5	8,9	10,2	11,4	12,5	13,5
Průměrná měsíční výše starobního důchodu bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	8 603	9 074	9 669	10 572	11 003	11 051	11 479	11 693	11 863	11 948
ženy	6 927	7 319	7 812	8 645	8 973	9 028	9 401	9 585	9 746	9 833
Průměrná měsíční výše starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem (Kč)										
muži	9 604	10 183	10 873	11 793	12 273	12 319	12 881	13 124	13 330	13 464
ženy	8 550	9 067	9 701	10 581	10 980	11 000	11 452	11 660	11 833	11 919
Domovy pro seniory²⁾										
počet zařízení	.	.	12	13	16	16	15	14	15	15
počet lůžek	.	.	879	905	1 004	963	827	816	880	889
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	21,4	21,5	23,2	21,8	17,9	16,9	17,4	17,0
Domovy se zvláštním režimem²⁾										
počet zařízení	.	.	.	4	6	6	6	6	7	8
počet lůžek	.	.	.	184	244	251	247	319	343	479
lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	x	x	x	4,4	5,6	5,7	5,4	6,6	6,8	9,2
Pečovatelská služba										
uživatelé pečovatelské služby	2 787	2 686	2 049	4 494	3 611	3 426	3 381	3 321	3 133	3 097
výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	31 019	31 781	20 426	56 984	56 413	62 806	67 261	65 421	65 515	71 223
ZDRAVOTNICTVÍ										
Léčebny dlouhodobě nemocných										
počet zařízení	4	4	4	5	5	5	5	5	5	.
počet lůžek	393	393	393	453	453	433	433	433	455	.
počet hospitalizovaných	895	878	999	1 204	1 392	1 432	1 542	1 675	1 855	.
hospitalizovaní na 10 000 obyvatel	29,4	28,8	32,5	39,0	45,2	46,6	50,9	55,5	61,8	.

¹⁾ Od roku 2010 převedení invalidní důchodci ve věku 65 a více let mezi starobní důchodce

²⁾ Od roku 2008 jsou zařízení i místa v nich členěna podle druhu poskytované sociální služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb

Zdroj dat:

Důchody - Česká správa sociálního zabezpečení

Zařízení sociální péče - Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdravotnictví - Ústav zdravotnických informací a statistiky

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Karlovarského kraje

	Karlovarský kraj	v tom okresy		
		Cheb	Karlovy Vary	Sokolov
OBVATELSTVO				
Počet obyvatel k 31. 12. 2014	299 293	92 019	117 016	90 258
z toho ženy (%)	50,6	50,9	50,8	50,1
z celku ve věku (%):				
0–14 let	14,9	15,4	14,2	15,2
15–64 let	67,7	67,5	67,4	68,2
65 a více let	17,5	17,1	18,5	16,5
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	52 285	15 744	21 615	14 926
z toho ženy (%)	58,1	58,4	58,3	57,5
z celku ve věku (%):				
65–69 let	37,5	38,4	36,4	38,3
70–74 let	25,6	25,5	24,9	26,8
75–79 let	17,3	16,3	17,5	18,2
80–84 let	11,4	11,3	12,4	10,0
85–89 let	5,9	6,0	6,4	5,0
90–94 let	2,0	2,3	2,2	1,6
95 a více let	0,2	0,2	0,2	0,1
Počet obyvatel ve věku 85 a více let	4 239	1 343	1 896	1 000
z toho ženy (%)	71,6	73,6	68,5	74,8
Index stáří ¹⁾	117,5	111,2	130,5	108,5
Index ekonomického zatížení ²⁾	47,8	48,2	48,4	46,6
Průměrný věk (roky)	41,8	41,5	42,6	41,1
Počet zemřelých v roce 2014	3 151	963	1 272	916
z toho ve věku 65 a více let (%)	76,1	77,2	75,7	75,4
Zemřelí ve věku 65 a více let podle vybrané příčiny smrti (2014) (%):				
novotvary	24,3	26,9	21,7	25,0
nemoci oběhové soustavy	48,6	51,0	45,5	50,4
nemoci dýchací soustavy	6,6	6,9	5,2	8,4
vnější příčiny	3,9	2,7	5,8	2,5
Naděje dožití osob ve věku 65 let (2010–2014)				
muži	.	15,0	15,4	14,6
ženy	.	18,3	19,0	17,9
Přírůstek (úbytek) stěhováním osob ve věku 65 a více let (úhrn 2010–2014)	-79	114	-194	1
OBVATELSTVO podle SLDB 2011				
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	295 595	90 188	115 446	89 961
z toho ženy (%)	50,8	51,5	50,9	50,0
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	44 538	13 328	18 552	12 658
z toho ženy (%)	59,3	59,6	59,4	58,8
Rodinný stav osob ve věku 65 a více let (%):				
svobodní, svobodné	2,5	2,7	2,6	2,0
ženatí, vdané	50,4	49,5	50,6	51,1
rozvedení, rozvedené	12,3	12,4	12,0	12,4
ovdovělí, ovdovělé	34,4	35,1	34,0	34,4
Nejvyšší ukončené vzdělání osob ve věku 65 a více let (%):				
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	34,4	34,6	30,6	39,9
střední vč. vyučení (bez maturity)	32,8	32,2	32,6	33,7
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	22,5	23,1	24,8	18,5
vysokoškolské	6,1	5,9	7,7	4,0

¹⁾ Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

²⁾ Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Karlovarského kraje

pokračování

	Karlovarský kraj	v tom okresy		
		Cheb	Karlovy Vary	Sokolov
Věřící ve věku 65 a více let z obyvatel daného věku (%)	28,1	29,8	28,2	26,0
Rodáci ve věku 65 a více let z počtu osob daného věku (%) ¹⁾				
muži	3,6	3,2	3,5	4,2
ženy	4,4	4,0	4,0	5,6
Pracující důchodci z počtu důchodců daného věku (%)				
muži ve věku 60–64 let	18,8	17,2	23,0	15,4
muži ve věku 65 a více let	8,1	8,0	9,2	6,5
ženy ve věku 60–64 let	16,2	17,2	17,8	12,9
ženy ve věku 65 a více let	4,1	4,4	4,4	3,4
DOMÁCNOSTI SENIORŮ podle SLDB 2011				
Domácnosti seniorů celkem	29 369	8 528	12 398	8 443
Úplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti				
65–74 let	8 086	2 410	3 170	2 506
75 a více let	3 723	1 059	1 717	947
Neúplné rodiny podle věku osoby v čele domácnosti				
65–74 let	1 304	389	531	384
75 a více let	1 223	395	556	272
Podíl domácností jednotlivců daného věku na počtu domácností jednotlivců (%):				
osoby ve věku 60–64 let	11,1	11,2	10,7	11,7
osoby ve věku 65–69 let	8,9	8,4	9,2	9,1
osoby ve věku 70–74 let	7,8	7,0	8,0	8,4
osoby ve věku 75 a více let	15,8	15,0	17,4	14,4
BYDLENÍ SENIORŮ podle SLDB 2011				
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let v bytech:				
bydlící samostatně v bytě	13 520	3 789	5 781	3 950
bydlící v bytě s další hospodařící domácností	1 053	351	425	277
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let				
muži	3 774	1 045	1 607	1 122
v tom (%):				
samostatně v bytě	87,4	85,6	87,8	88,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	10,3	12,5	9,3	9,4
mimo byty (bez zařízení)	2,3	1,8	2,9	2,0
ženy	10 957	3 139	4 678	3 140
v tom (%):				
samostatně v bytě	93,3	92,2	93,4	94,1
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	6,1	7,0	5,9	5,4
mimo byty (bez zařízení)	0,6	0,8	0,7	0,4

¹⁾ Podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

Srovnání základních ukazatelů mezi okresy Karlovarského kraje

dokončení

	Karlovarský kraj	v tom okresy		
		Cheb	Karlovy Vary	Sokolov
STAROBNÍ DŮCHODY (prosinec 2014)				
Příjemci starobního důchodu (bez souběhu)	49 943	14 961	20 156	14 826
z toho předčasný důchod (%)	30,7	32,9	27,2	33,3
Příjemci starobního důchodu v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem	16 273	4 917	6 588	4 768
z toho předčasný důchod (%)	13,5	15,0	10,8	15,6
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)				
muži	11 948	11 621	11 934	12 287
ženy	9 833	9 784	9 926	9 753
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (v souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem)				
muži	13 464	13 043	13 421	13 893
ženy	11 919	11 833	11 944	11 975
SOCIÁLNÍ PÉČE (31. 12. 2014)				
Zařízení sociální péče				
domovy pro seniory	15	8	4	3
domovy se zvláštním režimem	8	2	1	5
Místa v zařízeních				
domovy pro seniory	889	520	140	229
domovy se zvláštním režimem	479	140	105	234
Místa na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let				
domovy pro seniory	17,0	33,0	6,5	15,3
domovy se zvláštním režimem	9,2	8,9	4,9	15,7
Domy s pečovatelskou službou (2010)	37	6	19	12
v nich byty	1 497	333	636	528
SENIŘI A VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (2014)				
Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)	10,8	10,6	10,9	10,9
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let (%)	7,5	7,4	7,8	7,3
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let (%)	14,5	14,6	15,9	13,0

Obyvatelstvo Karlovarského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2005 a 2014

	Stav k 31. 12.	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
					65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 a více
Celkem											
Karlovarský kraj	2005	304 274	39 238	12,9	13 168	10 403	8 117	5 360	1 587	510	93
	2014	299 293	52 285	17,5	19 631	13 389	9 064	5 962	3 082	1 058	99
v tom okres:											
Cheb	2005	93 112	11 608	12,5	3 750	3 063	2 458	1 633	506	175	23
	2014	92 019	15 744	17,1	6 046	4 010	2 561	1 784	952	355	36
Karlovy Vary	2005	117 783	16 802	14,3	5 280	4 493	3 632	2 409	732	208	48
	2014	117 016	21 615	18,5	7 868	5 380	3 793	2 678	1 386	469	41
Sokolov	2005	93 379	10 828	11,6	4 138	2 847	2 027	1 318	349	127	22
	2014	90 258	14 926	16,5	5 717	3 999	2 710	1 500	744	234	22
Muži											
Karlovarský kraj	2005	148 999	15 521	10,4	5 756	4 487	3 018	1 656	447	137	20
	2014	147 767	21 899	14,8	9 070	5 789	3 581	2 255	915	261	28
v tom okres:											
Cheb	2005	45 487	4 508	9,9	1 651	1 286	892	484	142	47	6
	2014	45 193	6 546	14,5	2 783	1 730	998	681	257	84	13
Karlovy Vary	2005	57 277	6 632	11,6	2 226	1 934	1 378	795	225	63	11
	2014	57 575	9 010	15,6	3 608	2 320	1 475	1 009	452	133	13
Sokolov	2005	46 235	4 381	9,5	1 879	1 267	748	377	80	27	3
	2014	44 999	6 343	14,1	2 679	1 739	1 108	565	206	44	2
Ženy											
Karlovarský kraj	2005	155 275	23 717	15,3	7 412	5 916	5 099	3 704	1 140	373	73
	2014	151 526	30 386	20,1	10 561	7 600	5 483	3 707	2 167	797	71
v tom okres:											
Cheb	2005	47 625	7 100	14,9	2 099	1 777	1 566	1 149	364	128	17
	2014	46 826	9 198	19,6	3 263	2 280	1 563	1 103	695	271	23
Karlovy Vary	2005	60 506	10 170	16,8	3 054	2 559	2 254	1 614	507	145	37
	2014	59 441	12 605	21,2	4 260	3 060	2 318	1 669	934	336	28
Sokolov	2005	47 144	6 447	13,7	2 259	1 580	1 279	941	269	100	19
	2014	45 259	8 583	19,0	3 038	2 260	1 602	935	538	190	20

Zemřelí muži podle vybraných příčin smrti^{*)} v Karlovarském kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelí muži	1 621	1 106	68,2	249	235	212	205	135	67	3
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	26	18	69,2	6	3	1	3	4	1	-
II. Novotvary (C00–D48)	439	287	65,4	80	75	59	46	22	5	-
zhoubné novotvary (C00–C97)	432	282	65,3	79	73	59	44	22	5	-
zhoubný novotvar žaludku (C16)	21	12	57,1	3	1	3	2	1	2	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	41	34	82,9	4	7	12	7	3	1	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	17	10	58,8	1	5	1	1	2	-	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	21	16	76,2	5	5	5	-	1	-	-
zhoubný novotvar průdušky a plic (C34)	140	79	56,4	32	21	12	9	4	1	-
zhoubný novotvar předstojné žlázy - prostaty (C61)	37	29	78,4	7	8	5	7	1	1	-
zhoubný novotvar mízní, krvetvorné a příbuzné tkáně (C81–C96)	30	21	70,0	2	7	5	3	4	-	-
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	5	3	60,0	-	-	1	1	-	1	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	57	44	77,2	6	11	8	8	7	4	-
diabetes mellitus (E10–E14)	42	35	83,3	5	10	6	6	5	3	-
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	18	17	94,4	1	3	1	4	6	2	-
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	35	24	68,6	3	5	8	3	4	-	1
Alzheimerova nemoc (G30)	11	11	100,0	1	2	3	2	2	-	1
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	693	524	75,6	107	87	107	104	73	44	2
postižení srdce při hypertenzi (I11)	25	16	64,0	1	2	3	3	4	2	1
infarkt myokardu (I21–I23)	98	66	67,3	26	6	15	8	9	2	-
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	292	236	80,8	30	40	46	59	38	22	1
selhání srdce (I50)	32	20	62,5	4	3	5	5	2	1	-
cévní nemoci mozku (I60–I69)	104	77	74,0	14	18	13	16	11	5	-
ateroskleróza (I70)	19	17	89,5	4	1	7	1	1	3	-
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	103	81	78,6	18	20	10	19	9	5	-
záněty plic (J12–J18)	23	14	60,9	2	3	-	3	3	3	-
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	73	33	45,2	7	12	4	5	3	2	-
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	1	-	x	-	-	-	-	-	-	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	3	3	100,0	-	-	-	2	1	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	14	10	71,4	-	2	4	2	2	-	-
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00–Q99)	1	1	100,0	1	-	-	-	-	-	-
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	22	12	54,5	3	5	1	-	3	-	-
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	125	49	39,2	17	12	8	8	1	3	-
dopravní nehody (V01–V99)	16	5	31,3	3	2	-	-	-	-	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	55	28	50,9	8	7	6	5	-	2	-
sebevraždy (X60–X84)	39	8	20,5	4	2	1	1	-	-	-

^{*)} podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decennální revize (MKN-10)

Zemřelé ženy podle vybraných příčin smrti^{*)} v Karlovarském kraji v roce 2014

	Celkem	z toho ve věku 65 a více let	v %	v tom ve věku						
				65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95 a více
Zemřelé ženy	1 530	1 291	84,4	141	165	194	259	305	196	31
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	26	23	88,5	2	5	1	5	7	3	-
II. Novotvary (C00–D48)	392	295	75,3	68	61	62	45	38	20	1
zhoubné novotvary (C00–C97)	377	280	74,3	66	59	57	43	37	17	1
zhoubný novotvar žaludku (C16)	21	16	76,2	3	5	5	2	-	1	-
zhoubný novotvar tlustého střeva (C18)	33	29	87,9	7	2	4	6	8	2	-
zhoubné novotvary konečníku (C20)	9	6	66,7	1	2	1	-	1	1	-
zhoubný novotvar slinivky břišní (C25)	23	13	56,5	4	3	3	1	1	1	-
zhoubný novotvar průdušky a plic (C34)	68	48	70,6	19	10	7	8	3	1	-
zhoubný novotvar prsu (C50)	53	38	71,7	11	6	7	5	3	5	1
zhoubný novotvar mízní, krvetvorné a přibuzné tkáně (C81–C96)	25	23	92,0	4	4	5	7	3	-	-
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	3	2	66,7	-	-	-	1	1	-	-
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	70	61	87,1	2	5	10	16	16	10	2
diabetes mellitus (E10–E14)	56	50	89,3	2	3	8	12	15	8	2
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	31	29	93,5	1	2	4	5	13	4	-
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	47	40	85,1	2	7	4	9	12	6	-
Alzheimerova nemoc (G30)	29	27	93,1	1	3	4	6	8	5	-
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	694	641	92,4	45	55	93	125	179	121	23
postižení srdce při hypertenzi (I11)	27	25	92,6	2	1	3	4	10	5	-
infarkt myokardu (I21–I23)	63	56	88,9	2	7	7	17	10	11	2
ostatní formy ischemické choroby srdeční (I20, I24, I25)	303	290	95,7	18	14	49	55	83	58	13
selhání srdce (I50)	29	23	79,3	2	4	2	6	4	4	1
cévní nemoci mozku (I60–I69)	106	98	92,5	11	15	9	10	28	20	5
ateroskleróza (I70)	21	21	100,0	1	1	1	5	8	5	-
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	94	78	83,0	12	13	10	19	11	12	1
záněty plic (J12–J18)	25	18	72,0	-	-	2	8	2	6	-
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	58	42	72,4	5	7	4	13	7	3	3
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	1	1	100,0	-	-	-	1	-	-	-
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	4	3	75,0	1	2	-	-	-	-	-
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	23	19	82,6	-	-	3	6	6	4	-
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00–Q99)	3	1	33,3	-	-	-	-	1	-	-
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	17	12	70,6	-	2	-	5	2	3	-
XX. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01–Y98)	66	44	66,7	3	6	3	9	12	10	1
dopravní nehody (V01–V99)	3	-	x	-	-	-	-	-	-	-
jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00–X59)	45	34	75,6	1	2	2	8	10	10	1
sebevraždy (X60–X84)	12	7	58,3	2	2	1	1	1	-	-

*) podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10)

Základní výsledky projekce obyvatelstva Karlovarského kraje

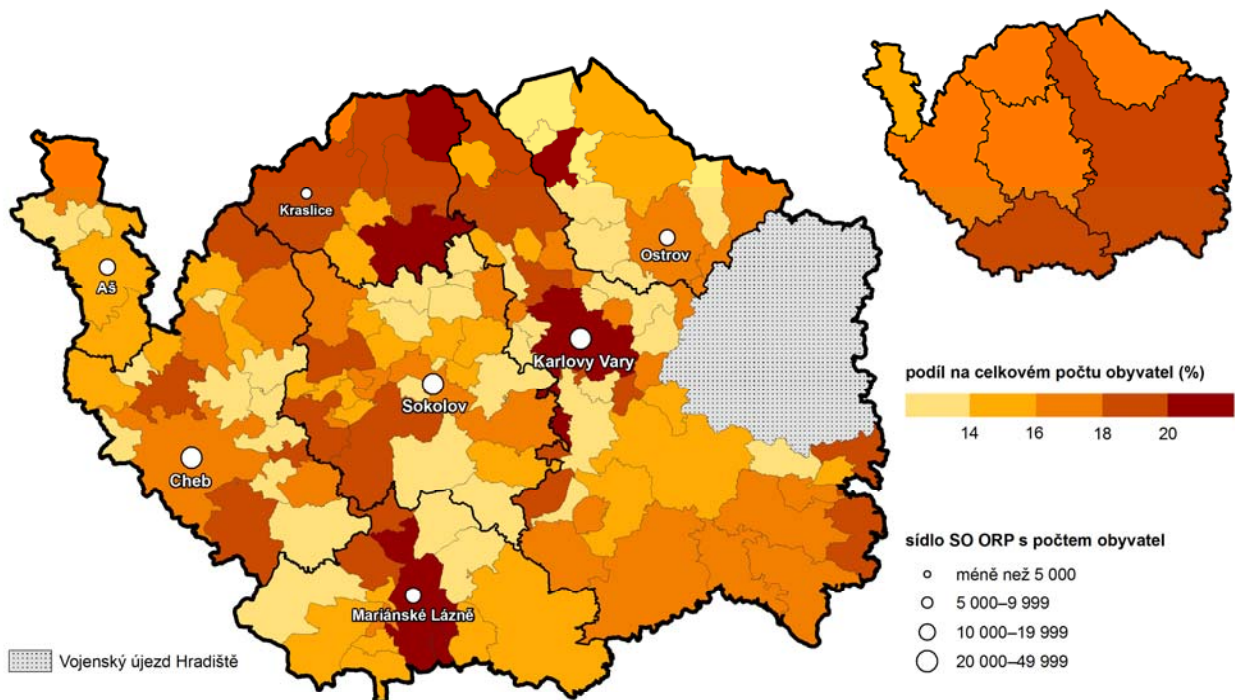
Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 (130052-14)

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)							
Celkem	292 556	285 959	279 222	272 133	264 870	257 893	251 437
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,5	13,0	12,1	11,6	11,6	11,7	11,8
15–64 let	64,7	63,8	62,9	61,6	59,2	56,7	55,7
65 a více let	20,8	23,2	25,1	26,8	29,2	31,6	32,6
Počet obyvatel ve věku 65 a více let	60 906	66 246	70 010	73 033	77 398	81 418	81 880
v tom ve věku:							
65–69 let	20 212	17 960	17 352	17 748	20 266	20 639	17 235
70–74 let	17 492	18 279	16 493	16 123	16 585	19 030	19 482
75–79 let	11 325	15 018	15 950	14 611	14 441	14 973	17 332
80–84 let	6 819	8 732	11 926	12 909	12 020	12 102	12 707
85–89 let	3 526	4 310	5 729	8 102	8 941	8 523	8 835
90 a více let	1 532	1 947	2 560	3 540	5 145	6 151	6 289
Průměrný věk (roky)	43,5	45,1	46,5	47,7	48,5	49,1	49,5
Index stáří ¹⁾	143,8	177,6	208,0	231,4	253,0	269,7	276,3
Index ekonomického zatížení ²⁾	66,4	71,5	72,7	75,2	81,9	90,1	94,1
Muži							
Celkem	144 550	141 416	138 208	134 870	131 508	128 330	125 404
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,1	13,6	12,5	12,0	12,0	12,1	12,2
15–64 let	66,9	66,2	65,2	63,9	61,6	59,2	58,1
65 a více let	18,0	20,3	22,2	24,0	26,4	28,7	29,7
Počet mužů ve věku 65 a více let	26 028	28 661	30 734	32 400	34 729	36 767	37 276
v tom ve věku:							
65–69 let	9 494	8 526	8 482	8 654	9 907	9 999	8 599
70–74 let	7 804	8 331	7 626	7 702	7 910	9 108	9 248
75–79 let	4 696	6 460	7 042	6 563	6 718	6 964	8 099
80–84 let	2 533	3 419	4 881	5 447	5 169	5 411	5 686
85–89 let	1 185	1 450	2 057	3 069	3 508	3 411	3 698
90 a více let	316	475	646	965	1 517	1 874	1 946
Ženy							
Celkem	148 006	144 543	141 014	137 263	133 362	129 563	126 033
z toho ve věku (%):							
0–14 let	13,9	12,5	11,6	11,2	11,1	11,3	11,4
15–64 let	62,5	61,5	60,6	59,2	56,9	54,2	53,2
65 a více let	23,6	26,0	27,9	29,6	32,0	34,5	35,4
Počet žen ve věku 65 a více let	34 878	37 585	39 276	40 633	42 669	44 651	44 604
v tom ve věku:							
65–69 let	10 718	9 434	8 870	9 094	10 359	10 640	8 636
70–74 let	9 688	9 948	8 867	8 421	8 675	9 922	10 234
75–79 let	6 629	8 558	8 908	8 048	7 723	8 009	9 233
80–84 let	4 286	5 313	7 045	7 462	6 851	6 691	7 021
85–89 let	2 341	2 860	3 672	5 033	5 433	5 112	5 137
90 a více let	1 216	1 472	1 914	2 575	3 628	4 277	4 343

1) Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

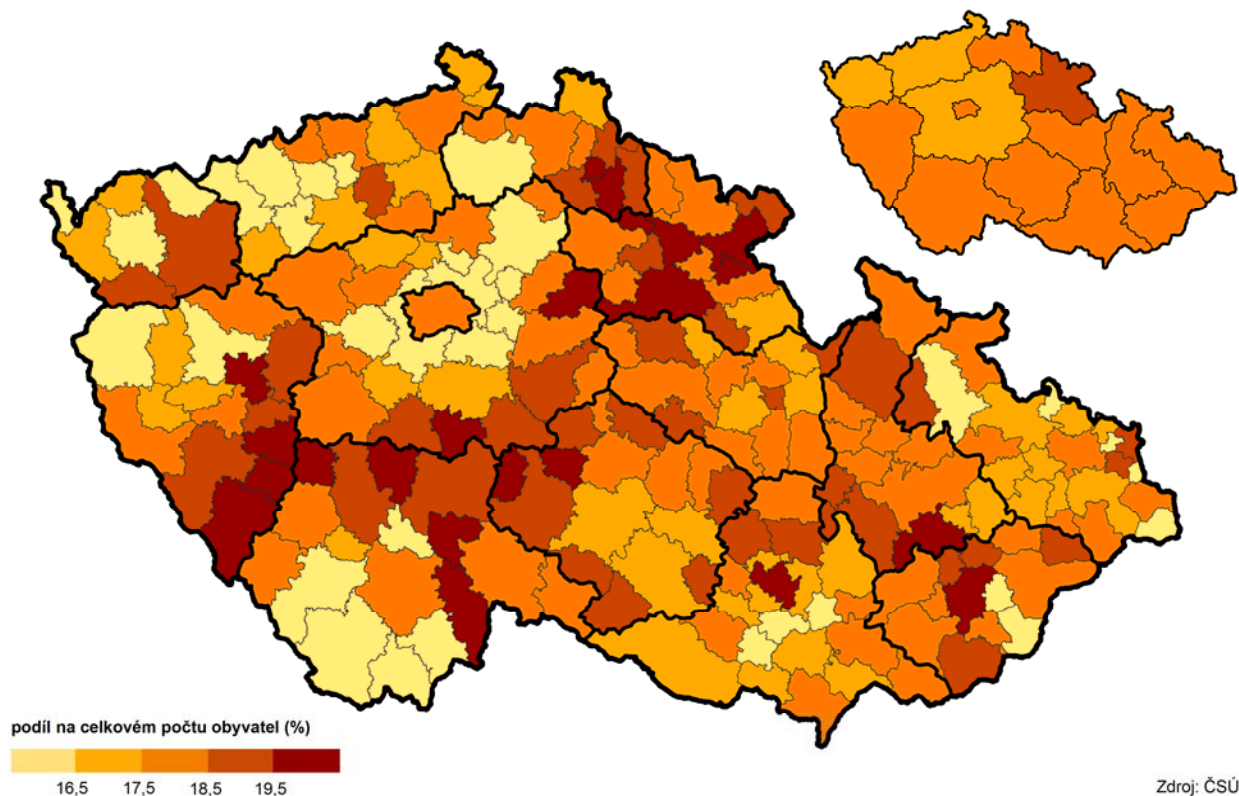
2) Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Obyvatelé ve věku 65 a více let podle obcí a SO ORP Karlovarského kraje k 31. 12. 2014

Zdroj: ČSÚ

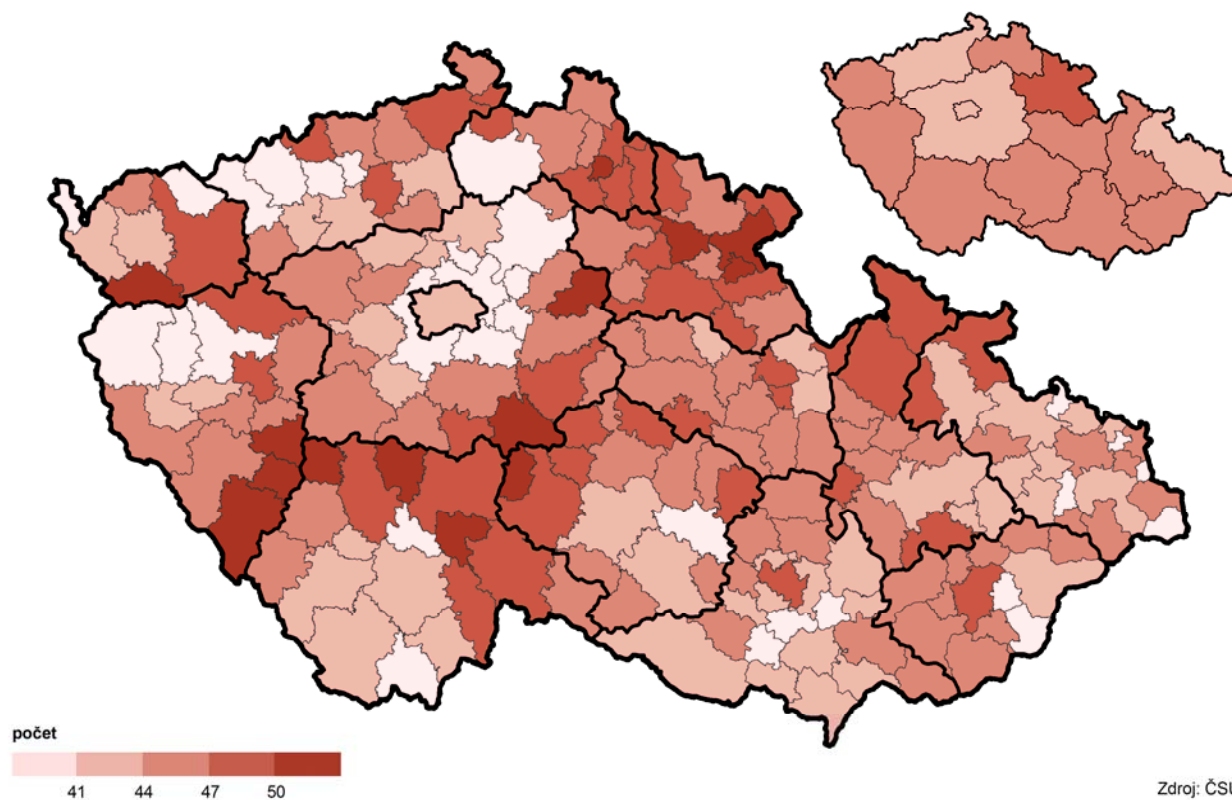
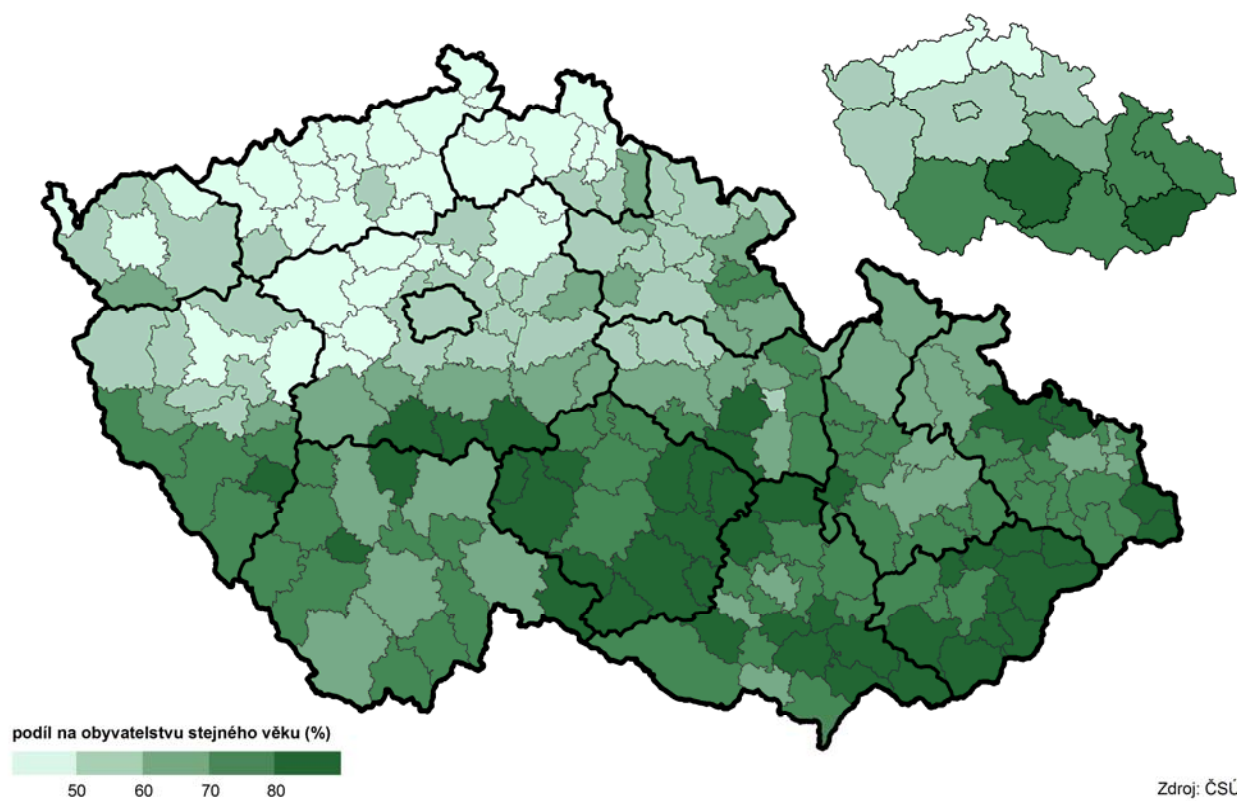
Obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

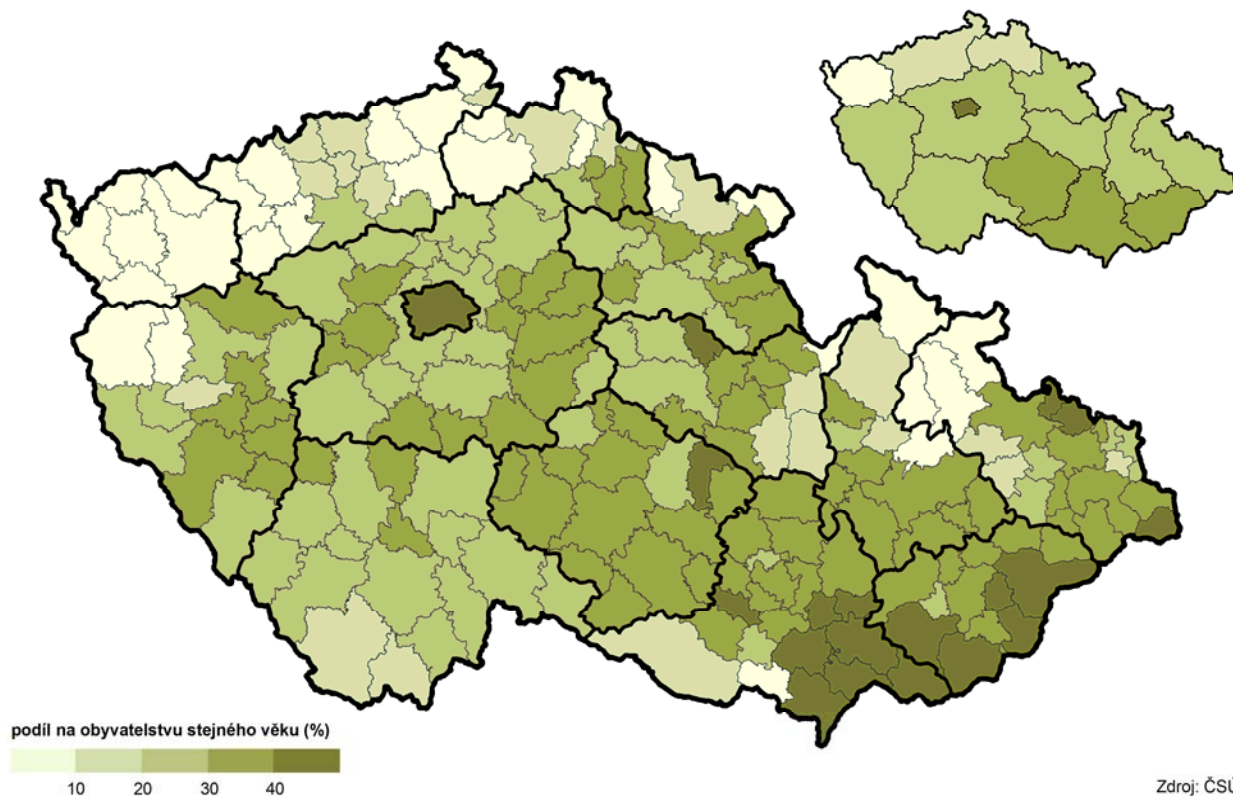
Zdroj: ČSÚ

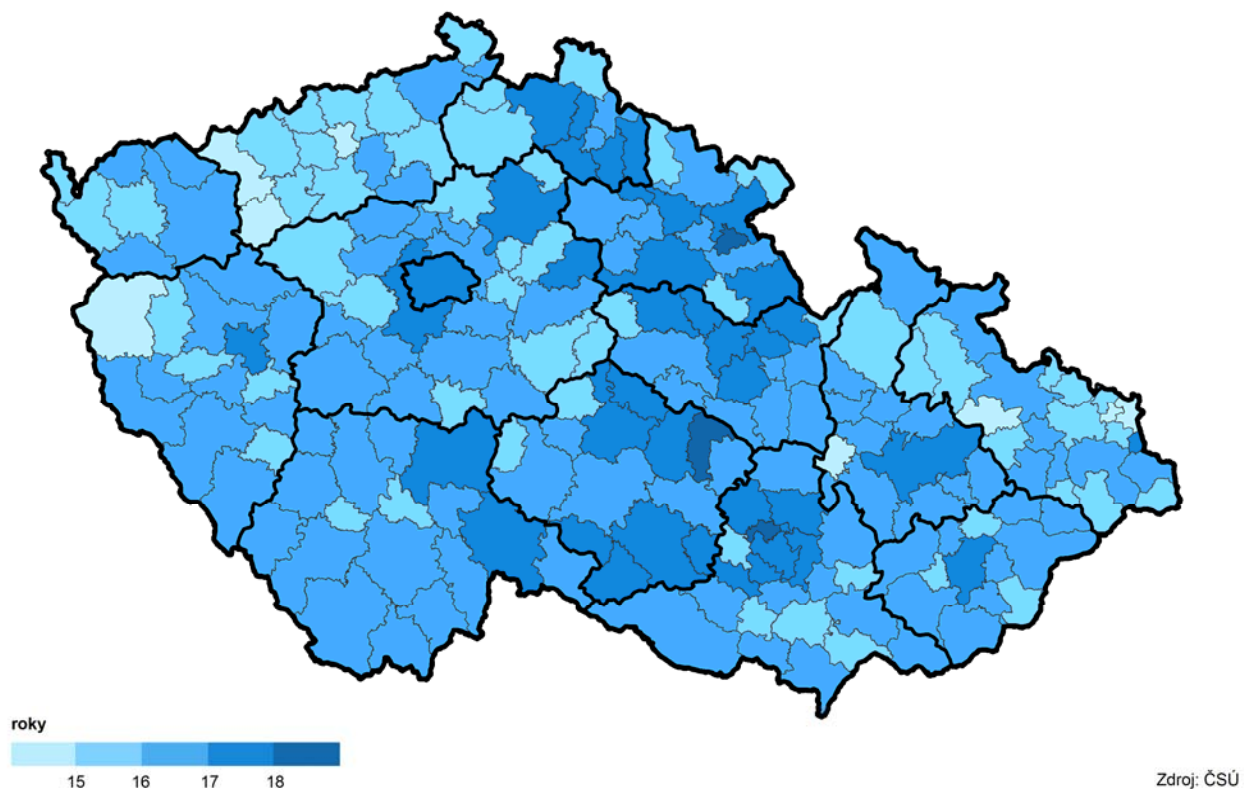
Osoby ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 20–59 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2014

Věřící obyvatelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(z osob s uvedeným vztahem k víře)

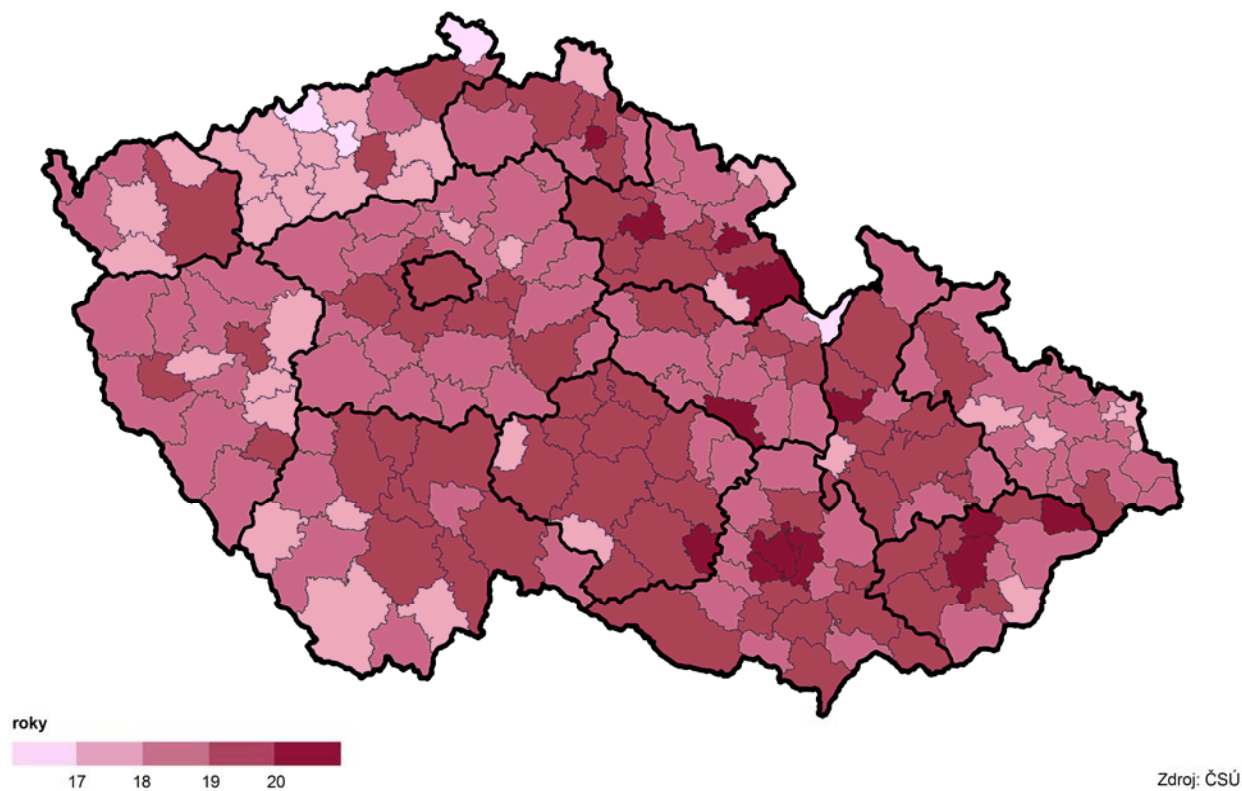
Rodáci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(ze zjištěných hodnot)

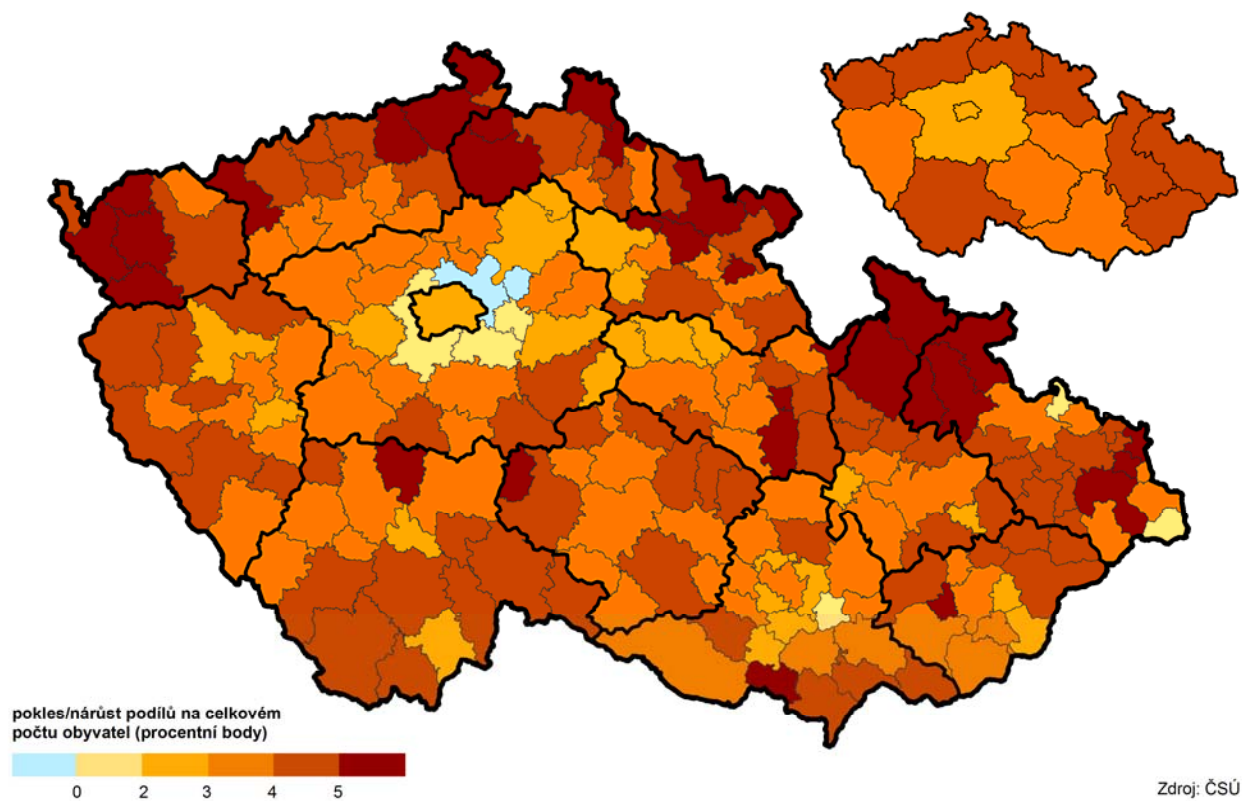
Naděje dožití mužů ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

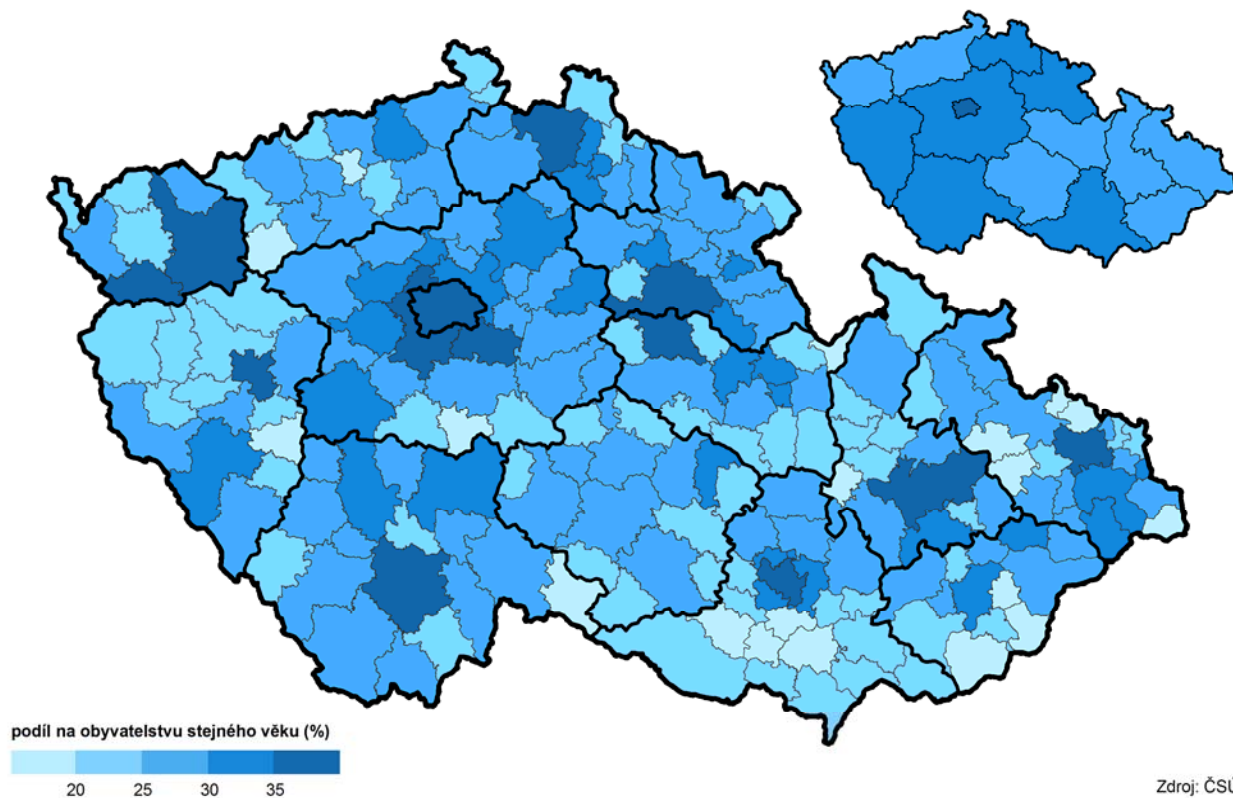
Naděje dožití žen ve věku 65 let podle SO ORP v období 2010–2014

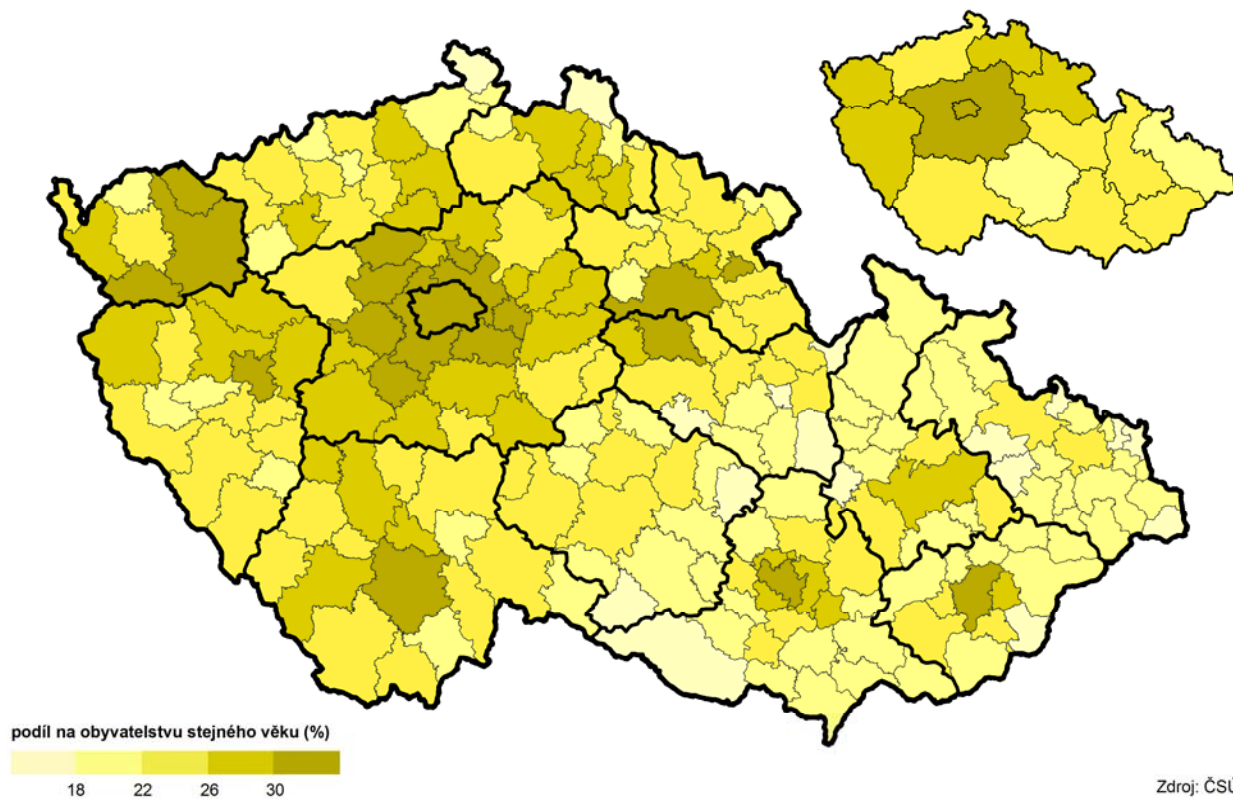
Změna podílu osob ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2004 a 31. 12. 2014

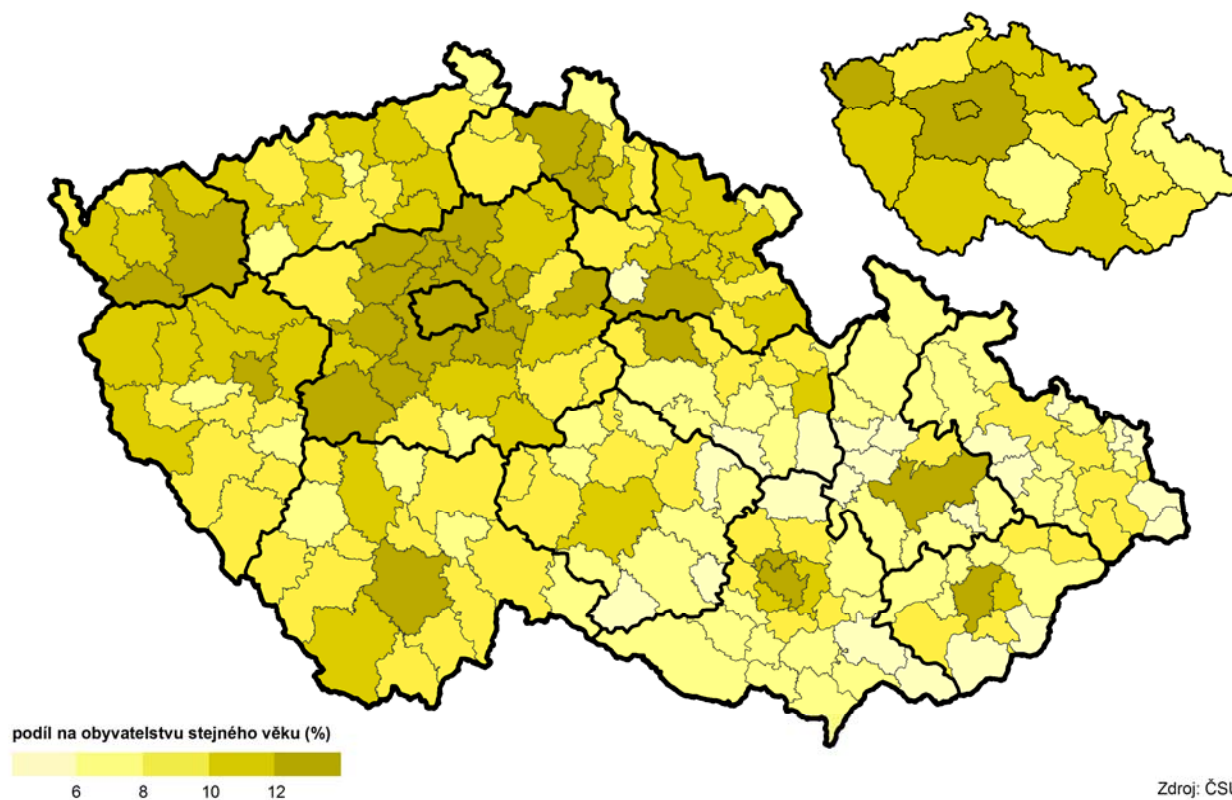
Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou a vyšším vzděláním ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

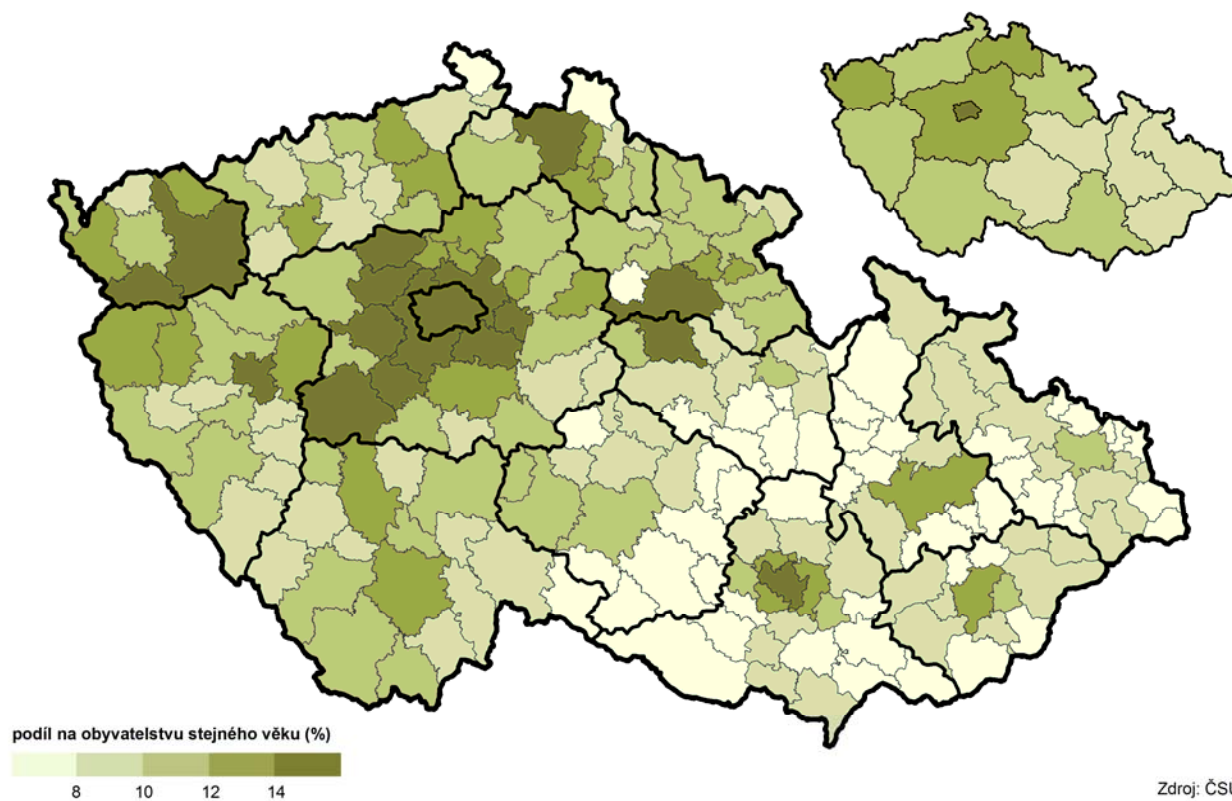
Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

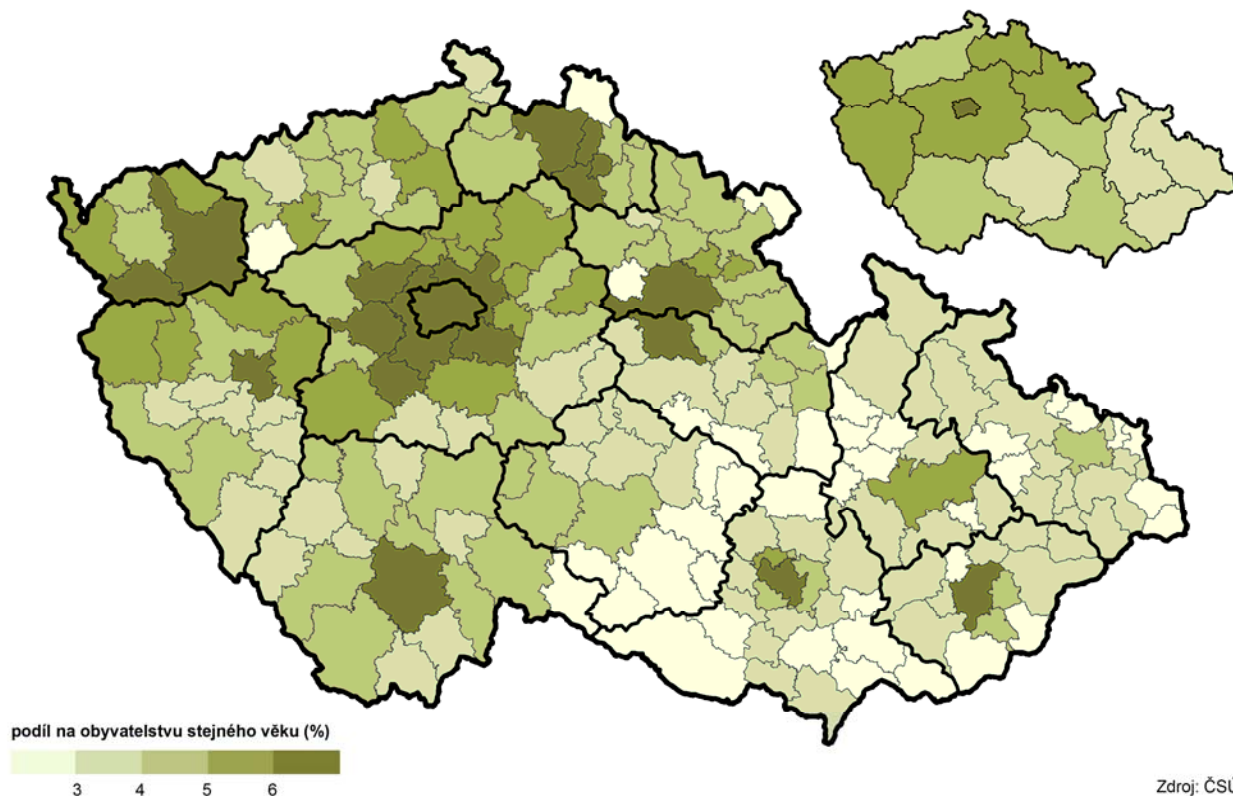
Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů
podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

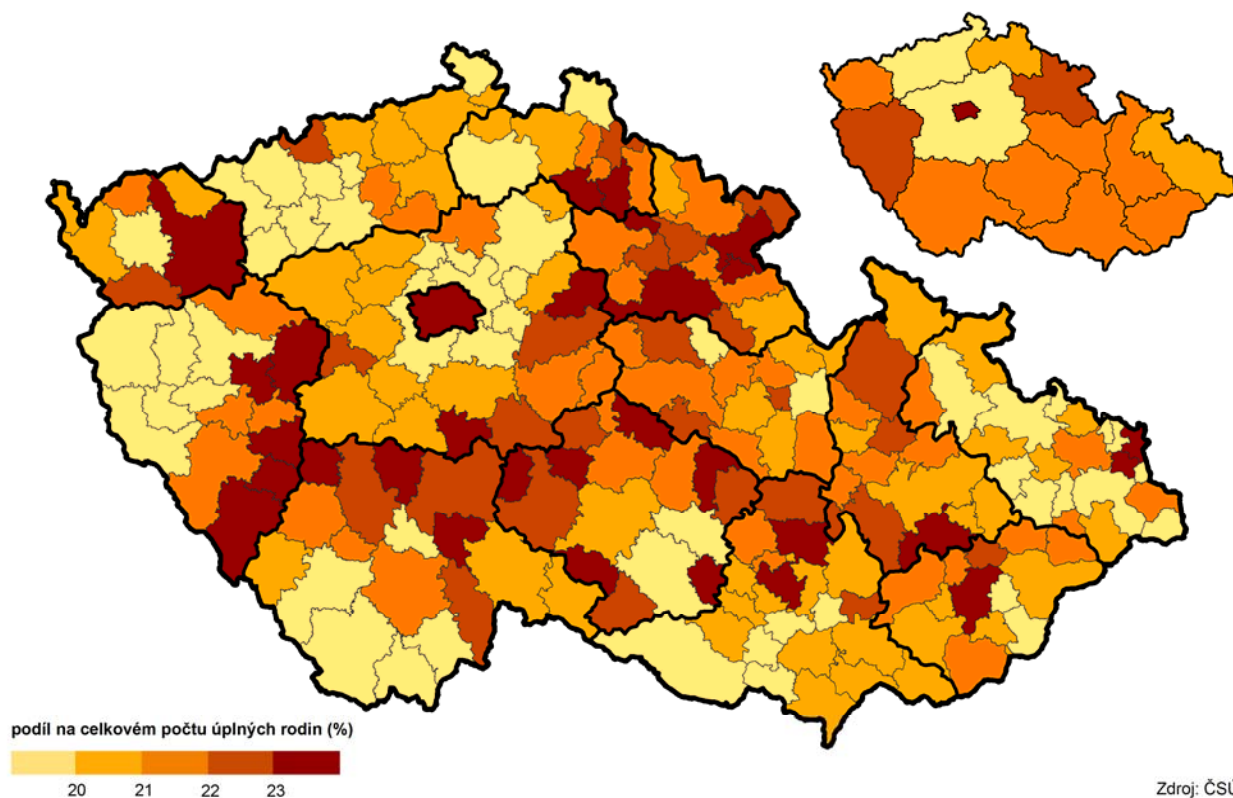
Pracující důchodci ve věku 60–69 let podle SO ORP a krajů
podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

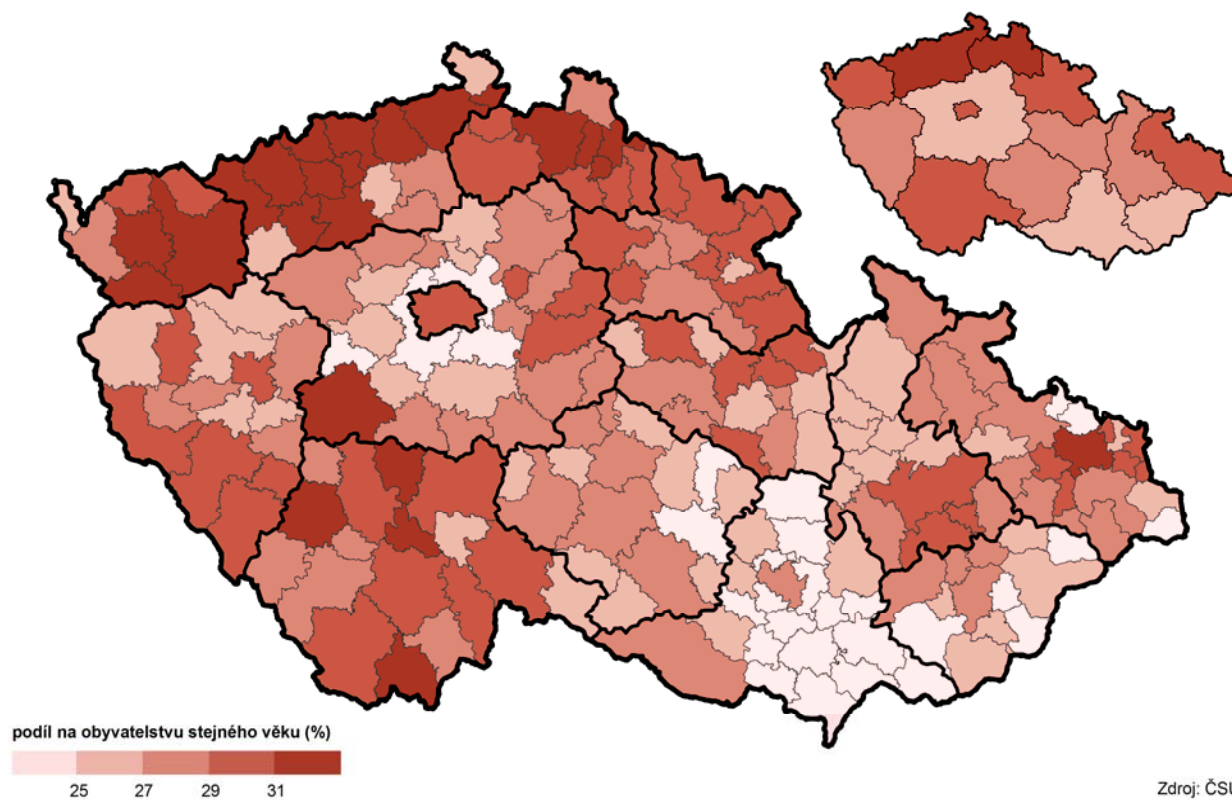
Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

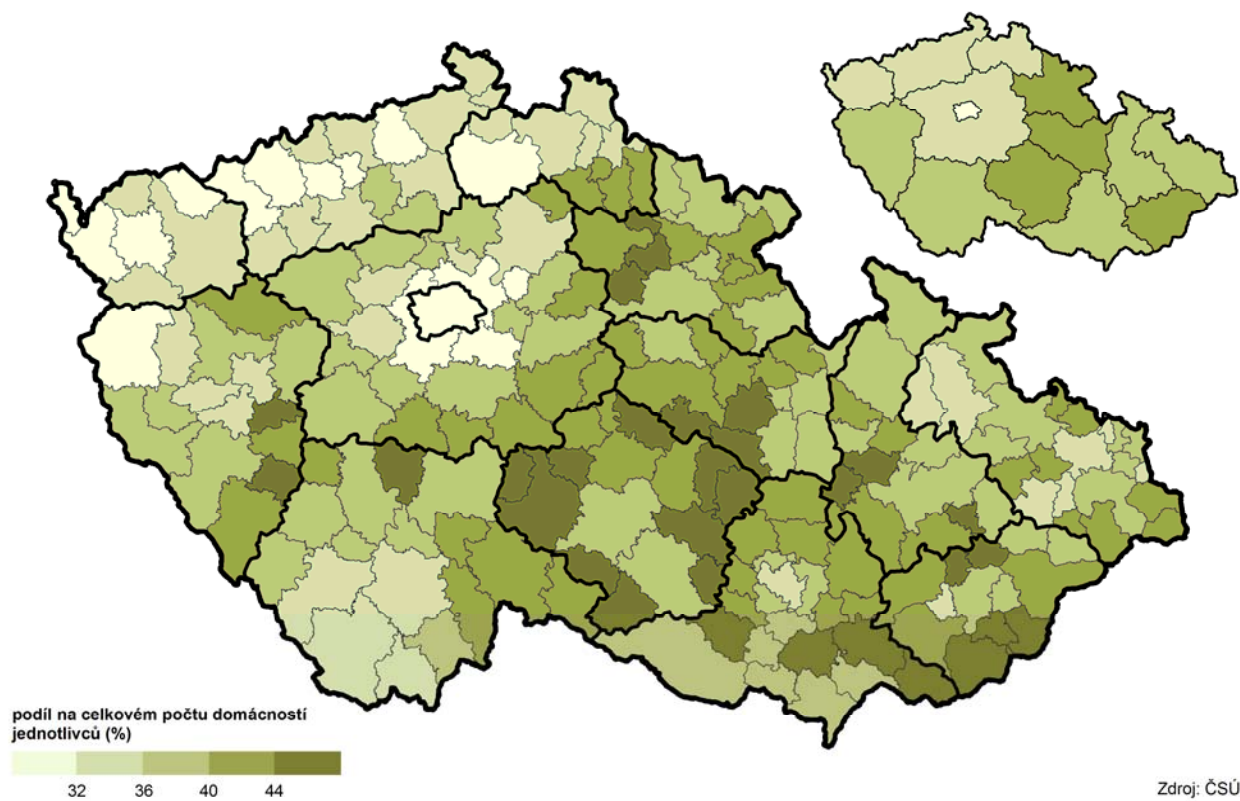
Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

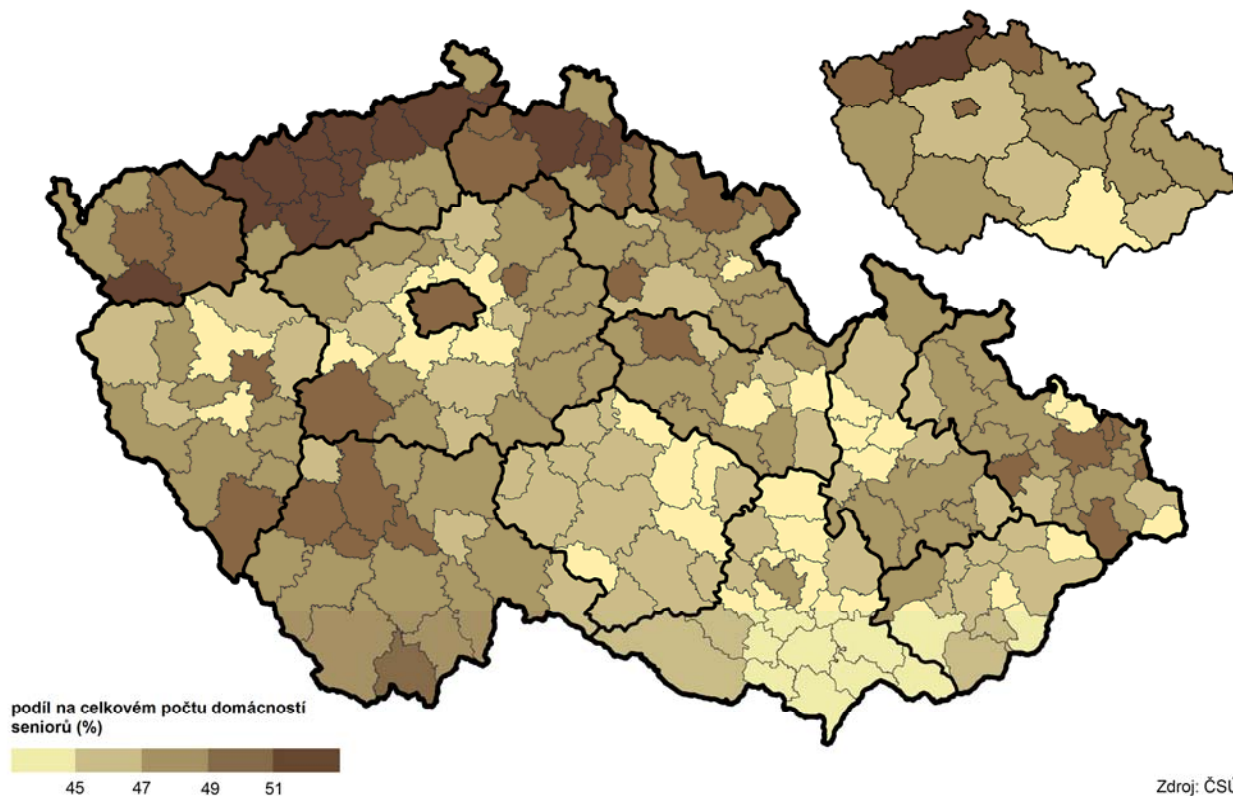
Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

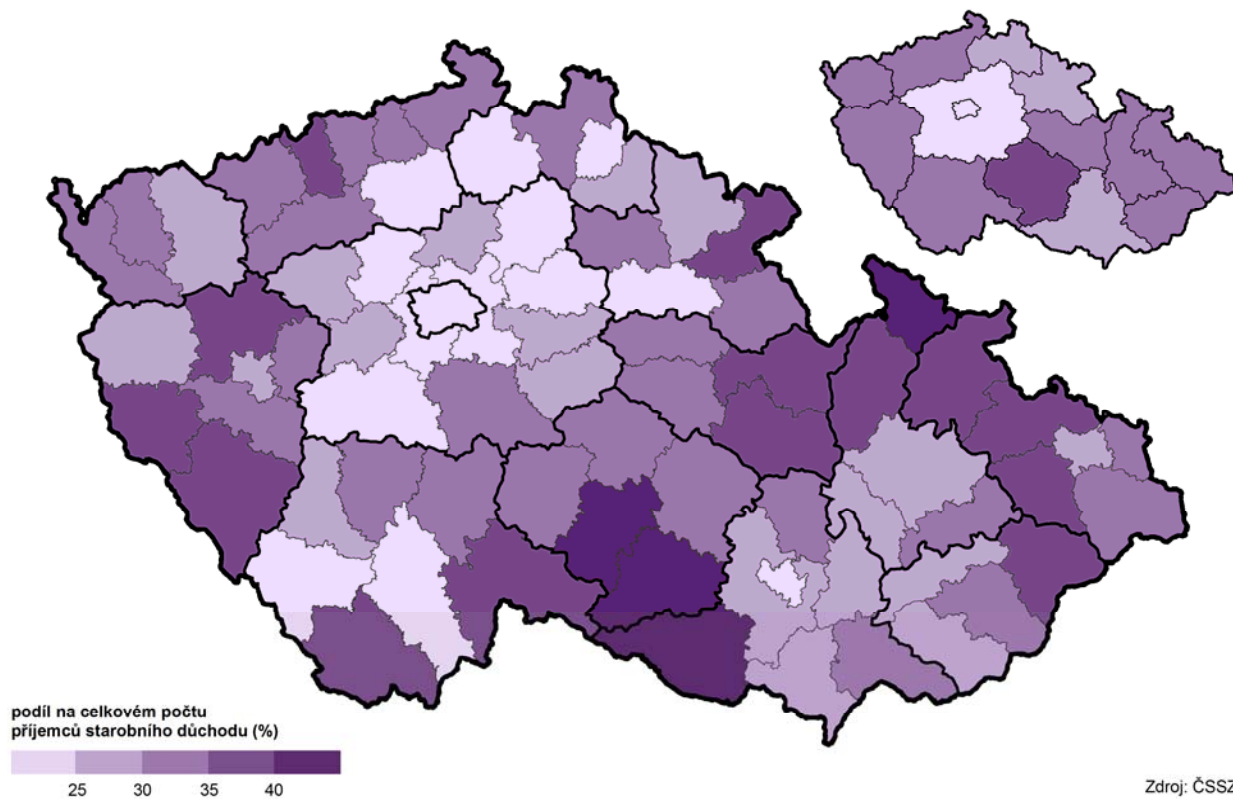
Domácnosti jednotlivců ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

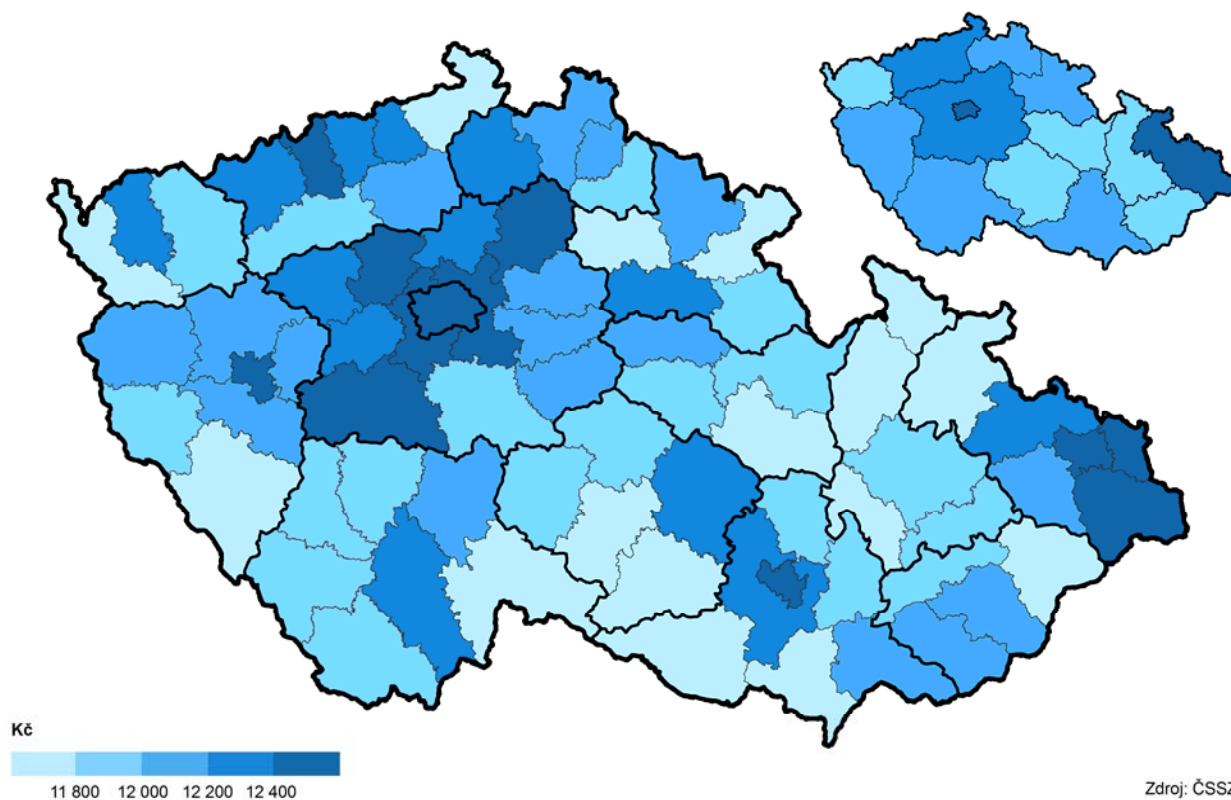
Domácnosti jednotlivců z domácností seniorů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

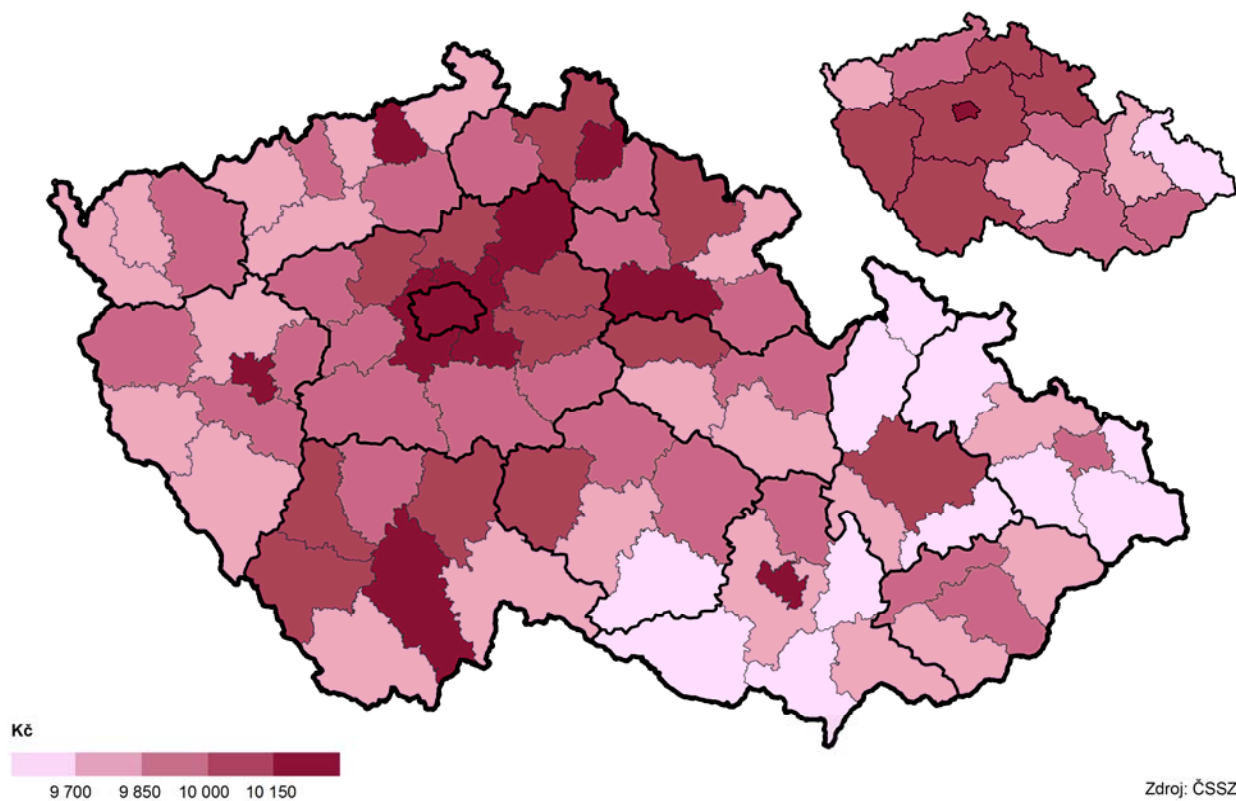
Příjemci předčasných starobních důchodů (bez souběhu) podle okresů a krajů v prosinci 2014

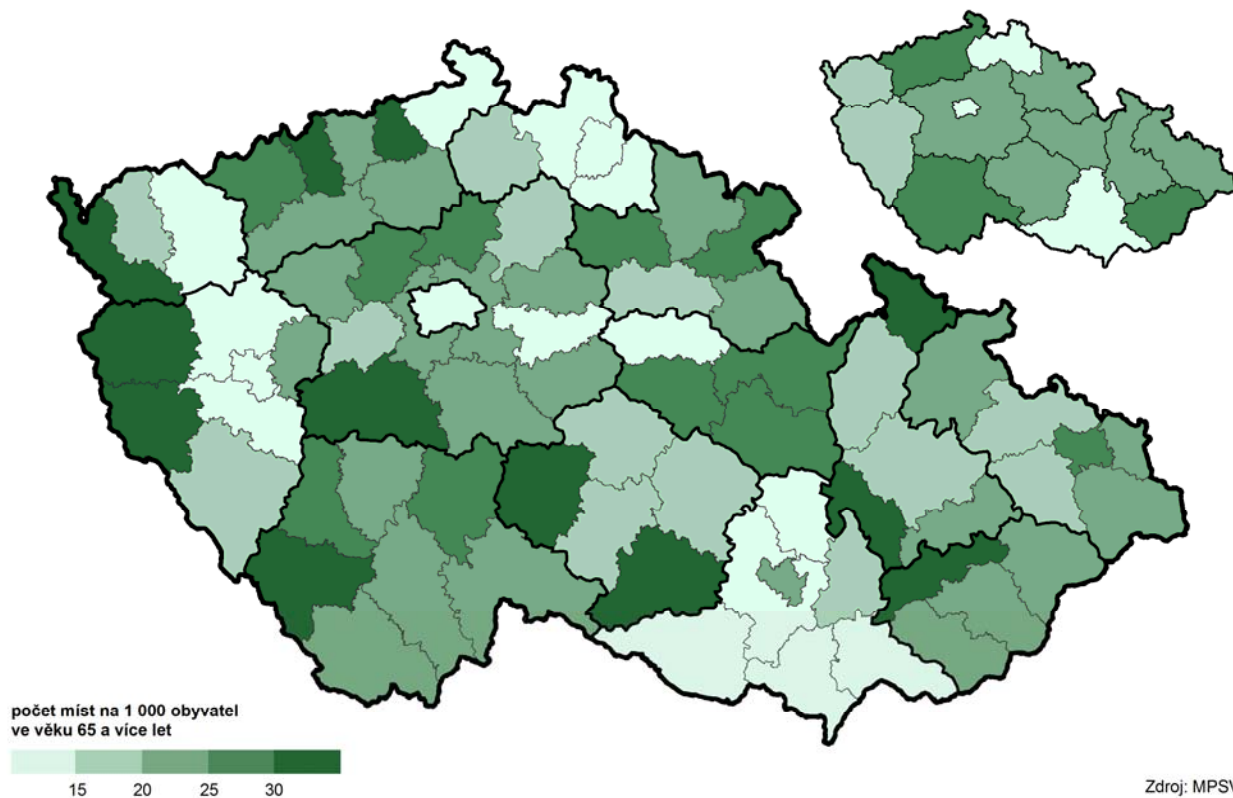
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu)
podle okresů a krajů v prosinci 2014 - muži

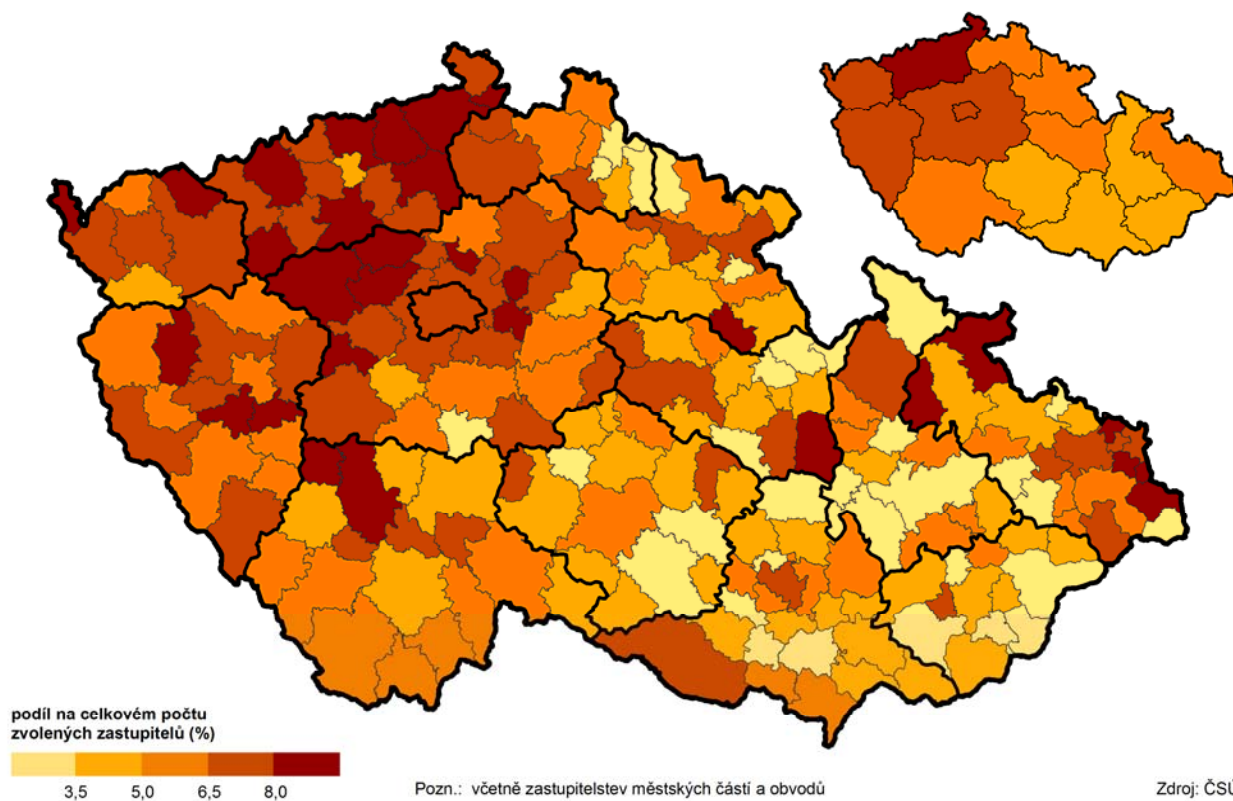
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (bez souběhu)
podle okresů a krajů v prosinci 2014 - ženy

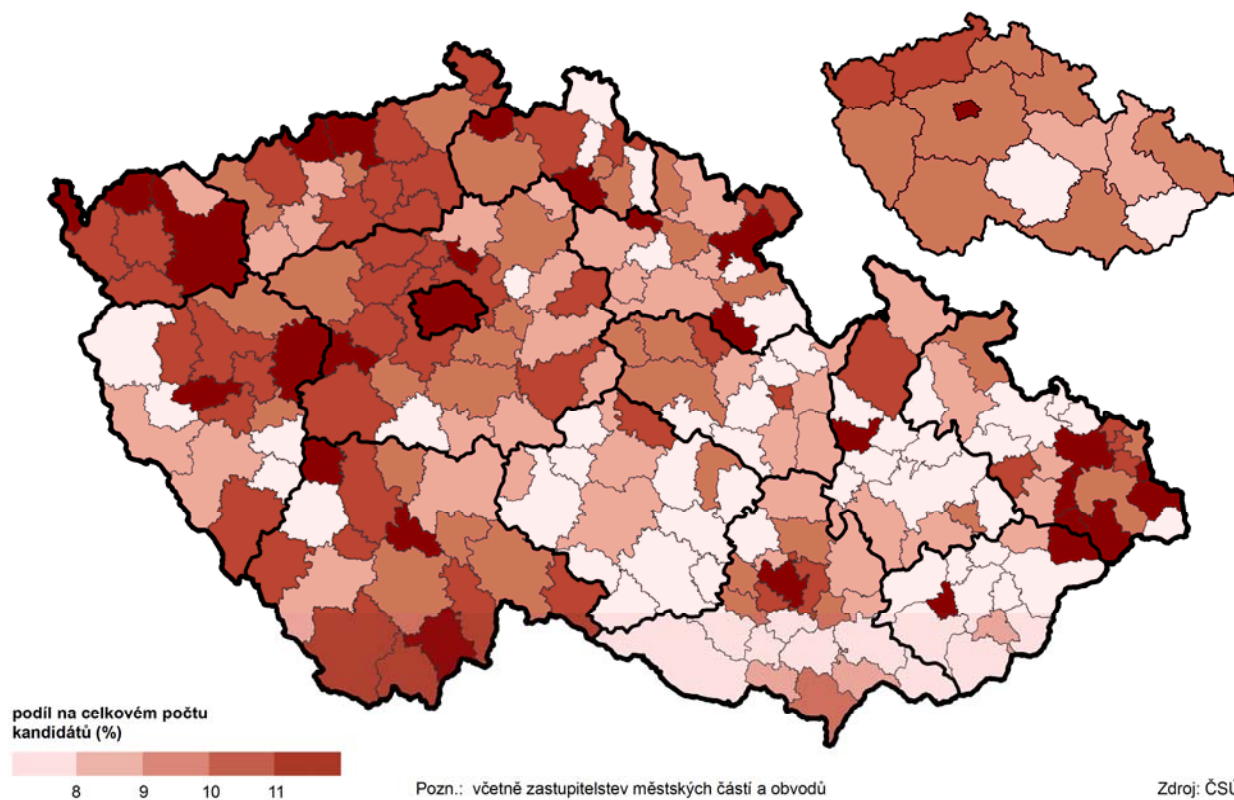
Místa v domovech pro seniory podle okresů a krajů v roce 2014

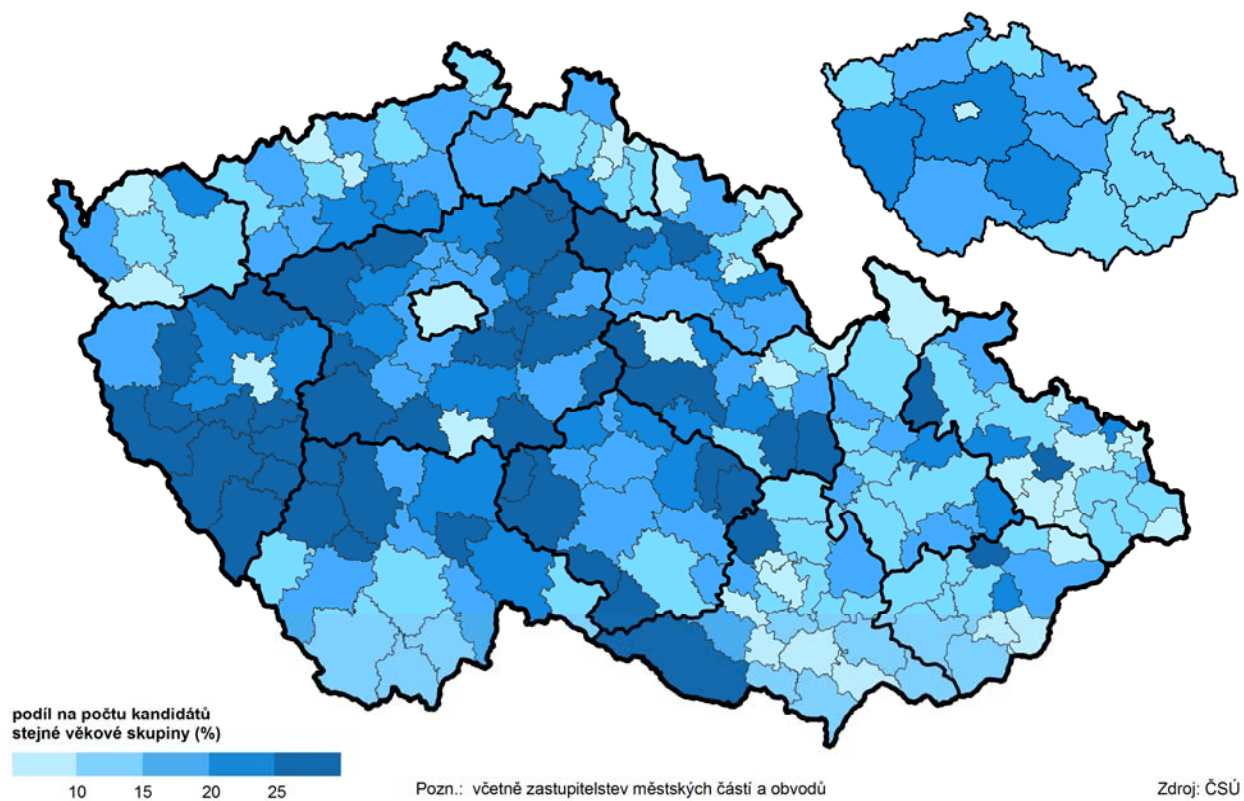
Zvolení zastupitelé ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Kandidáti ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

Osoby ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
kandidující ve volbách do zastupitelstev obcí v říjnu 2014

